

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
DİNLER TARİHİ BİLİMDALI

YAHUDİLİK’TE VE İSLÂM’DA

HZ. DAVUD

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YARD. DOÇ. DR. AHMET ARAS

HAZIRLAYAN
YAHYA DAĞ

Konya-2013

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı: YAHYA DAĞ

Numarası: 088102041011

Ana Bilim / Bilim Dalı: Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı/ Dinler Tarihi Bilim Dalı

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tezin Adı: YAHUDİLİK'TE VE İSLÂM'DA HZ.DAVUD

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin

Adı Soyadı: YAHYA DAĞ

Numarası: 088102041011

Ana Bilim / Bilim Dalı: FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ / DİNLER TARİHİ

Programı Tezli Yüksek Lisans Doktora

Tez Danışmanı: YARD.DOÇ.DR. AHMET ARAS

Tezin Adı: YAHUDİLİK'TE VE İSLÂM'DA HZ.DAVUD

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan YAHUDİLİK'TE VE İSLÂM'DA HZ.DAVUD başlıklı bu çalışma 06/06/2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Yard.Doç.Dr.AHMET ARAS

Danışman:

Doç. Dr. MUSTAFA SAMİ BAYBAL

Üye:

Prof. Dr. MEHMET SAİT ŞİMŞEK

Üye:

Öğrencinin

Adı Soyadı: YAHYA DAĞ

Numarası: 088102041011

Ana Bilim / Bilim Dalı: FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ / DİNLER TARİHİ

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tez Danışmanı: YARD.DOÇ.DR. AHMET ARAS

Tezin Adı: YAHUDİLİK'TE VE İSLÂM'DA HZ.DAVUD

ÖZET

Hz. Davud Yahudilik'te sevilen ve tarihlerindeki en önemli kral, İslâm'da ise Allah'ın kitap verdiği bir peygamberdir.

Kral Davud dağınık halde olan İsrailoğullarını bir araya toplamış ve güçlü bir devlet kurmuş, bunun sonucunda da etraftaki milletlere de egemen olmuştur. Kral Davud, İsrailoğullarına öyle bir dönem yaşatmış ki bugün bile Yahudiler Kral Davud'un dönemine dönmek isterler. Hatta Yahudiler kendilerini o dönemin ihtişamına götürecek kişinin Kral Davud'un soyundan biri olacağına inanırlar.

Hz. Davud, başta peygamber olması yönüyle, bunun yanında sesinin güzelliğiyle, ibadet hayatıyla, hukuku sosyal hayata geçirmesiyle, demirciliği vb. özellikleriyle İslâm'da da önemli bir yere sahiptir.

Anahtar kelimeler: Davud, Kral, Peygamber, Yahudilik, İslâm.

Öğrencinin

Adı Soyadı:YAHYA DAĞ

Numarası: 088102041011

Ana Bilim / Bilim Dalı:FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ / DİNLER TARİHİ

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Doktora

Tez Danışmanı: YARD.DOÇ.DR. AHMET ARAS

Tezin İngilizce Adı:JUDAİSM AND İSLÂM HZ.DAVUD

SUMMARY

The most important dates in the beloved and King David Judaism a King, a God in the book of the Islamic prophet.

King David gathered together the scattered Thou has set up a powerful State, and as a result has been dominant in surrounding Nations. King David, the children of Israel such a term harm that even today, Jews want to return to the period of King David. Will take you to the magnificence of that era even Jews themselves, people will believe that one of the descendants of King David.

The Prophet David, especially the voice of the Prophet that aspect of its beauty, worshiped the life in social life, the move came as law, blacksmithing, etc also has an important place in Islam properties.

Keywords: David, King, Prophet, Judaism, Islam.

ÖNSÖZ

Hz. Davud, Allah'ın İsrailoğullarına gönderdiği peygamberlerden biridir. Kendisine ilâhî kitaplardan Zebur verilmiştir. Hz. Davud, dağınık durumda olan İsrailoğullarını bir araya getirmeyi başarmış ve büyük bir krallık kurmuştur.

Bu çalışmamızda Hz. Davud'u Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre araştırmaya çalıştık. Çalışmamız esnasında başta Tora'dan, Kur'an-ı Kerim'den, tefsir kitaplarından, peygamberler tarihi ile ilgili kaynaklardan, muhtelif dinler tarihi kitaplarından, Yahudiler tarafından hazırlanmış kitaplardan, v.b. gibi kaynaklardan yararlandık. Bunların yanı sıra Kitab-ı Mukaddes'e de başvurduk. Kitab-ı Mukaddes her ne kadar Yahudi kaynağı olmasa da Yahudiler Tora ve Aftara'nın hemen başında Kitab-ı Mukaddes tercümelerinden yararlanılabileceğini ifade etmektedirler.

Çalışmamız, giriş, dört bölüm, sonuç ve eklerden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde, "Davud" isminin anlamından, Hz. Davud'un Yahudilik'teki ve İslâm'daki konumundan kısaca bahsettik. Bunların yanında konumuzun amacı, önemi, sınırları ve kaynakları hakkında bilgi verdik. Giriş bölümünün son kısmında ise konumuzun anlaşılmasına katkı sağlayacağına inandığımız için Yahudilere verilen isimlere değindik.

Birinci bölümde, önce Hz. Davud'a kadar olan Yahudi tarihi hakkında öz bilgiler vermeye gayret ettik. Yahudilerin tarihini anlatırken detaya fazla girmeden Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre ayrı ayrı bilgi verdik.

İkinci bölümde; Yahudilik'e göre Kral Davud hakkında bilgi verdik. Bu bölümü Yahudi kaynaklarına göre hazırlamaya gayret ettik. Kral Davud'u Yahudi kaynaklarına göre anlatırken de Kral Davud'un hayatını çeşitli başlıklar altında ele aldık.

Üçüncü bölümde; İslâm kaynaklarına göre Hz. Davud'u anlattık. İslâm'a göre Hz. Davud'u incelerken de yine Hz. Davud'un hayatını; "Hz. Davud'un Soyu", "Hz. Davud'a Verilen Nimetler ve Hz. Davud'un Bazı Özellikleri" gibi başlıklar altında değerlendirmeye çalıştık.

Dördüncü bölümde ise; Yahudi ve İslâm kaynaklarında zikredilen Hz. Davud hakkındaki bilgileri karşılaştırdık. Bunu yaparken iki kaynakta da bahsi geçen hem ortak yönleri hem de farklı yönleri birtakım başlıklar altında incelemeye gayret ettik.

Sonuç ve ekler kısmında ise, ilk dört bölümün değerlendirmesini yapmaya çalıştık ve konuyla ilgili, konuya görsel katkı sağlayacağına inandığımız resim, fotoğraf ve harita yerleştirdik.

Bugüne kadar Hz. Davud hakkında Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre yapılan araştırmalara baktığımızda Hz. Davud'un hayatının ya bir bölümü ya da Hz. Davud'un hayatındaki birtakım olaylar anlatılmaktadır. Bunların yanında Hz. Davud'un hayatının hepsinin anlatıldığı kaynaklarda ise; Yahudi ve İslâm kaynağı ayrımı yapılmadan veya ayrı başlıklar altında değil de aynı başlık altında incelenmiştir. Bunlar düşünüldüğünde çalışmamızın önemi ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden bu çalışmamızın Dinler Tarihi alanındaki bir eksikliği gidereceği düşüncesindeyiz. Ayrıca çalışmamızın bu özelliğinden dolayı eğitim camiasına ve araştırmacılara yol göstereceğine de inanmaktayız. Sonuç olarak bu çalışmamızın, Yahudi bakış açısı bilinmeden Hz. Davud hakkında yapılan yorumlardaki hataları ve eksiklikleri düzeltereğine ve araştırmacılara daha objektif bakış açısı kazandıracağına inanıyoruz.

Bu çalışmam esnasında bana yardımını esirgemeyen danışman hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Ahmet ARAS'a teşekkürü bir borç bilirim.

Yahya DAĞ
KONYA-2013

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	3
KISALTMALAR.....	6
GİRİŞ.....	7
A- Metodolojik Bilgiler.....	9
1-Konunun Amacı ve Önemi.....	9
2-Konunu Sınırları.....	9
3-Konunun Yöntemi ve Kaynakları.....	9
B-Yahudilere Verilen İsimler.....	10
1- İbrani.....	11
2- Yahudi.....	11
3- İsrail.....	11

I. BÖLÜM YAHUDİ TARİHİ

A- Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudi Tarihine Kısa Bir Bakış.....	12
B- İslâm Kaynaklarına Göre Yahudi Tarihine Kısa Bir Bakış.....	18

II. BÖLÜM YAHUDİLİK'TE KRAL DAVUD

A- Kral Davud'un Soyu.....	28
B- Kral Davud'un Tarih Sahnesine Çıkışı.....	28
C- Kral Davud'un Golyat'ı Öldürmesi.....	29
D- Kral Davud ile Sâul (Tâlut)'un Mücadelesi.....	31
E- Kral Davud'un Kurduğu Krallık.....	38
1- Davud'un Kral Oluşu.....	38
2- Kral Davud'un Ahit Sandığı'nı Kudüs'e Getirmesi.....	39
3- Kral Davud'un Saul'ün Soyundan Birinin Olup Olmadığını Araştırması..	40

4- Kral Davud'un Düşmanları ile Yaptığı Mücadeleleri.....	41
5- Kral Davud ile Askeri Uriya Arasında Gerçekleşen Olaylar.....	43
F- Kral Davud'un Çocukları ile Olan İlişkisi.....	45
1- Kral Davud'un Çocukları.....	45
2- Kral Davud'un Çocukları Amnon ve Tamar Arasında Gerçekleşen Hadise.....	45
3- Kral Davud'un Oğlu Abşalom'un Babasına Karşı Ayaklanması.....	46
G- Kral Davud'un Ölümü.....	49

III. BÖLÜM İSLÂM'DA HZ. DAVUD

A- Hz. Davud'un Soyu.....	51
B- Hz. Davud'un Şemali.....	52
C- Hz. Davud'a Verilen Nimetler ve Hz. Davud'un Bazı Özellikleri.....	52
1- Sesinin Güzelliği.....	53
2- Kendisine İlim, Hikmet ve Hatiplik Verilmesi.....	56
3- Hz. Davud'un Sanatkâr Oluşu.....	56
D- Hz. Davud'un Devletin Başına Geçışı.....	59
E- Hz. Davud'un Krallığı ve Peygamberliği.....	66
F- Hz. Davud'un Beytü'l-Makdis'i Yapma Girişimi.....	68
G- Zebur (Mezmurlar).....	68
H- Hz. Davud ve Oğlu Hz. Süleyman Arasındaki Hakemlik Olayı.....	70
I- Hz. Davud'un Kendinin Sınandığını Sanması.....	71
İ- "Davud Yıldızı" ve Anlamı	74

IV. BÖLÜM

YAHUDİ VE İSLÂM KAYNAKLARINDAKİ HZ.DAVUD İLE İLGİLİ ORTAK VE FARKLI HUSUSLAR

A- Yahudi ve İslâm Kaynaklarındaki Ortak Hususlar.....	76
1- Soyu ile İlgili Ortak Hususlar.....	76
2- Savaşçılığı ile İlgili Ortak Hususlar.....	76

3- Yahudilik'te ve İslâm'da Sevilen Birisi Olması.....	77
4- Davud'un Yönetime Gelişi ve Krallığı ile İlgili Ortak Hususlar.....	78
B- Yahudi ve İslâm Kaynaklarındaki Farklı Hususlar.....	79
1- Peygamber Kabul Edilip Edilmemesi	79
2- Uriya ve Bat- Şeba Meselesi.....	80
3- Demirciliği Meselesi.....	81
4- Sesinin Güzel Olması.....	82
5- Davud'un Çocukları.....	83
SONUÇ.....	85
BİBLİYOGRAFYA.....	89
EKLER.....	93

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.md.	: Adı geçen madde
a.s.	: Aleyhi's-Selâm
A.Ş.	: Anonim şirketi
bk.	: Bakınız
çev.	: Çeviren
DİA	: Diyanet İslâm Ansiklopedisi
haz.	: Hazırlayan
H.z.	: Hazreti
M. Ö.	: Milâttan Önce
s.	: Sayfa
s.a.v.	: Sallallahu Aleyhi ve's-Sellem
T.D.V.Y.	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Tz.	: Tarihsiz
v.b.	: Ve benzeri
v.s.	: Vesâire
yy.	: Yüzyıl

GİRİŞ

Çalışmamıza başlarken konumuz olan Hz. Davud'un Yahudilik'teki ve İslâm'daki yerine kısaca değinmemiz yerinde olacaktır.

Çalışmamızın başında şunu belirtmeliyiz ki; Davud, Yahudilik'te lider olarak kabul edilir ve "Kral Davud" olarak isimlendirilir. İslâm'da ise peygamber olarak kabul edilir ve "Hz. Davud" olarak adlandırılır.

Kral Davud, Yahudiler tarafından o kadar sevilir ki bu sevgi ile "Davud" kelimesinin anlamı arasında bağ kurarlar. Bu durum Yahudi kaynaklarında şu sözlerle ifade edilir:

Adımız gerçekten kaderimizi belirliorsa, tüm kralların içerisinde en sevilenlerden birinin David (Davud) olmasına şaşmamak gerekir; çünkü İbranice'de David "sevilen" demektir. Sevmeyi, sayılmayı, övülmeyi ve ölümsüzlüğü hak eden varsa, o da David'dir.¹

Görüldüğü gibi Davud, Yahudilik'te çok sevilen bir kraldır. Kral Davud'un isminin günümüzde de çocuklara isim olarak verilmesi onun ne kadar sevildiğini ve bir nevi onun sevgisinin ve isminin ölümsüzlüğünü gösterir. Krallık denildiğinde de Davud'un krallığının akla ilk gelmesi ve onun örnek gösterilmesi de ölümsüzlüğünün başka bir göstergesidir.

Davud'un inanılmaz cesareti, duyarlılığı, maneviyatı, şiirsel gücü, dinî tutkusu ve ruhanî şevki Kral Davud'u büyük yapan ve onu unutturmeyen özellikleri olduğu belirtilir.² Hatta o kadar büyük ve o kadar sevilen bir kral ki; Yahudiler bugün bile Kral Davud'un dönemindeki ihtişama kavuşmak istemektedirler. Bu görkemli döneme yine Davud soyundan biri önderliğinde ulaşacaklarına inanmaktadırlar.³ Kral Davud'un Yahudiler yanındaki önemi sadece bunlarla sınırlı değildir. Onun;

¹. Rabi Banjamin Blech, *Geçmişten Günümüze Yahudi Tarihi ve Kültürü*, Tercüme: Estreya Seval Vali, Gözlem Gazetecilik Basım ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2004, s. 103.

². Rabi Banjamin Blech, *a.g.e.*, s. 104-105.

³. Rabi Aaron Parry, *Talmud Nedir?*, Çev: Estreya Seval Vali, Gözlem Gazetecilik Basın Yayın A.Ş., İstanbul, 2005, s.34; Mircea Eliade, *Dinsel İnançlar Ve Düşünceler Tarihi (I-III)*, Çev:Ali Berktaş, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2007, II/292-293; Salime Leyla Gürkan, *Yahudilik*, İsam Yayınları, İstanbul, 2010, s. 117; Ömer Erdoğan, *Yahudilik Tarihi*, Kalipso Yayınları, İstanbul, tz., s. 21; Ahmet Aras, *Dinlerde Çalışma Hayatı ve Meslekler*, Selçuk Üniversitesi Yayın Komisyonu, Konya, 2004, s. 37; Ahmet Çelebi, *Mukayeseli Dinler Açısından Yahudilik*, Çev: Ahmet M. Büyükcınar- Ömer Faruk Harman, Kalem Yayınevi, İstanbul, 1978, s.214-217.

Kudüs'ü alması, büyük bir saray yaptırması, Mabed'in inşasını düşünmesi ve kudretli bir hükümdarlık kurup Yahudilerin en parlak devresini başlatması önemini bir kat daha arttırmaktadır. Yahudilere göre Kral Davud, Saul'den sonra İbranilerin ikinci kralıdır. Kırk yıl krallık yapmıştır. Davud'un hayatı, krallık devresi ve karakteriyle ilgili bilgiler, Yahudi kutsal kitabı Tora'nın I. ve II. Samuel, I. Kırallar ve I. Tarihler başlığını taşıyan kitaplarında yer alır. Bu kitaplarda Davud'un Yahudiler üzerindeki etki ve nüfuzu, devlet adamlığı ve kumandanlığı övülmekle beraber, onun karakterinin iyi ve kötü yönleri de yer alır. Davud, Beyt-lehemli bir Yahudi ailesinden gelen, çobanlık yapan, güzel sesli, şair, savaşçı bir kimsedir. Saul'un bir savaşta öldürülmesi üzerine, otuz yaşında iken, Hebron'da meshedilerek (yağlanarak) kral olmuştur. Daha sonra da bütün İsrail'in kralı seçilmiştir. Davud, Kudüs'ü alarak İsrail'in başkenti yapmış, Mabed'i inşa etmeyi düşünmüştü de bu, oğlu Kral Süleyman'a nasip olmuştur.⁴

Bunların yanında Yahudi kaynaklarında Davud'un Saul'un kızıyla evlendiği⁵, onun ordusunda savaşlara katıldığı ve düşmanları olan Filistinlilerin kahramanı Golyat'ı öldürdüğü⁶ de zikredilir.

İslâm'da ise Allah, Hz. Davud'a hem peygamberlik hem de hükümlerlik vermiştir.⁷ Bu özelliklerinin yanında Kur'an-ı Kerim'de Hz. Davud'un bazı özellikleri (sesinin güzelliği⁸ ve bu sesiyle etrafındaki varlıkları etkilemesi⁹, kendisine ilim, hikmet ve hatipliğin verilmesi¹⁰, sanayi alanında demiri kullanması¹¹, güçlü bir devlet kurması, davalara bakması¹² yani hukuku oturtuşu ve hukuka işlerlik kazandırması ve kutsal kitap Zebur'un verilmesi¹³ gibi hususlar) zikredilmektedir.

⁴. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *Dinler Tarihi*, Ocak Yayınları, 4. Baskı, Ankara, 2002, s. 227.

⁵. I.Samuel, XVIII/10-29.

⁶. I.Samuel, XVII/11-52.

⁷. Bakara, 2/251; Enbiyâ, 21/79.

⁸. Ebu Abdillah Muhammed b. İsmail el-Buhari, *Tecrid-i Sarih*, Tercüme: Abdullah Feyzi Kocaer, Hüner Yayıncılık, Konya, 2004, Fezâili'l-Kur'an/18.

⁹. Enbiyâ, 21/79; Sâd, 38/18-19.

¹⁰. Neml, 27/15.

¹¹. Enbiyâ, 21/80; Sebe' 34/10-11.

¹². Enbiyâ, 21/78-79.

¹³. Nisa, 4/163; İsrâ, 17/55.

A- Metodolojik Bilgiler

1-Konunun Amacı ve Önemi

Hz. Davud hakkında Yahudilik'te ve İslâm'da anlatılan bilgiler arasında benzerliklerin ve farklılıkların olması bu konuların Yahudilik ve İslâm kaynaklarına göre anlatılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Bu zamana kadar Hz. Davud hakkında yapılan çalışmalara baktığımızda ya Yahudi ve İslâm kaynağı ayrımı gözetilmeden yapıldığını görüyoruz veya Yahudi ve İslâm kaynağı ayrımı yapılsa bile Hz. Davud'un hayatının hepsi değil belki bir bölümü belki bir özelliği belki de yaşadığı bir olayın ele alındığına şahit oluyoruz. Bu yüzden çalışmamız boyunca Yahudi ve İslâm kaynağı ayrımı yapmaya çalışacağız.

Hz. Davud'un hayatının Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre ele alınması, Yahudi kaynaklarından İslâm kaynaklarına girmiş ve İslâm'la bağdaşmayacak bazı konuların açığa çıkması konusunda önem arz etmektedir.

Yukarıda genel olarak zikrettiğimiz şeyler konumuzun önemini ve amacını ortaya koymaktadır.

2-Konunun Sınırları

Konumuz “Yahudilik ve İslâm'da Hz. Davud” olduğu için çalışmamızı Hz. Davud'un hayatı, mücadeleleri ve bazı özellikleri gibi konular çerçevesinde sınırlandıracağız diyebiliriz. Bu konulara geçmeden önce ise konumuzun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağını düşündüğümüz için Yahudi Tarihi'nden bahsettik. Yahudi Tarihi'ni anlatırken de fazla detaya girmeden, Yahudi ve İslâm kaynakları açısından ayrı ayrı ele alınacaktır.

3-Konunun Yöntemi ve Kaynakları

Çalışmamız sırasında konumuz gereği karşılaştırmalı metottan daha fazla yararlanacağız diyebiliriz. Karşılaştırmalı metottan yararlanırken de objektif olmaya gayret edeceğiz. Karşılaştırmalı metodun yanında çalışmamız esnasında deskriptif yöntemden de faydalanacağız.

Konumuz; “Yahudilik’te ve İslâm’da Hz. Davud” olduğu için çalışmamızın kaynaklarını da Yahudi ve İslâm kaynakları şeklinde iki kısımda sınıflandırmamızın yerinde olacağı kanaatini taşımaktayım.

Yahudi kaynağı olarak; Gözlem Yayıncılık tarafından çıkarılan “Tora ve Tefsiri”, Kitabı Mukaddes Şirketi tarafından basılan “Tevrat Tora Nevim Ketuvim”, Yusuf Besalel’in Gözlem Yayıncılık’tan çıkan “Yahudi Ansiklopedisi” yine aynı yazarın aynı yayın evinden çıkan “Yahudi Tarihi, Suzan Alalu, Klara Arditi, Eda Asayas, Teri Basmacı, Fani Ender, Beki Haleva, Dalya Maya, Nimet Pardo, Sara Yanarocak’ın hazırladığı ve Gözlem Yayıncılık’tan çıkan “Yahudilik’te Kavram ve Değerler”, Rabi Banjamin Blech’in “Geçmişten Günümüze Yahudi Tarihi ve Kültürü, Rabi Aaron Parry’nin “Talmut Nedir?” gibi eserlerden faydalandık.

İslâm kaynağı olarak ise başta Kur’an-ı Kerim’den istifade ettik. Kur’an-ı Kerim’in yanı sıra; Taberi’nin “Tefsiri”, Elmalılı Hamdi Yazır’ın “Hak Dini Kur’an Dili”, Mevdudi’nin “Tefhimü’l Kur’an” gibi çeşitli tefsir kitaplarından faydalandık. Yine peygamberler tarihini anlatan; Mustafa Asım Köksal’ın “Peygamberler Tarihi”, Ahmet Behçet’in “Peygamberler Tarihi”, İbni Kesir’in “Peygamberler Tarihi”, Ömer Nasuhi Bilmen’in “Peygamberler Tarihi”, Ahmet Cevdet’in “Kıssas-ı Enbiya” gibi muhtelif kitaplara başvurduk. Bunların yanında konumuzla ilgili yazılmış; Ahmet Çelebi’nin “Mukayeseli Dinler Açısından Yahudilik”, Hayrullah Örs’ün “Musa ve Yahudilik”, Ömer Erdoğan’ın “Yahudilik Tarihi”, Salime Leyla Gürkan’ın “Yahudilik”, Muhammet Fatih Kesler’in “Kur’an-ı Kerim’de Yahudiler ve Hıristiyanlar”, Ali Sayı’nın “Firavun, Haman ve Karun Karşısında Hz. Musa”, Fuat Aydın’ın “Yahudilik” gibi çeşitli kitaplardan yararlandık.

B- Yahudilere Verilen İsimler

Burada Yahudi Tarihi hakkında bilgi vermeden önce Yahudilere verilen isimlere değinmemiz yerinde olacaktır.

Yahudileri ifade etmek için geçmişte kullanılan ve günümüzde de kullanılmaya devam eden üç kavram vardır. Bunların her birinin tarihsel bir arka plânı olduğu gibi kullanımlarında da bir takım nüanslar bulunmaktadır.¹⁴

¹⁴. Fuat Aydın, *Yahudilik*, İnsan Yayınları, İstanbul, 2004, s.11.

1-İbrani: “İbri” veya “hibri” kelimelerinden geldiği söylenmektedir. İbrani kelimesi, M.Ö. XV-XIV. yy.larda Filistin bölgesinde göçebe olarak yaşayan bir kabilenin adıdır. İbrani, “öte tarafın insanları” anlamında Fırat ve Ürdün nehirlerinin öbür kıyısından gelmiş olan göçmenleri ifade etmektedir. Yahudilere bu ad, Filistin bölgesinde yaşayan yerli halk tarafından verilmiştir.¹⁵

2-Yahudi: İshak oğlu Yakub’un on iki oğlu vardı; dördüncü oğlunun adı Yahuda’dır. Onun adına izafeten İsrailoğullarına Yahudi denilmiştir. Filistin’in güney bölgesinde kurulan Yahuda Krallığı da ayrıca bu adın kaynağı olarak ileri sürülmektedir. Zira Ürdün’ün batısı, Samiriye’nin güneyindeki bölge, Yahuda adına nispet edilmiştir. Esaretten sonra umumî olarak halk İsraililer diye adlandırılırken, şahıslar birbirine Yahudi demişlerdir. Böylece onların torunları da günümüze kadar bu isimle anılmıştır.¹⁶

3-İsrail: Tevrat’ta; Yakub’un bir gece seher vaktine kadar Tanrı ile güreştiği ve Tanrı’yı yendiği anlatılır. Bu olaydan sonra Tanrı, Yakub’a artık “Tanrı ile güreşip onu yenen” mânâsındaki “İsrail” ismini vermiştir.¹⁷ Ancak Yahudiler, bu kavramı “Tanrı ile güreşen” değil, “Tanrı ile mücadele eden” şeklinde anlamaktadırlar. Yani Tanrı’ya isteklerini ısrarla kabul ettiren şekilde yorumlamaktadırlar.¹⁸ Ne kadar da bu şekillerde açıklansa da olayın özünün bu şekilde olmadığını düşünüyoruz. Çünkü Tevrat’ta bu konu anlatılırken “Tanrı” kelimesi geçmemekte, sadece “bir yabancı ile güreşme” ifadesi geçmektedir.¹⁹

Kanaatimize göre “İsrail” kelimesinin anlamı Taberi tarihinde geçtiği gibi; “Gece içinde yürümek, Allah’a gidici olmak” anlamındadır.²⁰

Yahudilere verilen bu isimlerin yanında Yahudi dininin kurucusu olarak kabul edilen Hz. Musa’ya izafeten Yahudilere Musevî, dinlerine ise Musevîlik de denmiştir.²¹

¹⁵. Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, Din Bilimleri Yayınları, 3. Baskı, Konya, 2004, s. 106.

¹⁶. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 205.

¹⁷. Tekvin, XXXII/24-28.

¹⁸. Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, s.107.

¹⁹. Tora ve Aftara 1. Kitap, Çev: Moşe Farsi, Gözlem Gazetecilik ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2002, s.253.

²⁰. Ebu Cafer Muhammed bin Cerir’üt-Taberi, *Tarih-i Taberi,(I-IV)*,Tercüme: M.Faruk Gürtunca, Sağlam Yayınevi, İstanbul, Tz., I/238.

²¹. Muhammed Fatih Kesler, *Kur’an-ı Kerim’de Yahudiler ve Hıristiyanlar*, T.D.V.Y., Ankara, 1995, s.15; Mehmet Aydın, *Din Fenomeni*, Din Bilimleri Yayınları, 3. Baskı, Konya, 2000, s. 90.

I.BÖLÜM

YAHUDİ TARİHİ

A- Yahudi Kaynaklarına Göre Yahudi Tarihine Kısa Bir Bakış

Bir milleti veya bir toplumun önde gelen kişilerini iyi anlamak için o toplumun tarihini de bilmek gerekir. O yüzden Kral Davud'u iyi anlamak için milleti olan Yahudilerin tarihini de bilmek gerekir.

Yahudilik bir ulusun doğuşu ile değil, bir aile ile başlar. Halen günümüzde ailenin, Yahudi halkının en önemli birimini oluşturmasının nedeni budur. Ve ev, onların kalbinin bulunduğu yerdir. Tanrı, ancak aile geliştikten, hatalarından ders aldıktan, kötüyü iyiden ayırt ettikten, kendi kimliğini geliştirdikten ve sayıca çoğaldıktan sonra onu Sina dağına getirdi ve “benim halkım olacaksın,” dedi. Aile ise kendi çağında devrimci olan ve tek başına insanlık tarihinin akışını değiştiren bir adamla başlar. Adı Avraam'dır. (İbrahim).²²

Tevrat'a göre, Yahudi tarihi İbrahim'le başlamaktadır.²³

“Rab, İbrahim'e dedi: “Ülkenden, doğduğun yerden ve babanın evinden ayrıl. Sana göstereceğim ülkeye git”. Seni büyük bir millet haline getireceğim. Seni mübarek kılacağım ve ismini yücelteceğim. Seni mübarek kılanları mübarek kılacağım sana lanet edene lanet edeceğim ve yeryüzünün tüm aileleri senin sayende mübarek kılınacaklar. İbrahim, Rabbin kendisine söylediği gibi gitti. İbrahim ile beraber Lut da kendisiyle gitti. İbrahim, Haran'dan gittiği vakit, yetmişbeş yaşında idi. İbrahim, karısı Saray'ı, kardeşinin oğlu Lut'u ve Haran'da kazanmış oldukları bütün mallarını ve edinmiş oldukları canları aldı ve Kenan diyarına gitmek üzere çıktılar. Kenan diyarına geldiler. Tanrı İbrahim'e göründü ve “Bu ülkeyi senin soyuna vereceğim”, dedi.”²⁴

Buradaki Tanrı'nın İbrahim'e görünmesini Tora tefsircileri; Tanrı, fiziksel bir varlık olmadığı için insanlara ne şekilde görüldüğü veya Tanrı'nın insanlarla nasıl konuştuğu ebedî bir sırdır. Tanrı'nın insanlara nasıl görüldüğü ve insanlarla nasıl

²². Rabi Banjamin Blech, *a.g.e.*, s. 71.

²³. Mehmet Aydın, “*Yahudilik*”, Ansiklopedik Dinler Sözlüğü, Din Bilimleri Yayınları, Konya, 2005, s.795. ; Muhammed Fatih Kesler, *a.g.e.*, s.18.

²⁴.Tekvin, XII/1-9;Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 81-83.

konuştuğu ebedî bir sır olsa da Tora tefsircileri; burada Tanrı'nın, İbrahim'e somut olarak algılayabilecek bir şekilde görüldüğünü belirtmektedirler.²⁵

O zamanlar bu topraklarda Kenaniler yaşıyordu. Bu yüzden İbrahim güneye doğru ilerledi. Daha sonra ülkede kıtlık baş gösterdi. Kıtlık şiddetlenince İbrahim Mısır'a doğru ilerledi. Mısır'a yaklaştıklarında eşi Saray'a; "Senin güzel görümlü bir kadın olduğunun farkındayım. Mısırlılar seni görünce benim eşim olduğunu anlayıp beni öldürecek seni ise hayatta bırakacaklardır. Lütfen kız kardeşim olduğunu söyle. O zaman senin uğruna bana daha iyi davranacaklardır ve senin sayende yaşamım kurtulacaktır."dedi. İbrahim, Mısır'a geldiğinde eşinin güzelliği krala bildirildi. Kral ise Saray'ı huzuruna getirtip onu haremine aldı. Saray'ın kardeşi olarak bildiği İbrahim'e ise birçok mal verdi. Sonra Saray'ın, İbrahim'in karısı olduğunu öğrendi ve ülkesinden çıkmalarını istedi. Bunun üzerine İbrahim ve Saray yanlarındaki birçok mal ile ülkeden çıkıp Kenan diyarına tekrar geldiler.²⁶

İbrahim, soyunun devam etmesi ve kendisine mirasçı olması için Tanrı'dan çocuk istedi. Tanrı da merak etmemesini kendisine çocuk vereceğini söyledi. İbrahim'in eşi Saray, kendisinin çocuğu olmadığından İbrahim'den kendi cariyesi Agar (Hacer)'la evlenmesini istedi. İbrahim bunu kabul etti ve Hacer'den Yişmael (İsmail) isminde bir oğlu oldu. İsmail doğduğunda İbrahim 86 yaşındaydı. İbrahim 99 yaşına geldiğinde Tanrı Saray'dan Yitshak (İshak) isminde bir oğul vereceğini ve soyunun bu oğuldan devam edeceğini söyledi.²⁷

Tanrı, bir gün İbrahim'i deneyip sevdiği biricik oğlu İshak'ı söylediği yere götürüp kurban etmesini istedi. İbrahim, Tanrı'nın dediği yere geldiğinde oraya bir mezbah yaptı. Sonra İshak'ı bağladı. Elini uzattı ve oğlunu boğazlamak için bıçağı aldı. Rabbin meleği, İbrahim'e oğlu İshak'ı boğazlamamasını; çünkü emri yerine getirdiğini bildirdi. İbrahim gözlerini kaldırdığında arkasında çalılıkta bir koçun olduğunu gördü. İbrahim sevdiği oğlu yerine o koçu boğazladı.²⁸

İbrahim yüz yetmiş beş yaşında iken öldü.²⁹

²⁵. Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 82.

²⁶. Tekvin, XII/11-20. ; XIII/1-12; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 85-87.

²⁷. Tekvin, XV, XVI, XVII; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 101-115; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001, I/87.

²⁸. Tekvin, XXII/1-14; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 145-151; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/88.

²⁹. Tekvin, XXV/7; Tora ve Aftara 1. Kitap, s.177.

İbrahim'in iki oğlundan biri olan İsmail kendi yoluna giderek Arapların babası oldu. İshak ise babası İbrahim'in kutsallarına sahip oldu. İshak'ın iki oğlu Yakov (Yakup) ile Esav'dan, Yakup babasının izinden gitti ve büyükbabası İbrahim'in inancını ileriye taşıdı.³⁰

Yahudi tarihi İbrahim'in soyundan Yakup ile devam etmiştir. Yakub'un hayatında daha sonraki kuşakları etkileyecek bir olay meydana gelmiştir. Bu olay şu şekilde cereyan etmiştir;

Yakub bir gün yalnız kalmıştı. Bir yabancı onunla şafak sökene kadar güreşti. Yabancı, Yakub'a üstün gelemediğini görünce Yakub'un uyluk yuvasına vurdu. Böylece onunla güreşirken Yakub'un uyluk eklemi yerinden çıktı.³¹

Buradaki anlatılanları zahiri bir anlayışla değerlendirmemek, olayların nelere işaret ettiğine bakmak daha isabetli olacaktır. Zahiri bir anlayışla bakarsak olayları küçümseme yoluna gidebiliriz. Bize düşen bu olayların Yahudiler için neyi ifade ettiğini ve Yahudi tarihindeki önemini anlamaya çalışmaktır. Yahudi din adamları bu olayları şu şekilde değerlendirmektedirler;

Yakub'la bir yabancının karşılaşması Yahudi tarihindeki evrensel olaylardan biridir. Geleneğe göre bu rakip kötülüğün vücuda gelmiş halidir. Ayrıca bu Avram'ın yolunu izlemeyen torunu Esav'ın ve soyunun kötülüğünü de simgeler. Yakub'un onunla giriştiği mücadele hem Yakub'un hem de onun soyundan geleceklerin, o andan itibaren tarih boyunca kötülüğe karşı verecekleri mücadelesini anlatır. Yakub ile yabancı arasındaki mücadele, aslında iyi ile kötü arasındaki ebedî savaştır. İnsanın kendini mükemmelleştirme kapasitesi ile kötülüğün onu manevî açıdan çökertme amacı arasındaki mücadeledir.

Olaydaki “şafak sökene kadar” ibaresi kötülük meleğinin (Yahudi kaynakları “Satan” yani “Şeytan” için de “Melek” ibaresini kullanmışlardır.³² Bundan dolayı burada geçen “melek” kavramı İslâm'daki “melek” kavramı ile aynı değildir.) tarih boyunca son ana kadar Yakub'un soyu ile savaşağını ifade eder. Kötülüğü ifade

³⁰. Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 75.

³¹. Tekvin, XXXII/24-29;Tora ve Aftara 1. Kitap, s.253-255;Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.* s.75-76.

³². Tora ve Aftara 1. Kitap, s.253-255.

eden meleğin Yakub'u yenememesinin nedeni, Yakub'un büyük bir konsantrasyonla Tanrı'ya bağlı olmasıydı. Melek, Yakub'a kendinden sonraki gelecek Yahudi liderlerinin hatalarını söyleyince Yakub'un Tanrı'ya olan konsantrasyonu azalmış ve bundan dolayı melek Yakub'u sakatlamıştır. Uyluk yuvasından kasıt ise Yakub'un soyudur. Yakub kendi mücadelesinde galip gelmesine karşın çocuklarının dönem dönem acı çekmesi, baskı ve zulüm görmesine işaret etmektedir.³³

Tanrı bu meleği, Yakub ve soyuna asıl kurtuluşa giden yolu göstermek için göndermiştir. Tıpkı Yakub'un kavga sırasında geçici olarak sakatlanmasına rağmen baskın çıkıp hayatının devamında daha büyük başarılarla doğru ilerlemesi gibi, Yahudiler de gelecekte bazen kaybedip acı çekecekler; fakat sonradan daha büyük zaferler ve bereketle yükseleceklerdir.

Bu olayın sonunda melek, Yakub'a "İlahi bir varlığa üstün gelen" anlamına "İsrail" ismini vermiş ve onu kutsamıştır.³⁴

Görüldüğü gibi Yakub'a "İsrail" isminin verilmesi olayına Yahudi bakış açısı ile baktığımızda Yakub'un Tanrı ile güreşmesi gibi bir şey söz konusu değildir.

Yahudi kaynaklarında Yakub'un oğulları arasında gerçekleşen ve İslâm kaynaklarında da ana hatlarıyla yer bulan bir olaydan söz edilir.

Yakup'un 12 oğlu vardı. İçlerinden en çok Yusuf'u severdi. Yusuf bir gün rüyasında kardeşlerinin ekin demetlerinin kendinin ekin demetini çevrelediklerini ve ona doğru eğildiklerini gördü. Bu rüyasını da kardeşlerine anlattı. Kardeşleri de "Sen bize kral mı olacaksın?" diye kızıdılar. Daha sonra gördüğü güneş, ay ve 11 yıldız kendisine doğru eğildiği rüyayı da babası ve kardeşlerine anlatınca babası "Ne yani ben, annen ve kardeşlerin gelip önünde yere kadar eğilecek miyiz?" diye kızdı. Kardeşlerinin ise kıskançlıkları arttı.³⁵ Kardeşleri babalarının sürülerini otlatmak için kira gittiler. Yusuf da arkalarından gitti. Kardeşleri Yusuf'un geldiğini görünce ondan kurtulmak için plân yapmaya başladılar. İlk öne onu öldürmeyi sonra bir kuyuya atmayı düşündüler. Daha sonra ise oradan gecen bir kervana satmayı

³³. Tora ve Aftara 1. Kitap, s.253-254.

³⁴. Tora ve Aftara 1. Kitap, s.255.

³⁵. Tekvin, XXXVII/1-11; Tora ve Aftara 1. Kitap, s.291-295.

kararlaştırdılar. Oradan geçen bir kervana 20 parça gümüşe sattılar. Yusuf'un elbisesini alıp kestikleri teke kanına buladılar ve babalarına getirdiler. Babalarına da onu vahşi bir hayvan yedi dediler. Yakup ise oğlu için günler boyu yas tuttu.³⁶

Mısır'a götürülen Yusuf Firavun'un subaylarından birine satıldı. Yakışıklı bir erkek olan Yusuf'tan hoşlanan subayın karısı onunla ilişki kurmak istedi. Fakat Yusuf bu isteği kabul etmedi. Subayın karısının iftirasına uğrayan Yusuf hapse atıldı. Yusuf, rüya yorumlamadaki olağanüstü yeteneği sayesinde hapisten kurtuldu. Yine bu özelliğinden dolayı Mısır ekonomisini kıtlığın olumsuz etkilerinden kurtardı. Bu yüzden Firavun Yusuf'a genel valilik verdi. Kıtlıktan dolayı zorluk çeken kardeşleri yardım istemek üzere Yusuf'un yanına geldiler. Yusuf yapmış olduğu bir plnla kardeşi Bünyamin'i yanında tuttu. Bu olaydan sonra Yusuf kendini kardeşlerine tanıttı. Kardeşleri gidip babalarını da getirdiler.³⁷

Aradan çok zaman geçmiş Yusuf ve kardeşlerinin hepsi ölmüştü. Ama İsrailoğulları o kadar oğalmışlardı ki Mısır onlarla dolmuştu. Mısır'ın yönetimine Yusuf'tan haberi olmayan biri geçmişti. Yeni kral İsrailoğullarının sayısının artmış olduğunu, bir savaş durumunda İsrailoğullarının, düşmanları ile iş birliği yapabileceklerini düşündü. Bundan sonra İsrailoğullarına eziyet etmeye ve onları çok ağır işlerde çalıştırmaya başladı.³⁸ Hatta tahtı kaybetmemek için çok gaddarca önlemler almıştı. "Bundan böyle doğan tüm Yahudi erkek çocukları ldrlecekti. Bu sırada Levi evinde bir ocuk, (Musa) doğdu."³⁹ "Annesi, ancak onu üç ay gizleyebildi. Sonra annesi onu, iini ziftle sıvadığı sazdan yaptığı sepete koyup ırmağa bıraktı. O sepeti takip etmesi için kızı Meryem'i görevlendirdi. Sepeti Firavun'un kızı buldu ve onu saraya götürdü. Firavun'un kızı bu ocuğun İbran çocuğu olduğunu anlamıştı. ocuğu emzirmesi için bir İbrani kadını ağıracaktı. Meryem bunu annesine haber verince çocuğun öz annesi sarayda çocuğu emzirmeye başladı ve çocuğa sulardan çekilmiş anlamına gelen Moşe (Musa) adı verildi."⁴⁰ Yahudi kaynaklarında isminin bu anlamı ile ilgili şöyle bir yorum yapılmaktadır. Bebekken sudan çekilip ıkarılan

³⁶. Tekvin, XXXVII/12-34; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 295-303.

³⁷. Tekvin, XXXIX, XL, XLI, XLII, XLIII, XLIV, XLV, XLVI/1-7; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 317-375; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, III/795.

³⁸. ıkış, I/6-14.

³⁹. A. Ekrem nl, *Yahudi Kadim Mistik ğretisi Kabala*, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2008, s.38.

⁴⁰. ıkış, II/2-10; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, II/429.

Musa büyüdüğüde de milletini sudan çekip çıkarmıştır.⁴¹ Yani kendisi sudan (Nil Nehri) çıktığı gibi milletini de sudan (Kızıldeniz)⁴² çıkarmıştır.

Musa sarayda Firavun'un oğlu ile aynı eğitimi alarak büyüdü. Bir gün bir Mısır askerinin dövdüğü İbrani'yi korurken Mısırlının ölümüne sebep oldu ve Mısır'ı terk edip Medyen'e gitti. Medyen'de din adamı olarak görev yapan Yetro isimli (İslâm kaynaklarına göre Hz. Şuayb) şahsın kızı ile evlendi ve kayınbabasının koyunlarını otlatmaya başladı. Bir gün koyunları otlatırken Tanrı Musa'ya göründü ve Mısır'a dönmesini ve milletini esaretten kurtarmasını istedi. Kendisine inanmaları için de mucizeler yapmaya muktedir olduğunu ve kardeşi Harun'un da kendisine yardımcı olacağını belirtti.⁴³ Bunun üzerine Musa Mısır'a ailesiyle beraber döndü. Musa'nın sergilediği birçok mucizeye (ırmak sularının kana dönüşmesi,⁴⁴ Mısır'ı kurbağaların kaplaması,⁴⁵ sivrisinek ve at sinekleri,⁴⁶ v.s.) karşın Firavun, Musa'nın Tanrı'nın elçisi olduğuna inanmadı ve Yahudilerin Mısır'dan çıkmalarına izin vermedi. En sonunda, Mısırlıların Firavun'unki de dâhil olmak üzere ilk doğan erkek çocuklarının ölmeye başlaması üzerine, Firavun, Yahudilerin Mısır'dan çıkmalarına izin verdi.⁴⁷ İsrailoğulları yaklaşık dört buçuk asır sonra Mısır'dan ayrılmışlardı. Fakat Firavun verdiği karardan vazgeçti ve Sina'ya doğru ilerleyen İsrailoğullarını yakalamak maksadıyla peşlerinden gitti.⁴⁸ Firavun, İsrailoğullarını Kızıldeniz'de sıkıştırdı. Musa asasıyla Kızıldeniz'e dokundu ve Kızıldeniz ikiye ayrıldı. İsrailoğulları buradan geçtiler. O yoldan geçmeye çalışan Firavun ve adamları suyun üstlerine kapanması sonucunda boğularak öldüler. Firavun belasından kurtulan İsrailoğulları, Sina dağına doğru ilerlediler. Musa, Sina dağına çıktı. Halk Musa'nın yokluğundan yararlanarak ve Harun'un sözlerine de karşı çıkararak altından buzağı yaptılar ve ona tapmaya başladılar. Musa elinde on emrin yazılı olduğu tabletlerle geldiğinde altından

⁴¹ Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 82.

⁴² Ebû'l-A'la Mevduği, *Tefhimu'l Kur'an (I-VII)*, Tercüme: Muhammed Han Kayani, Yusuf Karaca, Naziye Şişman, İsmail Bosnalı, Ali Ünal ve Hamdi Aktaş, İnsan Yayınları, İstanbul, 2006, III/261; Taberi, *Tarih-i Taberi*, I/419; Zeki Duman, *Beyanu'l-Hak, (I-III)*, Fecr Yayınları, Ankara, 2006, I/383. ; Osman Keskiöğlü, *Peygamberler Tarihi*, Serhat Kitapevi, Konya, 2009, s.121.

⁴³ Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, II/429.

⁴⁴ Çıkış, 7/17.

⁴⁵ Çıkış, 8/1-14.

⁴⁶ Çıkış, 8/16-31.

⁴⁷ Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, II/429; A.Ekrem Ünlü, *a.g.e.*, s.39.

⁴⁸ Fuat Aydın, *a.g.e.*, s. 35.

yaptıkları buzağıyı gördü. İsrailoğullarına çok sinirlendi ve buzağıyı kırdı. İsrailoğulları Kenan diyarına girme konusunda gevşek davranınca Tanrı İsrailoğullarını 40 yıl çölde dolaşmaya mahkûm etti.⁴⁹

Musa öleceğini anladığında milletini etrafına topladı. Mısır'dan çıktıklarından beri Tanrı'nın yaptığı şeyleri milletine hatırlattı ve onlardan Tanrı'nın emirlerine sadık kalmalarını söyledi ve bütün kabileleri kutsadı. Musa, Kenan diyarına girmeden 120 yaşında öldü.⁵⁰ Musa'nın ölümünden sonra Yeşu önderliğindeki İsrailoğulları, Kenanlıları yenerek Kenan topraklarına girdiler ve oraya yerleştiler. Yeşu yaşlanınca ölmeden evvel bütün Yahudileri topladı ve onlara Tanrı'ya itaat etmelerini, ettikleri takdirde Tanrı'nın onları muzaffer kılacağını; Tanrı'ya itaat etmediklerinde ise etrafındaki milletlere daima yenileceklerini söyledi.⁵¹

Yeşu'dan sonra, Musa ve Yeşu'nun misyonunu sürdüren yöneticilere Hâkimler denmiştir. Hâkimler hem askerî liderler, manevî danışmanlar, Tanrı'nın habercileri, hem de ilham kaynağı idiler. Bunlar hiçbir zaman seçilmemişler, yetenek ve becerileri sayesinde sorgusuz sualsiz kabul edilmişlerdir.⁵²

Hâkimler döneminden sonra Yahudi tarihinde Krallar dönemi başlar. Yahudi tarihinin ilk kralı Saul, ikinci kralı ise Davud'dur. Kral Davud dağınmış halde olan Yahudileri bir araya getirdi ve güçlü bir krallık oluşturdu. Davud, Yahudilere kırk yıl krallık yaptı.⁵³

B- İslâm Kaynaklarına Göre Yahudi Tarihine Kısa Bir Bakış

Yahudilik'in Dinler Tarihi'nde özel bir yeri bulunmakta ve bu din, ilâhî kaynaklı en eski din olarak nitelendirilmektedir. Geçmiş birkaç bin yıl geriye giden bu dinin en önemli özelliklerinden biri, İsrailoğulları ile Tanrı arasındaki "Ahd"e kutsal kitaplarında geniş yer ayrılmasıdır. Bundan dolayı bu din, bir "Ahit" dini olarak da bilinmektedir.⁵⁴

⁴⁹. Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, II/429.

⁵⁰. Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, II/430.

⁵¹. Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, III/779.

⁵². Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 95.

⁵³. II. Samuel, V/1-5; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 485.

⁵⁴. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 204.

Kitap verilen dinlerin başında Yahudilik gelmektedir. İlahi dinler denince hemen Yahudilik'in akla gelmesi, Yahudilik'in dayandığı kutsal kitabın günümüze kadar gelmiş olmasından dolayıdır.⁵⁵ İlahi vahye dayanan bu dine, Allah'ın istek ve emirlerini bildiren peygamberler tarafından özel bir şekil verilmiştir.⁵⁶ İslâm düşüncesine göre vahyi peygamberler değil, insanlar değiştirir.

Yahudilik, yaşayan ilahi kaynaklı dinlerin en eskisi, fakat mensubu en az olanıdır. Bugün yeryüzünde Yahudilik'i din olarak benimseyenlerin sayısı 18-20 milyon civarındadır.⁵⁷

Yahudilik'in tarihçesi, kutsal kitaplarına dayanır.⁵⁸ Tanah aslında İsrail'in kutsal (Yahudilerin kutsallaştırdığı) tarihinden başka bir şey değildir.⁵⁹ Yahudilik; İsrailoğullarının, İbranilerin ve Yahudilerin dinidir.⁶⁰

İsrailoğullarının tarihi, Hz. İbrahim'in Irak'taki Ur şehrinde hicretiyle başlar. Hz. İbrahim (a.s.) bir müddet Harran'da ikamet etmiş, sonra Kenan ülkesine geçmiştir.⁶¹

Âlemlerin Rabb'i Hz. İbrahim'in soyundan peygamberler göndermiştir.

Hz. İbrahim, Allah'a; "*Ey Rabbim! Bana salihlerden (bir oğul) ihsan et!*"⁶² diye dua etmiş, Allah da İbrahim'e; "*Biz de kendisine yumuşak huylu bir oğul müjdeledik.*"⁶³ şeklinde karşılık vermiştir.

"*Ona (İbrahim'e) İshak'ı, üstelik bir de Yakub'u ihsan ettik ve her birini salih kimseler kıldık. Onları buyruğumuz altında (insanlara) doğru yolu gösterecek önderler kıldık. Kendilerine hayırlı işler yapmayı, namaz kılmayı, zekât vermeyi vahyettik. Onlar bize kulluk eden kimselerdir.*"⁶⁴

Allah, Hz. İbrahim'in soyunu kendisine verdiği iki peygamberle devam ettirmiştir. Kendisine verdiği iki peygamber oğul ile peygamber silsilesi devam

⁵⁵. Mehmet Aydın, *a.g.md.*, s.795.

⁵⁶. Annemarie Schimmel, *Dinler Tarihi*, Kırkambar Kıtaphlığı, İstanbul, 2007, s. 131.

⁵⁷. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 204.

⁵⁸. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 207.

⁵⁹. Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, s.107.

⁶⁰. Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, s.106.

⁶¹. Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, s.111.

⁶². Sâffât, 37/100.

⁶³. Sâffât, 37/101.

⁶⁴. Enbiyâ, 21/72-73.

etmiştir. Baba oğul peygamberler arasında gerçekleşen bir olay vardır ki; o olay hâlâ günümüzde de anlatılmaya devam etmektedir.

Hız. İbrahim'in ve oğlu (İslâm kaynaklarına göre Hız. İsmail olduğu biliniyor) arasında kurban olayı gerçekleşmiştir. Bu olay Kur'an'da şöyle anlatılmaktadır:

“Oğlu, yanında koşacak çağa gelince: “Ey oğlum! Ben seni rüyamda boğazladığımı görüyorum. Artık bak, ne düşünürsün?” dedi. Çocuk da: “Babacığım sana ne emrediliyorsa yap, inşallah beni sabredenlerden bulacaksın” dedi. Ne zaman ki ikisi de bu şekilde Allah'a teslim oldular, İbrahim oğlunu şakağı üzerine yatırdı. Biz de ona şöyle seslendik: “Ey İbrahim!”; “Rüyana gerçekten sadakat gösterdin, şüphesiz ki, biz iyilik yapanları böyle mükâfatlandırırız.” “Şüphesiz ki bu apaçık bir imtihandı.” (dedik) Ve ona büyük bir kurbanlık fide verdik.”⁶⁵

Ayetlerde anlatılan kurban olayı İslâmi kaynaklara göre Hız. İbrahim ve Hız. İsmail arasında geçmiş iken, Yahudi kaynaklarına göre Hız. İbrahim ile Hız. İshak arasında geçmiştir.⁶⁶

Hız. İbrahim'in ölümünden sonra yerine oğlu İshak geçmiş, daha sonra da torunu Yakub geçmiştir.⁶⁷

Hız. İshak da doğru, salih, mübarek kılınmış, hidayete erdirilmiş, ölümünden sonraki hayatı düşünen, Allah'a samimî bir şekilde bağlı bir peygamberdir.⁶⁸ Hız. İshak, annesi çok yaşlı iken Allah'ın bir lütfu olarak bahşedilmiş ve annesi bu olaya çok sevinmiştir.⁶⁹ Hız. İshak da, Hız. İbrahim ve Hız. İsmail gibi kendisine vahyolunan peygamberlerden olmuştur.⁷⁰

İshak'dan sonra Yahudilerin soyu İshak'ın oğlu Yakub ile devam etmiştir.⁷¹“Hız. Yakub, Hız. İshak'ın ardından müjdelenen, kendisine vahiy indirilen peygamberlerden, dinde kuvvetli, halis, salih, sabırlı, hidayete erdirilmiş bir kimse idi.”⁷²

⁶⁵. Sâffât, 37/102-107.

⁶⁶. Tekvin, XXII/1-14.

⁶⁷. Mehmet Aydın, *a.g.md.*, s. 796.

⁶⁸. Enam, 6/84; Enbiyâ, 21/7; Sâffât, 37/113; Sad, 38/45-47.

⁶⁹. Zâriyât, 51/ 29-30; Hûd, 11/72-73; Meryem, 19/ 49; Sâffât, 37/112; En'âm, 6/84-87.

⁷⁰. Nisâ, 4/163; Hûd, 11/71.

⁷¹. Fuat Aydın, *a.g.e.*, s.32.

⁷². Bakara, 2/136; Âl-i İmrân, 3/84; Nisâ, 4/163; Hûd, 11/71.

Yakub'un on iki oğlu olmuş ve Yahudilerin soyu onun bu on iki oğluyla sürmüş, bu yüzden de Yahudiler İsrailoğulları diye isimlendirilmişlerdir. Bu tarihten itibaren İsrailoğulları artık bir ulus hâline gelmiştir.⁷³

Hz. Yakup, on iki oğlunun içinde en fazla Yusuf'u sevmekteydi. Yusuf bir gün rüya gördü ve bu rüyasını babasına anlattı. Bu olay Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle ifade edilmektedir:

*“Hani bir vakitler Yusuf, babasına demişti ki: “Babacığım, ben rüyada on bir yıldızla güneşi ve ayı bana secde ederken gördüm.”*⁷⁴

Rüyanın anlamı gayet açıkken, Hz. Yakub rüyayı işittiğinde on üvey kardeşinin Hz. Yusuf'a kıskançlıklarından ötürü daha da düşmanca tavır alacaklarından korkmuştu; bu yüzden Hz. Yusuf'a rüyasını diğer kardeşlerine anlatmamasını tembihledi. Çünkü biliyordu ki, Hz. Yusuf'un kardeşleri bir peygamberin oğullarına yakışmayacak karakterdeydiler ve bu yüzden Hz. Yusuf'a karşı her türlü kötülüğü rahatça yapabilirlerdi. Rüyada geçen “güneş”, Hz. Yakub; “ay” da Hz. Yakub'un eşiydi (yani Hz. Yusuf'un üvey annesi), “on bir yıldız” da on bir kardeşiydi.⁷⁵

Hz. Yakup bu olay üzerine Hz. Yusuf'un peygamber olacağını anladı, kardeşlerinin onu kıskanarak ona bir zarar vereceğini düşündü ve: *“Yavrucuğum!” dedi, “Rüyanı kardeşlerine anlatma. Sonra sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan insanın açıkça düşmanıdır.”*⁷⁶ Doğrusu şeytan Âdem'e ve zürriyetine açıkça düşmanlık eder. Kardeşlerini sana kıskırtmasından sakın. Rüyanı onlara anlattığın takdirde onları sana karşı kıskırtır.⁷⁷

Hz. Yakub'un oğulları babalarının Bünyamin'i ve Yusuf'u (yani üvey kardeşlerini) kendilerinden çok sevdiğini düşünerek kıskanıyorlardı. Bunun için Yusuf'u öldürmeye karar verdiler. Kötü amaçlarına ulaşmak için kıra gezi plânladılar. Babalarına da geziye gideceklerini, orada piknik yapacaklarını ve bu geziye Yusuf'u da götürmek istediklerini söylediler. Babaları, Yusuf'un başına bir şey geleceğinden korktuğunu söyleyince, onlar da biz kalabalığımız başına bir şey gelmez, dediler. Hz. Yakub kalbi rahat etmese de Yusuf'u gönderdi. Kırdan hain

⁷³. Fuat Aydın, *a.g.e.*, s.32-33.

⁷⁴. Yusuf, 12/4.

⁷⁵. Ebû'l-A'la Mevdudi, *a.g.e.*, II/441.

⁷⁶. Yusuf, 12/5-6.

⁷⁷. Taberi, *Tarih-i Taberi*, III/72.

plânlarını uygulayacakları zaman Yusuf'u öldürmeyelim, onu kuyuya atalım, dediler. Diğer kardeşler de bunu kabul etti ve Yusuf'u kuyuya attılar. Daha sonra ağlayarak babalarının yanına geldiler. Babalarına biz kendi aramızda yarış yaparken Yusuf eşyaların başında duruyordu. Yanına geldiğimizde kurt onu yemişti diyerek kana buladıkları gömleği babalarına verdiler.⁷⁸

Daha sonra oradan geçen bir kabile su almak için sucularını Yusuf'un içinde olduğu kuyuya gönderdiler. Su almak için gelen adam kovasını kuyuya saldı, "Müjde hey, müjde! İşte bir çocuk!" dedi. Ve Yusuf'u satılık bir mal olarak gizleyip korudular. Allah ise onların ne yapacaklarını biliyordu.⁷⁹

Yusuf'u kuyuda bulan kervan onu oradan çıkarıp Mısır'a götürdü ve bir vezire sattı. Vezirin karısı, Yusuf büyüdüğünde Yusuf'tan kendisiyle ilişkide bulunmasını istedi. Yusuf reddedince, kadın ona iftira attı. Bundan dolayı Yusuf zindana atıldı. Zindanda rüya tabir etti. Hükümdar, bir rüya gördü. Bu rüyayı kimse tabir edemedi. Yusuf'la beraber hapisanede kalmış arkadaşı, onu hükümdara tavsiye etti. Hükümdarın rüyasını yorumlayan Yusuf, saraya alındı. Mısır hazinesine memur yapıldı. Bir müddet sonra, kıtlıktan dolayı ellerindeki yiyecekleri biten Yusuf'un kardeşleri Mısır'a geldiler ve Yusuf'un huzuruna çıktılar. Yusuf kardeşlerini tanıdı ve bir vesile ile ailesini Mısır'a getirtti. İsrailoğulları böylece Mısır'a yerleşti.⁸⁰

İsrailoğullarının zaman içinde bu ülkede nüfuzları iyice arttı. Artık onlar da devlet yönetiminde sözleri dinlenen, ülkenin önemli bir unsuru haline geldiler. Ancak, Hz. Yusuf'un vefatına müteakip yıllarda iktidarı ele geçiren Firavunlar, kendileri için bir tehdit olarak algıladıkları bu soya mensup kişilere karşı sindirme politikası izlediler. Başta her türlü devlet işi olmak üzere, ellerindeki bütün imkânları aldılar. Bir zamanlar ülkede önemli işler yapan bu Yakuboğulları, zillete mahkûm edilen, ağır işlerde köle gibi çalıştırılan bir topluluk haline gelmişlerdi. Bu durum çok uzun yıllar devam etti.⁸¹ Hattâ İsrailoğullarının sayısının artmaması için çok gaddarca önlemler almışlardı. İsrailoğulları Mısır'da köle olarak yaşarken dönemin Firavun'u bir rüya gördü. Rüyayı yorumlayan kâhinler yakında İsrailoğulları arasında bir erkek çocuğunun dünyaya geleceğini ve bu çocuğun Firavun'un tahtını

⁷⁸. Yusuf, 12/8-18.

⁷⁹. Yusuf, 12/19.

⁸⁰. Yusuf, 12/20-100.

⁸¹. Hasan Yenibaş, *Peygamberler Tarihi*, Işık Yayınları, İstanbul, 2011, s. 341-342.

elinden alacağını söylediler. Bu haber, Firavunu telaşlandırdı. Firavun, İsrailoğullarından o yıl doğacak olan bütün erken çocukların öldürülmesini emretti. Hz. Musa o yıl dünyaya gelmişti. Hz. Musa'yı gizlice dünyaya getiren annesi, Tanrı'nın vahyi üzere onu bir sepetin içine koyup Nil nehrine bıraktı. Firavunun adamları sepeti alıp saraya götürdüler. Firavun, çocuğu evlatlık edindi.⁸² Musa yiğitlik çağına girip olgunlaşınca, biz ona hikmet ve ilim verdik.⁸³

Musa, halkının habersiz olduğu bir sırada şehre girdi. Orada, biri kendi tarafından diğeri düşman tarafından olan iki adamı birbirleriyle dövüşür buldu. Kendi tarafından olan, düşmana karşı ondan yardım istedi. Musa da ötekine bir yumruk indirip onun ölümüne sebep oldu. *"Bu, şeytan işidir. O, gerçekten saptırıcı, apaçık bir düşmandır" dedi.*⁸⁴ Musa, Firavun tarafından cezalandırılma korkusuyla Mısır'dan kaçarak Medyen'e gitti. Burada Şuayb Aleyhisselam'ın (Yahudilik'te Kâhin Yitro) yanında kaldı ve onun kızıyla evlendi.⁸⁵ Kayınpederiyle kararlaştırdıkları süreyi tamamlayınca ailesiyle birlikte yola çıktı.⁸⁶

Hz. Musa, Allah'ın emri ile Firavun'u uyarmak için Mısır'a gitti. *"Musa'yı mucizelerimizle Firavun'a ve topluluğuna gönderdik."*⁸⁷ Hatta Allah; Firavun'a nasıl hitap edileceğini de söylüyor: *"Gidin Firavun'a, zira o iyice azdı. Ona tatlı, yumuşak bir tarzda hitap edin. Olur ki aklını başına alır yahut hiç değilse biraz çekinir."*⁸⁸ Hz. Musa, Firavun'a gelerek *"Ey Firavun! Bil ki ben âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir peygamberim."* dedi. *Allah'a karşı ilk görevim, hak olandan başka bir şey söylemememdir. Gerçekten ben size Rabbinizden bir mucize getirdim, artık İsrailoğullarını benimle gönder.*⁸⁹

Allah, Hz. Musa'nın ve İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışını Kur'an'da şöyle anlatıyor:

⁸². Baki Adam, "Yahudilik", Yaşayan Dünya Dinleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2007, s. 211.

⁸³. Kasas, 28/14.

⁸⁴. Kasas, 28/15.

⁸⁵. Fuat Aydın, *a.g.e.*, s.34.

⁸⁶. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 219.

⁸⁷. A'râf, 6/103.

⁸⁸. Taha, 20/43-44.

⁸⁹. Araf, 7/104-105.

“Andolsun ki, biz onlardan önce Firavun kavmini de denemiştik. Onlara çok kıymetli bir peygamber gelmişti. O peygamber onlara şöyle demişti: "Esaretiniz altındaki Allah'ın kullarını bana teslim edin. Çünkü ben size gönderilmiş güvenilir bir peygamberim. Allah'a karşı üstünlük taslamayın. Şüphesiz ki ben size apaçık bir delil getiriyorum. Gerçekten ben, beni taşlamanızdan dolayı benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a sığındım. Eğer siz bana iman etmezseniz hemen yanımdan uzaklaşın." Musa: "Şüphesiz ki bunlar suçlu bir kavimdir." diyerek yardım etmesi için Rabbine yalvardı. Allah buyurdu ki: "Kullarımı geceleyin yürüt. Çünkü siz takib edileceksiniz. Karşıya geçince denizi olduğu gibi açık bırak. Çünkü onlar suda boğulacak bir ordudur.”⁹⁰

“Gerçekten Musa'ya şöyle vahyettik: "Kullarımla geceleyin yürü (Mısır'dan çık) de (asâni vurarak) onlara denizde kuru bir yol aç; (artık Firavun tarafından) yetiştirmekten korkmazsın ve (boğulmaktan) endişe de etmezsin.”⁹¹

Bu emirlerden sonra Musa (a.s.) da kavmi ile birlikte geceleyin gizlice Mısır'dan Filistin'e müteveccihen yürümeye başlamıştı. Haberi alan Firavun, büyük bir ordu hazırladı ve İsrailoğullarının peşlerine düştü.⁹² Firavun ve ordusu İsrailoğullarını Kızıldeniz kıyısında yakaladı. İsrailoğulları telaşlanarak “yakalandık” dediler. Hz. Musa'nın buna cevabı ve olayın devamı ise Kur'ân'da şöyle anlatılır:

“Musa: “Hayır, aslâ! dedi., Rabbim şüphesiz benimledir, bana yolunu gösterecektir.” Bunun üzerine Musa'ya “Vur âsan ile denize” diye vahyettik; vurunca infilak etti, her bölük koca bir dağ gibi oluverdi, Ötekilerini de buraya yanaştırıvermiştik. Musa ve beraberindekilerin hepsini kurtardık, Sonra da ötekileri suda boğduk.”⁹³

Allah'ın yardımı ile Kızıldeniz'den geçerek Firavun'un zulmünden kurtulan İsrailoğulları, yolculuklarına Sina Çölü'ne doğru devam ettiler. Sina Çölü'ne geldiklerinde Hz. Musa Tur Dağı'na çıktı. “Ve Musa'ya otuz geceye vaat verdik ve süreye bir on gece daha ekledik ve böylece Rabbinin mikatı (tayin ettiği vakit) tam

⁹⁰. Duhan, 44/17-24.

⁹¹. Taha, 20/77.

⁹². Mehmet Aydın, *Dinler Tarihine Giriş*, s. 117.

⁹³. Şuarâ, 26/62-66.

kırk gece oldu. Musa, kardeşi Harun'a şöyle dedi: Kavmim içinde benim yerime geç, islahaya çalış ve bozguncuların yolundan gitme!”⁹⁴

Hz. Musa'ya burada kendisinin ve kavminin sıkıca sarılması için levhalar verilmiştir.⁹⁵ Musa döndüğünde kavminin süs takılarından böğüren bir buzağı heykeli yaptığını ve onu Tanrı edindiğini gördü.⁹⁶ Musa öfke ve üzüntü içinde kavmine kızdı. Daha sonra kardeşi Harun'a kızdı. Harun ise; “*Kavim beni güçsüz buldu ve beni öldürecekti*”, dedi.⁹⁷

Yollarına devam eden İsrailoğulları Filistin'e yaklaştığında Hz. Musa vaat edilen topraklara girebilmek için orada bulunanlar ile mücadele edilmesi gerektiğini söyledi. Ancak kardeşi Harun'un dışında kimse mücadeleye yanaşmadı. Bunun üzerine Hz. Musa, Allah'tan, kendileri ile fâsıkların arasını açmasını niyaz etti. Allah da; “*Kırk sene o mukaddes yer onlara haram kılınmıştır. Yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşacaklar. O fâsık kavim için üzülme!*”,⁹⁸ diye karşılık verdi.

Bu ayetlerde Allah'ın İsrailoğullarını uyarması vardır. Kendilerine Hz. Musa'ya itaat etmedikleri ve doğru yoldan sapıp korkaklık göstererek sonunda kırk yıl evsiz yurtsuz dolaşmaya mahkûm edildikleri⁹⁹, buna rağmen hâlâ Hz. Musa'ya karşı çıkarlarsa daha sert bir şekilde cezalandırılacakları hatırlatılmaktadır.¹⁰⁰

Çölde kırk yıl kalmaları İsrailoğullarına bazı şeyler kazandırmıştır. İsrailoğullarının çölde kaldıkları zaman içerisinde etraflarındaki güçlerle savaşmaları kendilerine devlet olabilme için gerekli toplumsal olgunlaşmayı sağlamıştır.¹⁰¹

Allah, İsrailoğullarına çölde kaldıkları zaman içinde karınlarını doyurmaları için gökten yiyecekler göndermiştir.¹⁰² Allah, İsrailoğullarından kendilerine yetecek kadar yiyecekleri toplamalarını söylemişti. Bu yiyeceklerin inmesinde ve onların toplanmasında bir imtihan ve eğitim amacının hedeflendiği sezilmektedir.

⁹⁴. A'râf, 7/142.

⁹⁵. A'râf, 7/144-145.

⁹⁶. A'râf, 7/148.

⁹⁷. A'râf, 7/150.

⁹⁸. Mâide, 5/21-26.

⁹⁹. Muhammed Hamidullah, *İslâm Peygamberi (I-II)*, Çev: Salih Tuğ, 5.Baskı, İrfan Yayıncılık, İstanbul, 1993, I/551.

¹⁰⁰. Mevdudi, *a.g.e.*, I/473.

¹⁰¹. Ali Sayı, *Firavun, Haman ve Karun Karşısında Hz. Musa*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1992, s. 257.

¹⁰². Bakara 2/57; Araf 7/160.

İsrailoğulları Mısır'da iken Firavun'un kendilerine uyguladığı politikalar sonucu, birbirleriyle dayanışma ve yardımlaşma niteliklerini büyük çapta kaybetmişlerdi. Onlara ferdiyetçilik ve çıkarıcılığın hâkim olduğu söylenebilir.¹⁰³ Bu, özellikle Firavun'un istediği bir durumdu. Zira Firavun, onları bu şekilde parçalıyor ve İsrailoğullarının kendisinin karşısına bir güç olarak çıkmalarına engel oluyordu. Bunu yaparken kullandığı araç, İsrailoğullarının ferdi çıkar ve hırslarıydı. Uzun yıllar bu tip uygulamaların yapıldığı bir ortamda, İsrailoğullarının giderek karakter zaafına uğradıklarını, büyük bir kısmının Firavun'un her istediğini yapma durumuna geldiğini söyleyebiliriz.

İsrailoğullarının, Mısır'da kaldıkları sürece kazandıkları bu zaafı çölde birden yok edebildiklerini söyleyemeyiz.¹⁰⁴ İsrailoğulları, Allah'ın gökten gönderdiği yiyeceklerden bıkmış ve soğan, sarımsak, mercimek gibi yiyecekler istemişlerdir. Bu olay Kur'an'da şu şekilde ifade edilir;

*"Ey Musa, biz tek çeşit yemeğe asla katlanamayacağız, yeter artık bizim için Rabbine dua et de bize yerin yetiştirdiği şeylerden; sebzesinden, kabağından, sarımsağından, mercimeğinden ve soğanından çıkarsın." dediniz.*¹⁰⁵

İsrailoğullarının soğan ve sarımsak gibi yiyecekleri istemelerinin nedeni, Mısır'da bu tür yiyeceklere alışmış olmalarıdır. Firavun'un zulmü altında hürriyetlerini kaybeden İsrailoğulları, Firavun'un kendilerine layık gördüğü bu tür yiyecekleri istemişlerdir.¹⁰⁶

İsrailoğullarına, çölde verilen nimetlerden biri de kavurucu çöl sıcağından gölgelendirilerek korunmalarıydı.¹⁰⁷

İsrailoğulları, hedeflenen nihaî amaca göre yetiştirilmek için diğer zarurî kaygılarından uzak bulundurulmaktaydı. İsrailoğullarının Mısır'da içerisine düştükleri sıkıntı ve zulümden kurtularak savaşçı ve siyasî bakımdan güçlü hale

¹⁰³. Ali Sayı, *a.g.e.*, s.261.

¹⁰⁴. Ali Sayı, *a.g.e.*, s.260-261.

¹⁰⁵. Bakara 2/61.

¹⁰⁶. Ali Sayı, *a.g.e.*, s.267.

¹⁰⁷. Bakara 2/57; Araf 7/160.

gelebilmeleri için hayatın diğer ihtiyaç maddelerinin üretilmesinden muaf tutulmuşlardı.¹⁰⁸

Görüldüğü gibi İsrailoğullarına verilen çölde kırk yıl kalma cezası, aslında İsrailoğulları için bir fırsat olmuştur. Köleleştirilmiş bir toplumun kabuklarını kırarak özgür bir toplum haline gelmesi gerçekleşmiştir. Bu kırk yıl içerisinde kendileri fark etmeseler bile ferdiyetçilikten ümmetçiliğe, kölelikten özgürlüğe geçme konusunda eğitimden geçmişlerdir.

Kırk yıl içerisinde değişen sadece zihniyet ve yaşam tarzı değil bunların yanında toplumu oluşturan bireyler de değişmiştir. Çöle ilk geldiklerinde yirmi yaş üzerindeki kişiler kırk yıl içerisinde ölmüştür.¹⁰⁹ Toplumdaki kalıplaşmış düşüncelere sahip insanların ölmeleri toplumun değişmesini kolaylaştırır. Nitekim İsrailoğullarında da böyle olmuştur.

Çöldeki kırk yılın sonlarında Hz.Musa, yerine Yuşa (Yeşu)'yı bırakarak vefat etmişti.¹¹⁰ Hz. Musa'nın vefatından sonra İsrailoğulları Yuşa liderliğinde çölden çıkarak Kenan diyarına girmişlerdir.¹¹¹

Yuşa'dan sonra İsrailoğulları bir müddet lidersiz kaldı. İsrail kabileleri Şoftim olarak isimlendirilen hâkimler tarafından idare edildiler. Devamlı harplerin doğurduğu problemler karşısında hâkimler devri çökmüştür. Bu çöküşte hâkimlerin kötülükleri ve rüşvet almaları da etkili olmuştur.¹¹² Bu dönemde, gönderilmiş olan herhangi bir peygamberden söz edilmez. Bu ara dönemden (M.Ö.XII-XI yüzyıla kadar) sonra Samuel, peygamber olarak gönderildi. Etrafında gördükleri milletlerin etkisiyle olsa gerek, İsrailoğulları Samuel'den kendilerine bir kral tayin etmesini istediler. Bunun üzerine Samuel, Talût¹¹³ (Tevrat'a göre Saul)'u kral olarak atadı.¹¹⁴ Saul'den sonra onun ordusunda bir asker olan Hz. Davud kral oldu.¹¹⁵

¹⁰⁸. Ali Sayı, *a.g.e.*, s.265.

¹⁰⁹. Mevdudi, I/473.

¹¹⁰. Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s.26.

¹¹¹. Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s.27; Ahmet Çelebi, *a.g.e.*, s.51.

¹¹². Ahmet Çelebi, *a.g.e.*, s.55.

¹¹³. Bakara, 2/247.

¹¹⁴. Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s.28-29; Fuat Aydın, *a.g.e.*, s.36-37.

¹¹⁵. Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s.29.

II. BÖLÜM YAHUDİLİK'TE KRAL DAVUD

Yahudilik ve İslâm'ın peygamber ve yöneticiye bakışı farklıdır. İslâm'da peygamber kabul edilen bazı isimler (Davud, Süleyman gibi) Yahudilik'te kral olarak kabul edilir. Bu yüzden Yahudilik ve İslâm aynı kişileri farklı şekillerde değerlendirir.

A- Kral Davud'un Soyu

Yahudi kaynaklarında Kral Davud'un soyu: “Perets, Hestron, Ram, Amminadab, Nahşon, Salmon, Boaz, Obed, Yesse ve Davud”¹¹⁶ şeklinde geçmektedir.

Hıristiyanlara göre de Kral Davud'un soyu İnciller'de şu şekildedir.

Matta İncili'ne göre; Kral Davud'un soyu şu şekildedir: İbrahim, İshak, Yakub, Yahuda, Perets, Hestron, Ram, Amminadab, Nahşon, Salmon, Boaz, Obed, Yesse ve Davud'dur.¹¹⁷

Luka İncili'nde ise, Hz. Davud'un soyu; Âdem, Şit, Enoş, Kainan, Mahalaleel, Yared, Hanok, Metuşelah, Lamek, Nuh, Sam, Arfaşad, Kainan, Şela, Eber, Peleg, Reu, Seruc, Nahor, Terah, İbrahim, İshak, Yakub, Yahuda, Perets, Hetsron, Aram, Amminabad, Nahşon, Salmon, Boaz, Obed, Yesse, Davud.¹¹⁸

Görüldüğü gibi Davud'un soyu Rut ve I.Tarihler bölümünde Perets'e kadar götürülürken, Matta İncili'nde Davud'un soyu İbrahim'e kadar götürülmüştür. Luka İncili'nde ise Âdem'e kadar götürülmüştür.

B- Kral Davud'un Tarih Sahnesine Çıkışı

Rabb'in, Samuel'e Davud'u işaret ederek onu yağlamasını istemesi¹¹⁹ ile Davud tarih sahnesine çıkmıştır.

Bu olay Yahudi kutsal kitabı olan Neviim'de şöyle anlatılmaktadır:

¹¹⁶. Rut, IV/18-22; I.Tarihler, II/5-15.

¹¹⁷. Matta, I/1-6.

¹¹⁸. Luka, III/31-38.

¹¹⁹. I. Samuel, XVI/1-5; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663.

“Rabb, Saul’un krallığını reddetti. Ve Beyt-lehemli Yesse’nin oğulları arasında bir kral seçtiğini söyledi. Rab, Samuel’e Beyt-lehim’e giderken yanına bir buzağı almasını ve oraya gidince o buzağı kurban etmesini, keserken de Yesse’yi kurban çağırmasını emretti. Samuel, Beyt-lehim’e giderek Rab’in dediklerini aynen yaptı. Kurban Yesse ve oğullarını çağırdı. Samuel, Rabb’in göstermesi ile Yesse’nin koyunları güden en küçük oğlunu (Davud) takdis etti.”¹²⁰

Bir süre daha hükümdarlığı sürdüren Saul’un vahim sorunu, baş edebileceğinden fazla güce sahip olmasıydı. Kendisini, Tanrı’nın emirlerine bile itaat etmek zorunda olmadığına inandıran, kayıtsızlığa ve ruhsal yıkıntıya yol açan bir kibire ve gurura kapıldı. Yahudi kutsal kitabı, üzerine çöken kötü bir ruhtan söz eder. Ne yazık ki uygun psikiyatrik tanı o zaman konamıyordu. Dolayısıyla tek yapabilecekleri, onu müzik ile sakinleştirmektir.¹²¹ Davud da çok iyi bir müzisyendi. Davud bu özelliğinden dolayı Saul’un yanına getirildi. Saul yakışıklı ve zeki Davud’dan hoşlanmaya başladı.¹²²

C- Kral Davud’un Golyat’ı Öldürmesi

Yahudi kaynaklarında Davud’un küçük bir sürü çobanı iken katıldığı bir savaşta düşmanları olan Filistinlilerin kahramanı Golyat’ı öldürmesi şu şekilde anlatılmaktadır;

Davud’un, Saul’un yanına getirildiği sıralarda Filistinliler ile İsrailoğulları arasında devamlı savaşlar oluyordu. Yine Filistinliler ile İsrailoğulları savaşmak için karşı karşıya geldiler. Filistinlilerin ordusunda düşmanlarının korktuğu Golyat isimli Gatlı bir pehlivan vardı. Golyat’ın boyu altı arşın (yaklaşık 270cm) civarında idi.¹²³ Savaşlara başını ve vücudunun çok büyük bölümünü kapatan tunçtan zırhla çıkardı.¹²⁴ İsrailoğullarının karşısına yine böyle çıktı ve kendisiyle savaşacak bir yiğit istedi.¹²⁵

¹²⁰ I. Samuel, XVI/1-13.

¹²¹ Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 100.

¹²² I. Samuel, XVI/14-23; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, III/663.

¹²³ I. Samuel, XVII/1-4; Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 104.

¹²⁴ I. Samuel, XVII/4-7; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/191.

¹²⁵ I. Samuel, XVII/8-10; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/191. ; III/663; Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 104.

Yahudilerin Golyat'ı bu kadar büyük ve güçlü göstermelerinin nedeni Davud'u övmek ve yüceltmek olabilir. Çünkü Golyat gibi büyük ve güçlü birini yenen kişi övgüye ve yüceltmeye layıktır şeklinde düşünmüş olabilirler.

O dev gibi adamdan Yahudi ordusunun korktuğu, kimsenin onunla savaşmak istemediği, herkesin onun önünden kaçtığı hatta Saul'ün Golyat'ı öldürene büyük hediyeler ve kendi kızını vereceği rivayet edilir. Yine rivayet edilenler arasında Beytlehemli Yesse'nin küçük oğlu Davud'un savaşa katılan ağabeylerine yiyecek bazı şeyler getirmek ve onların hallerini sormak için savaş alanına geldiği de yer almaktadır. Golyat'ı savaş meydanında kendisine rakip ararken herkese meydan okuduğunu gören Davud'un; "Allah'ın askerlerine meydan okuyan bu sünnetsiz Filistinli de kim oluyor?" diyerek onun kim olduğunu öğrendiği anlatılmaktadır. Olayın devamında Davud'un Golyat ile savaşmak istediği, hattâ bu isteğini Saul'ün kabul etmediği, bunun üzerine Davud'un Saul'ü ikna edebilmek için dağda ayı ve aslan avladığını, beni ayının ve aslanın elinden kurtaran Rabbin Golyat'ın da elinden kurtaracağını söylediği de rivayet edilir. Saul bunun üzerine Davud'un cesaretine hayran kalır ve Rab seninle beraber olsun diyerek kendi zırhını Davud'a giydirir. Olay şöyle devam etmektedir; Davud, bunları giyer fakat alışık olmadığı için bu zırhlarla yürüyemez ve bunları çıkarır. Kendi elbiselerini giyer. Eline değneğini alır, seçtiği beş tane taş ve sapanını çoban torbasına koyar ve bu şekilde savaş meydanına çıkıp Golyat'a yaklaşmaya başlar. Golyat, Davud'u kendine rakip olarak görmez ve küçümser. Davud'u korkutmak ve kaçirtmak için tehdit eder. Kılıç, mızrak ve kargı gibi aletlerle Davud'a meydan okur. O dev gibi adam tam teçhizatlı iken Davud'un elinde sadece değnek vardı ve Davud, Golyat'a: "Bugün Rab seni benim elime verecek, seni vuracağım, başını gövdenden ayıracağım, ordunun leşlerini de göklerin kuşlarına ve yerin canavarlarına vereceğim." der. Savaş alanında birbirlerine yaklaşırlarken Davud atik davranır ve çantasındaki sapanı bir taş ile beraber çıkarır. Davud taşı fırlatır ve Golyat'ı alnından vurur. Herkesin önünde titrediği Golyat yüzüstü yere düşmüştür. Davud'un elinde kılıç olmadığı için Golyat'ın kılıcını aldığı ve söylediği gibi kafasını gövdesinden ayırdığı söylenir. Golyat'ın öldüğünü gören

Filistinliler savaş alanından kaçmaya başlar. İsrailoğullarının ise kaçışan Filistinlileri Gaiye varıncaya kadar ve Ebron kapılarına kadar kovaladıkları anlatılır.¹²⁶

D- Kral Davud ile Sâul (Tâlut)'un Mücadelesi

Davud ile Saul arasındaki mücadele Yahudi kaynaklarında ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Bu mücadele Davud'un Golyat'ı öldürdükten sonra Saul'un Davud'u yanına alması ve ona ordusunda yer vermesi ile başlamaktadır. Davud'un Saul'un yanına gelişi I.Samuel'de şöyle anlatılmaktadır.

Davud, Filistinlilerin ünlü savaşçısı Golyat'ı öldürdüğünde Saul bu genci tanımak istedi ve ordusunun başkomutanı olan Abner'e sordu. Abner genci bilmediğini söyledi ve Davud'u çağırdı. Davud, Beyt-lehimli Yesse'nin oğlu olduğunu söyledi.¹²⁷

Böylece Davud, Saul'un yanına gelmiş ve uzun bir mücadelenin ilk basamağı atılmış oldu.

Yahudi kaynakları, Davud'un Saul'un yanına gelmesinden bahsederken Saul'un Yonatan isimli oğlundan da söz eder. Yonatan'ın Davud'u çok sevdiği hatta özel eşyalarını ve savaş malzemelerini Davud'a verdiği rivayet edilir.

Davud'un Golyat'ı öldürmesi ve neticede Filistinlilerin yenilgiye uğratılması İsrail halkı üzerinde etkili olmuştur. Bunun yanında Davud'un artık Saul'ul yanında olması ve onunla savaşılar gidip zaferler kazanması Davud'u halkın gözünde büyütmüştü. Bu sevgi o denli artmış ki Davud'u Saul'un önüne geçirmiş ve savaşlardan dönen orduya kadınların şu şekilde övücü sözler sarf ettiği rivayet edilir.

Saul binlercesini öldürdü,

Davud ise on binlercesini.¹²⁸

Davud'un büyük zaferi, "İyilik yapan kötülük bulur" sözlerini kanıtlarcasına Kral Saul'un sonsuz nefretini kazandırdı. O günlerin en popüler şarkısının sözlerini dinlemek zorunda kalmak, Saul için kuşkusuz kolay olmamıştır.¹²⁹

¹²⁶. I. Samuel, XVII/11-52.

¹²⁷. I. Samuel, XVII/55-58.

¹²⁸. I. Samuel, XVIII/1-7.

¹²⁹. Rabi Banjamin Blech, *a.g.e.*, s. 104.

Kadınların bu sözlerini duyan Saul çok sinirlendi. Bu olaydan sonra halkın gözünde Davud'un yeri çok büyüdü. Halkın Davud'u çok sevdiğini gören Saul, Davud'a karşı kinlenmeye başladı.¹³⁰

Aslında hiç kimse başkasının kendinden daha fazla sevilmesini istemez. Hele de bu kişi toplumda belli bir yere sahipse her zaman kendisinin ön plânda olmasını ister. Eğer bir toplumda kendinden daha fazla sevilen ve saygı duyulan biri varsa kişi onu kıskanmaya ve onun halkın gözündeki saygısını azaltmaya çalışır. İşte Saul'de de böyle olmuştur. Saul toplumda sevilme ve saygı duyulmaya başlayan Davud'a karşı kinlenmeye başlamıştır.

Davud'un toplum nazarındaki yeri artıkça Saul'un kıskançlığı da artmakta ve kıskançlığı nefrete, nefreti ise Davud'u öldürme isteğine dönmüştü. Saul bu isteğini gerçekleştirmek için yani Davud'u ortadan kaldırmak için bir plân yapar ve evinin ortasında Davud'u mızrakla öldürmeye çalışır. Mızrağı fırlattığı, Davud'un mızrağın önünden kaçmayı başardığı ve bu olaydan sonra Saul'un; Rab, Davud'un yanında diyerek Davud'dan iyice korktuğu söylenir. Saul, Davud'u öldüremeyince onu yanından uzaklaştırmak için ordusuna binbaşı yapar. Ama Saul'un bu düşüncesi de kendi aleyhine sonuçlanmıştır. Çünkü Davud savaşlarda zaferle döndükçe halkın gözündeki değeri ve sevgisi daha da artıyordu. Saul'un bunun da önüne geçebilmek için Davud'a kendi adına savaşması karşılığında büyük kızı Merab'ı hanım olarak vermeyi teklif ettiği söylenir. Saul, Davud'u savaşa göndermekle onun savaşlarda Filistinliler tarafından öldürüleceğini düşünüyordu. Merab'ın Davud'a hanım olarak verileceği sırada Meholalı Adriel'e hanım olarak verildiği, Saul'un de bu kızının yerine de Mikal isimli kızını düşmanlarından yüz kişiyi öldürmesi karşılığında Davud'a teklif ettiği söylenir. Davud'un da Saul'un bu isteğini daha fazla düşmanı öldürerek gerçekleştirdiği, bunun sonunda da Saul'un kızı Mikal'i Davud'a hanım olarak verdiği rivayet edilir. Saul kızını vermesine rağmen Davud'a karşı olan korkusu iyice artar. Artık Rab'in Davud'un yanında olduğunu kesin olarak anlar ve Davud'a iyice düşman olur.¹³¹

¹³⁰. I. Samuel, XVIII/8-9; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663-664.

¹³¹. I. Samuel, XVIII/10-29.

Yahudi kaynakları Saul'un adamlarına Davud'u öldürmeleri için emir verdiğini, Saul'un oğlu Yonatan'ın da Davud'u bu tuzaktan kurtardığını, sonra bir başka plânından da Mikal'in kurtardığını, bunun üzerine Davud'un kaçtığını, Saul'un onu öldürmek için takip ettiğini ve bu takibin sonunda Saul'un peygamberlikle görevlendirilmesini ve Davud'un Yonatan'ın yanına gelip onunla Saul hakkında konuşmalarını detaylı bir biçimde şu şekilde anlatırlar;

Saul, Davud'dan kurtulmak için başka yollar aradı. Saul, oğlu Yonatan'a ve bütün adamlarına Davud'u öldürmelerini söyledi. Fakat Yonatan, Davud'un yakın arkadaşı olduğu için bunu Davud'a haber verdi ve kaçıp kurtulmasını önerdi. Yonatan, Davud'a haber verip ve onun kaçmasını istemekle kalmadı, ayrıca babasını da bu verdiği karardan vazgeçirmeye çalıştı. Bunun karşılığını da aldı, babasını ikna etti. Daha sonra babasının af ettiğini Davud'a bildirdi ve Davud'u Saul'ün yanına getirdi. Bu arada yine Filistinlilerle bir savaş oldu. Davud bu savaşa da katıldı ve başarı kazandı. Saul tekrar Davud'a karşı kinlenmeye başladı. Saul, önceki öldürme teşebbüsü gibi evinde mızrağı ile Davud'u vurmaya çalıştı. Fakat Davud yine kaçarak canını kurtardı. Bu sefer Saul, Davud'u öldürmeye kararlıydı ve bu yüzden Davud'un peşine düştü. Saul, Davud'u kendi evinde öldürtmek için adamlarını Davud'un evine gönderdi. Fakat bunu karısı Mikal daha önce Davud'a haber verdi ve eğer canını kurtarmazsan babamın adamları seni yarın öldürecekler, dedi. Davud kaçıp kurtuldu. Davud oradan kaçtıktan sonra Rama'ya Samuel'in yanına gitti ve Saul'ün kendisine yaptığı her şeyi anlattı. Davud'un, Rama'da Samuel'in yanında olduğunu öğrenen Saul, adamlarını oraya gönderdi. Gönderdiği adamlar Samuel'den Davud'u kendilerine vermesini istediler; fakat Samuel, Davud'u vermedi. Saul'ün adamları da orada Rab tarafından peygamber olarak görevlendirildiler. Bunun üzerine Saul, Rama'ya kendisi gitti. Fakat orada Saul de peygamberlikle görevlendirildi.¹³²

Davud, Rama'daki Nayot'tan kaçarak Yonatan'ın yanına geldi. Olan biteni anlattı. Kendisinin Saul'e iyilikten başka hiçbir şey yapmamasına rağmen Saul'ün kendisini neden öldürmeye çalıştığını sordu. Yonatan ilk önce buna inanmak istemedi. Ama sonraki günlerde verilen yemekte Yonatan, Davud'un haklı olduğunu

¹³². I. Samuel, XIX/1-24.

anladı. Çünkü Saul, Davud'u öldürmek istiyordu. Yonatan, babasına, Davud'u neden öldürmek istediğini, onun ne kötülüğünün olduğunu ve ne suç işlediğini sordu. Bu yüzden baba oğul arasında tartışma çıktı. Davud, Yonatan'ın yardımı ile oradan ayrıldı.¹³³

Burada Saul'un kıskançlığının ve düşmanlığının ilerlediği ve bunun neticesinde kendi oğlu ile aralarının bozulduğu, kıskançlığın ve düşmanlığın kişiye ve etrafına zarar verdiği anlaşılmaktadır.

Yahudi kaynakları Saul'ün elinden kurtulan Davud'un daha sonra kâhin Ahimelek'in yanına gittiğini ve kâhinden bazı zaruri ihtiyaçlarını karşıladığını, son olarak ise kâhinden kılıç ve mızrak istediğini, bunun üzerine de kâhinin Golyat'a ait olan kılıcı Davud'a verdiğini rivayet ederler. Rivayetlerde Davud'un kâhinin yanından ayrıldıktan sonra Gat kralı Akiş'in yanına geldiği ve Davud'un Gat kralı Akiş'ten korktuğu ve bu yüzden tavrını değiştirerek deli numarası yaptığı, bundan dolayı Akiş'in de adamlarına;“Ben deliye muhtaç mıyım ki bunu getirdiniz, hemen evimden çıkarın” diyerek Davud'u huzurundan çıkarttığı da anlatılır.¹³⁴

Bundan sonra Davud'un etrafında onu seven ve destekleyen kişilerin toplanmaya başladığı ve kısa sürede sayılarının çoğaldığı söylenir. Saul'un ise Davud'u aramaya devam ettiği ve bu arama sırasında Davud'un Ahimelek'in yanına uğrayıp oradan bir takım ihtiyaçlarını giderdiğini öğrendiğinde, Davud'a sahip çıktıkları ve ona yardım ettikleri gerekçesiyle Ahimelek'i ve onun memleketindeki herkesi öldürdüğü, ölümden kurtulan Abiatar isimdeki bir kişinin de Davud'un yanına gelerek olan biten her şeyi Davud'a anlattığı söylenir.¹³⁵

Saul, Davud'u öldürmeye kararlı bir şekilde her fırsatı değerlendirmeye çalışırken kaynaklarda mağarada geçen bir olay şöyle rivayet edilir;

Davud adamlarıyla beraber En- Gedi çölündeydi. Davud'un En-gedi Çölü'nde olduğu Saul'e haber verildi. Saul yanına seçme üçbin kişi alarak Davud'u öldürmek için yola çıktı. O sırada Davud ve adamları bir mağaranın iç tarafında dinleniyorlardı. Saul ve adamları o mağaranın içine girdiler. Bunu fark eden

¹³³. I. Samuel, XX/1-42; Tora ve Aftara 1. Kitap, s. 491-493.

¹³⁴. I. Samuel, XXI/1-15.

¹³⁵. I. Samuel, XXII/1-20.

Davud'un adamları Davud'a:“İşte Rabbin, düşmanını senin eline verdi. Artık dilediğini ona yapabilirsin” dediler. Davud, gizlice gidip Saul'ün cübbesinden bir parça kesti ve adamlarına elinin Rabbin mesihine kalkmayacağını, Saul'ün kendisinin efendisi olduğunu söyledi. Davud, bunları söylemekle adamlarının da Saul'e zarar vermesinin önüne geçmiş oldu. Saul mağaradan çıktı ve gitti. Arkasından Davud mağaradan çıktı ve Saul'ün arkasından şöyle seslendi: “Efendim kral, Davud senin zararını istiyor diyen adamların sözlerini niçin dinliyorsun? Bugün mağarada Rabbin nasıl seni elime verdiğini, işte gözün gördü ve seni öldürmemi söylediler. Fakat gözüm seni esirgedi, dedim ki; efendime karşı elimi uzatamam, çünkü O Rabbin mesihidir. Elimdeki cübbenin eteğine bak, senin cübbenin eteğini kesip seni öldürmediğimden bil ve gör ki elimde kötülük ve günah yoktur. Sen canımı almak için uğraştığın halde ben sana karşı bir suç da işlemedim. Seninle benim aramda Rab hükümsün.” Davud'un konuşması bittiğinde Saul şöyle karşılık verdi: “Sen benden daha salih bir adamsın. Ben sana kötülük ettiğim halde sen bana iyilik ettin, bugünkü yaptığın iyilikten de anlaşılıyor ki muhakkak Rab seni İsrail krallığının başına getirecektir.”dedi. Ve sonra ekledi: “Benden sonra zürriyetimi kesmeyeceğine ve babamın evinden adımlı kaldırmayacağına Rabbin hakkı için söz ver.” Davud söz verdi. Saul evine gitti, Davud da adamları ile oradan ayrıldı.¹³⁶

Görüldüğü gibi Davud, Saul'ü öldürebilecek imkânı bulmuşken onu öldürmüyor. Onu öldürmemesi Davud'un, Saul'ün güttüğü kin gibi kin gütmemediğini gösterir.

Bu mücadeleler sırasında I.Samuel'de Davud ile Nabal isimli birinin arasında geçen şöyle bir olaydan bahsedilir;

Maon'da Nabal isimli büyük ve zengin bir adam vardı. Nabal'ın üç bin koyunu ve bin keçisi vardı. Nabal kaba, anlayışsız ve kötü işli biri olmasına karşılık karısı Abigail anlayışlı ve iyi bir kadındı. Davud, Nabal'a adam gönderdi ve ondan elinden gelen yardımı etmesini istedi. Nabal yardım etmeyi reddetti. Yardımı reddettiği gibi Davud'a hakarete varan sözler söyledi. Davud'un adamları geldi ve bunları Davud'a söylediler. Davud, adamlarına cenge hazırlanmalarını söyledi. Onlar da kılıçlarını kuşandılar. Dört yüz kişi ile Nabal'ın üstüne gittiler. Nabal'ın karısı, kocasının

¹³⁶ I. Samuel, XXIV/1-22; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663-664.

Davud'un adamlarına yapmış olduğu kötü davranışları bir hizmetlisinden duydu. Kocasına haber vermeden iki yüz ekmek, iki tulum şarap, beş koyun, beş ölçek kavrulmuş buğday, yüz salkım kuru üzüm ve iki yüz parça basılmış incir hazırladı. Hazırladıklarını hizmetlileri ile beraber Davud'a götürürken yolda Davud'la karşılaştılar. Kadın hemen Davud'un ayaklarına kapandı ve kocasının yanlış yaptığını, bundan dolayı af edilmesini istedi. Davud, eğer kadın erken davranıp da gelmeseydi Nabal'ın bütün erkeklerini öldürürdüm dedi. Bu olaydan sonra Abigail evine döndü ve olanları kocasına söylemedi. Çünkü evinde ziyafet vardı ve Nabal da sarhoştur. Sabah olup da Nabal kendine geldiğinde karısı olanları anlattı. Nabal olanları duyunca taş gibi kaskatı kesildi ve on gün sonra da öldü. Davud, Nabal'ın öldüğünü duyduğunda Rabbe şükretti. Nabal'ın cezasının Rab eliyle olduğunu söyledi. Davud, Nabal'ın karısı Abigail'i hanım olarak kendine aldı.¹³⁷

Bu olaydan sonra daha önce Davud ile Saul arasında gerçekleşmiş bir olaya benzeyen başka bir olay daha meydana gelir. Davud yine Saul'u öldürebilecek imkânı bulmasına karşın Saul'u öldürmemiştir.¹³⁸ Bu hadise ayrıntılı olarak Yahudi kaynaklarında şu şekilde anlatılmaktadır;

Saul, Davud'u öldürme düşüncesinden bir türlü vazgeçemiyordu. Davud'un Zif Çölü'nde olduğunu öğrenince Saul, Zif Çölü'nde Davud'u bulmak ve onu öldürmek için İsrail'den üç bin seçkin kişiyi de yanına alarak yola çıktı. Saul, Zif Çölü'ne geldiğinde Hakila tepesinde konakladı ve oraya ordugâh kurdu. Davud, Saul'ün peşine düştüğünü ve çöle gelip ordugâh kurduğunu haber aldı. Davud, birkaç tane adamını gizlice gönderdi ve ordugâhın yerini öğrendi. Bir gece vakti Davud yanına aldığı gönüllü adamları ile Saul'ün ordugâhına gitti ve gizlice Saul'ün çadırına girdi. Adamları, Rab bugün düşmanını senin eline verdi, bırak onu öldürelim dediklerinde, Davud, Rabb'in mesihine el uzatmak doğru değil, onun ölümü Rab eliyle olacaktır diyerek karşılık verdi. Daha sonra adamlarına Saul'ün başucundaki mızrağı ve su matarasını alın ve gidelim dedi. Bu olanları Saul ve adamlarından hiçbiri görmedi. Çünkü Saul ve adamları Rab tarafından derin bir uykuya daldırılmışlardı. Davud çadırdan çıkıp oradan epeyce uzaklaştıktan sonra oradaki bir tepenin üzerinde durdu. Davud geri döndü ve Saul'ün ordu komutanı Abner'e seslendi. Ona Saul'ü

¹³⁷. I. Samuel, XXV/1-43.

¹³⁸. I. Samuel, XXVI/1-25; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663-664.

gerektiğince koruyamadıklarını, istese Saul'ü öldürebileceğini, fakat el uzatmaktan uzak durduğunu söyledi. Saul, Davud'un sesini tanıdı. Saul yine hata ettiğini söyledi. Davud da mızrak ve su matarası burada, onları almak için adam göndermesini söyledi. Daha sonra iki taraf da kendi yollarına gittiler.¹³⁹

Bu olanlardan sonra Davud İsrail diyarından Filistin diyarına gitmenin daha iyi olacağını, hem böyle yaparsa Saul'un kendini takip etmekten ve öldürme plânlarından vazgeçeceğini düşünür. Bu yüzden yanındaki altı yüz kadar tebaasıyla beraber Gat kralı Akiş'in yanına gider. Burada bir buçuk yıla yakın kaldığı, bu sırada da etraftaki milletler üzerine akınlar yaptığı, bu akınlar neticesinde elde ettiği ganimetleri (koyunları, sığırları, eşekleri ve develeri) Akiş'e getirdiği ve Akiş'in krallığını da etraftaki milletlere karşı koruduğu söylenir.¹⁴⁰

Davud'un, Akiş krallığını İsrailoğullarına karşı da korumayı düşündüğü, bu düşüncesi ve Akiş'in de istemesi doğrultusunda İsrailoğullarına karşı savaşa çıktığı şu şekilde anlatılır;

Filistinliler, İsraililerle savaş yapmak için ordularını topladılar. Akiş, Davud'a adamlarını hazırlamasını ve kendisiyle beraber savaşa katılmasını istedi. Davud da bu isteği kabul etti. Filistinliler Şunemde'de ordugâhlarını kurdular. Saul ise İsrail ordugâhını Gilboada'ya kurdu. Saul, Filistinlilerin ordugâhını görünce korktu.¹⁴¹ Daha sonra Filistinliler bütün ordularını Afeke topladı. İsraililer ise Yizreel'deki su kaynağının yanına toplandılar. Filistinlilerin reisleri savaş alanında Davud ve adamlarını görence Akiş'e Golyat'ı öldüren bu adamın ne işi var diyerek onları istemediklerini söylediler. Akiş, Filistinli reisleri ikna edemeyince Davud'dan savaş alanını terk etmesini istedi. Davud da adamları ile beraber savaş alanından ayrıldı.¹⁴² Davud adamları ile Tsiklaga geldiğinde, Amalikalılar Tsiklaga'ya akın ettiklerini ve buranın halkının hepsini esir aldıklarını gördüler. Hatta bu esirlerin içerisinde Davud'un karısı da vardı. Davud altı yüz adamıyla Amalikalıların peşine düştü. Davud, takipten yorulan iki yüz adamını yolda bıraktı. Davud yola devam ederken bir Mısırlı ile karşılaştı. Bu adam Amalikalılar ordusunda savaşmıştı. Çölde çoktan

¹³⁹. I. Samuel, XXVI/1-25; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663-664.

¹⁴⁰. I. Samuel, XXVII/1-12.

¹⁴¹. I. Samuel, XXVIII/1-5.

¹⁴². I. Samuel, XXIX/1-11.

beri bir şey yememişti. Davud bu adamın karnını doyurduktan sonra Amalikalıların yerini sordu. Adam da Amalikalıların yerini gösterdi. Bu sırada Amalikalılar eğlence yapıyorlardı. Davud, ani bir baskınla bütün esirleri ve malları geri aldı. Dönüşte yolda bıraktıkları adamları da aldılar. Davud ile yola devam eden adamlardan bazıları elde ettikleri ganimetlerden yola devam etmeyen ve yolda bekleyen iki yüz adama verilmemesini istedi. Fakat bekleyen adamların çocukları ve hanımları varsa onlara verelim dediler. Davud, bu söylenenlere karşı çıkarak; “Savaşa katılanın payı ne ise yanında kalanın da payı odur.” dedi ve bu uygulama bundan sonra İsrail için kural oldu.¹⁴³

Bir süre sonra Filistinliler ile İsraililer savaşa başladılar. İsraililer, Filistinlilerin önünden kaçtılar. Burada Saul’ün oğullarından Yonatan, Abinadab ve Malkişiuy öldürüldü. Filistinli okçular Saul’ü kıstırdılar. Saul yanındaki silahtarına kılıcını kendisine saplamasını, yoksa Filistinlilerin gelip kendine kılıç saplayacağını söyledi. Silahtarı korktuğu için bunu yapmak istemedi. Saul kılıcının üzerine atlayarak kendi canına kıydı. Saul’ün öldüğünü gören silahtarı da kendi canına kıydı. Böylece Saul, üç oğlu, silahtarı ve bütün adamları o gün birlikte ölmüş olurlar.¹⁴⁴

E- Kral Davud’un Kurduğu Krallık

Burada Davud’un kral oluşu, ahit sandığını Kudüs’e getirmesi, Saul’ün soyundan birinin kalıp kalmadığını araştırması, düşmanları ile olan mücadelelerini, kendi ordusunda bir asker olan Uriya ve Uriya’nın karısı ile olan olaylarından bahsetmeye çalışacağız.

1- Davud’un Kral Oluşu

Saul, düşmanları ile yaptığı savaşta ölünce İsrail kabileleri Davud’un etrafında toplanmaya başlamışlar ve Davud’u kral kabul etmişlerdir.¹⁴⁵

Davud’un kral oluşu II.Samuel’de de şöyle anlatılmaktadır:

İsrail’in bütün kavimleri Hebron’a geldi ve Davud’a her şeyleri ile bağlı olduklarını söylediler. Daha sonra Davud’un yanına İsraili ihtiyarlar geldi, orada

¹⁴³. I. Samuel, XXX/1-31.

¹⁴⁴. I. Samuel, XXXI/1-6; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/136; III/663-664.

¹⁴⁵. II. Samuel, V/1-3; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137; A.Ekrem Ünlü, *a.g.e.*, s.43.

ahitleştiler ve Davud'u İsrail üzerine kral olarak meshettiler. Davud kral olduğunda otuz yaşındaydı ve krallığı kırk yıl sürdü.¹⁴⁶

Davud'u ne kadar da kral olarak adlandırsalar da peygamber olarak nitelendirenler de vardır.¹⁴⁷ Musa'dan günümüze kadar Yahudi kanunlarının aktarılmasında öne çıkan isimleri sayarlarken Kral Davud'u peygamber olarak göstermişlerdir. Hatta Tevrat'a göre de Kral Davud'un peygamber olduğu söylenir.¹⁴⁸ Davud'a "Peygamber" denmemesinin bunun yerine "Kral" denmesinin nedeni krallığının daha öne çıkmış olmasından kaynaklanmış olabilir. Çünkü çok güçlü bir krallık kurmuş ve milletini düşmanlarının baskısından kurtarmıştır.

2- Kral Davud'un Ahit Sandığı'nı¹⁴⁹ Kudüs'e Getirmesi

Ahit sandığı içeriden ve dışarıdan altınla kaplanmış akasya ağacından yapılmıştır. Yahudilerin Tanrı'sı Yahve'nin isteği doğrultusunda dikdörtgen biçiminde yapılmış bir kutudan ibaret olup ölçüleri şöyledir;

Boy; 2,5 arşın, eni ve yüksekliği; 1,5 arşındır. Yani boyu 1.25m, eni ve yüksekliği 0.75m civarındadır.¹⁵⁰

İçerisinde Musa'ya verilen levhaların¹⁵¹, ayrıca bunun yanı sıra kudret helvası (Man)'nın olduğu¹⁵² sandık Yahudiler için çok önemlidir. Bu yüzden Yahudilerin gittikleri yerlere hatta savaşlara bile en önde ahit sandıklarını götürdükleri söylenir.¹⁵³ Yahudilerin, ahit sandığına önem vermelerin sebepleri sadece onun içindekilerden kaynaklanmamaktadır. Onda kutsal bir gücün olduğuna da inandıkları¹⁵⁴, hatta Yahudilerin, ahit sandıkları yanlarında olduğunda Tanrıların da yanlarında olduğuna inandıkları rivayet edilir.¹⁵⁵ Bu yüzden Yahudiler, Filistinliler ile yaptıkları savaşlarda ahit sandıklarını yanlarında götürürlerdi. Filistinliler ile

¹⁴⁶. II. Samuel, V/1-5.

¹⁴⁷. Rabbi Aaron Parry, *a.g.e.*, s.317.

¹⁴⁸. Rabbi Aaron Parry, *a.g.e.* s.317.

¹⁴⁹. Bz. Ek I.

¹⁵⁰. Cemaleddin Şarkâvî, *Yehova'nın Ahit Sandığı*, Tercüme: Eldar Hasanov, Ocak Yayıncılık, İstanbul, 2012, s.36-37.

¹⁵¹. Tesniye, XXXI/26; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/73.

¹⁵². Çıkış, XVI/35.

¹⁵³. Sayılar, X/33-36.

¹⁵⁴. II. Samuel, VI/6-12; I.Tarihler, XIII/9-14.

¹⁵⁵. Sayılar, X/33-36.

yaptıkları bir savaşta ahit sandıklarını düşmanlarına kaptırmışlardı.¹⁵⁶ Filistinlilerin ahit sandığını aldıktan sonra başlarına belalar geldiği¹⁵⁷, bu yüzden Filistinlilerin ahit sandığını bir öküz arabasına koyarak İsraililere geri gönderdikleri söylenir.¹⁵⁸

Davud'un ahit sandığını alıp Kudüs'e getirmesi II.Samuel'de şu şekilde anlatılır;

Davud, İsraililerden otuz bin tane seçme adam toplamış ve Rabbin sandığını almak için Bale-Yahuda'ya gitmişti. Orada Rabbin sandığını bir öküz arabasına koyup ve geri dönmüşlerdir. Arabayı Uzza ve Ahyo isimli iki kişi sürüyorlardı. Yolda gelirken öküzler tökezleyince Uzza sandık düşmesin diye sandığa elini uzatmış ve sandığı tutmuştu. Rab, Uzza'nın bu hareketine çok kızmış ve Uzza'yı oracıkta öldürmüştü. Davud da bu olaya çok sinirlenmiş ve sandığı yanına almak istememiş, bu yüzden Davud, sandığı Gatlı Obed-Edon'un evine götürmüştü. Sandıktan dolayı Obed-Edon'un evinin bereketlenmişti. Bunu duyan Davud sandığı Obed-Edon'un evinden alarak kendi yanına getirmiş ve hazırlanmış olan çadırın ortasına yerleştirmişti. Sandığın gelişi sırasında büyük kutlamalar yapılmış. Bu kutlamalara Davud da katılmıştı.¹⁵⁹

Yahudilerin ahit sandıklarını savaşlarda bile yanlarından ayırmamaları ve Davud'un Kudüs'te ahit sandığına özel bir yer yaptırması ve ahit sandığını oraya koyması Yahudilerin kutsal emanetlerine ne kadar önem verdiklerini gösterir.

3- Kral Davud'un Saul'ün Soyundan Birinin Olup Olmadığını Araştırması

Davud'un kral olduktan sonra yaptığı işler arasında Saul'un soyundan birinin kalıp kalmadığını araştırması ve Saul'un soyundan birini bulduğunda da ona Saul'den kalan malları vermesi vardır. Bu husus Yahudi kaynaklarında şöyle yer bulur;

Davud, Saul'ün ailesinden kalan olup olmadığını adamlarına araştırttı. Adamları da Yonatan'ın ayakları sakat bir oğlu olduğunu haber verdiler. Davud onun nerde olduğunun öğrenilip hemen getirilmesini istemişti. Davud'un adamları

¹⁵⁶. I. Samuel, IV/1-11.

¹⁵⁷. I. Samuel, V/1-12.

¹⁵⁸. I. Samuel, VI/1-12.

¹⁵⁹. II. Samuel, VI/1-15.

Yonatan'ın oğlunu Davud'un yanına getirdiler. Davud ise ona Saul'den kalan bütün malları verip onu kendi sarayından ayırmamıştır. Yonatan'ın oğlunun iki ayağı da sakat olduğundan Davud, daha önceden Saul'ün hizmetçisi olan birini Yonatan'ın oğluna hizmetçi olarak vermişti. Bu hizmetçi ve oğulları Davud'un Yonatan'ın oğluna verdiği toprakları Yonatan'ın oğlu adına ekip biçmişlerdir.¹⁶⁰

4- Kral Davud'un Düşmanları ile Yaptığı Mücadeleleri

Yahudi kutsal metinlerinde Kral Davud'un güçlü bir devlet kurma yolundaki çabaları ve düşmanları ile mücadelesi ayrıntılı olarak anlatılmaktadır. Davud'un düşmanlarıyla savaşmadan önce Rab'den izin istediği daha sonra düşmanlarıyla savaştığı söylenir. Bu husus II.Samuel'de şu şekilde anlatılmaktadır;

Saul'un ölüp Davud'un İsrail üzerine kral olduğunu duyan Filistinliler Davud'u aramaya başladılar. Davud da Filistinlilerin bu hareketinden haberdar oldu ve ne yapması konusunda Rabbe danıştı. Davud, Rabbe: "Filistinlilere karşı çıkayım mı onları elime verecek misin?" diye sordu. Rab de: "Çık, çünkü muhakkak ki Filistinlileri senin eline vereceğim."dedi. Davud, Rabbin kendi yanında olduğunu anlayınca Filistinlilerle savaşmaya karar verdi. Yapılan savaşta Filistinliler bozguna uğrayıp Davud'un önünden kaçtılar. Sonra İsraililer ve Filistinliler arasında savaşlar yapıldı ama sonuç değişmedi.¹⁶¹

Görüldüğü gibi Davud yapacağı işlerde Rabbe danışmıştır. Rab'in desteğini alan Davud düşmanları olan Filistinlileri savaşlarda yenmiştir. Bu savaşlar sonrasında Davud, Filistinlilerin merkezlerini yönetimi altına almıştır. Sonra Kral Davud'un savaşlarına devam ettiği ve devletinin sınırlarını genişlettiği anlatılır. Kral Davud'un sınırlarını genişletmek amacıyla Moab üzerine yürüdüğü ve buranın halkını haraca bağladığı, daha sonra hâkimiyetini genişletmek için Tsoba kralı Rehob oğlu Hadadezer'i yenerek bin yedi yüz atlı, yirmi bin yaya esir aldığı söylenir. Bu sırada Şamlıların, Hadadezer'e yardıma geldikleri; fakat Davud'un, onlardan da yirmi bin kişiyi öldürdüğü, onların memleketine asker bırakarak onları da haraca bağladığı rivayetler arasında yer alır. Davud'un sınırlarını genişletmek amacıyla

¹⁶⁰. II. Samuel, IX/1-13.

¹⁶¹. II. Samuel, V/17-25.

mücadelesinin devam ettiği anlatılmaktadır. Davud'un Hadedezer'in bütün ordusunu öldürdüğünü duyan Hamat kralı Toi, oğlu Yoram'ı Davud'u kutlamak için gönderir. Çünkü Toi ile Hadedezer cenk ediyordu. Davud, Toi'yi düşmanından kurtarmış oluyordu. Yoram, Davud'a altın, gümüş ve tunç eşyalar gönderir. Davud bu eşyaları da hükmü altına aldığı Suriyeden, Moabdan, Ammonoğullarından, Filistinlilerden, Amalikalılardan ve Hadedezerden aldığı eşyalar gibi Rabbe tahsis eder.¹⁶²

Anlaşıldığı gibi Kral Davud'un yaptığı mücadeleler neticesine bağlı olarak onu seven ve sevmeyenler olmuştur. Davud'un sevenlerinin sevme nedenleri kendi düşmanlarını Kral Davud'un yenmesi, Davud'u sevmeyenlerin sevmeme nedeni ise kendi sevdiklerini Kral Davud'un yenmesidir. Davud'u sevenler, kendi düşmanlarını yendiği için Davud'a hediyeler göndermişler, Davud'u sevmeyenler ise kendi dostlarını yendiği için Davud'a düşman olmuşlardır.

Yahudi kaynakları, Davud'un krallığının sınırlarının genişlemesine sebep olan bir şeyin de Davud'un ve isteğinin yanlış anlaşılması ve yorumlanması olduğunu şu şekilde anlatmaktadır;

Ammonoğullarının (Bugünkü Amman'ı merkez olarak kabul eden krallık) kralı Nahaş ölünce yerine oğlu Hanun geçti. Davud, Nahaş'tan çok iyilik görmüştü. Bundan dolayı Davud, Hanun'a yardım etmek istedi ve adamlarını taziye için gönderdi. Ammonoğullarının reisleri Hanun'a Davud'un amacının taziye olmadığı, asıl amacının şehri araştırmak ve yıkmak olduğunu söylediler. Bu söylenenlere inanan Hanun, Davud'un adamlarının sakallarının yarısını kesti ve elbiselerini yırttırdı. Hanun, Davud'un saldıracağını düşünerek etraftan yardım topladı. Davud, Ammonoğullarına savaş ilan etti. Savaşta Ammonoğulları ve yardıma çağırdığı yandaşları kaçmak zorunda kaldı. Davud, Hanun'un yandaşlarından yedi yüz araba ve askeri esir aldı. Ayrıca kırk bin atlı öldürdü. Bundan sonra Hanun'un yandaşları Hanun'a yardım etmeye korktular.¹⁶³ Davud, Yoab'ı ve adamlarını göndererek Ammonoğullarını helak ettirdi. Daha sonra Rabba'yı kuşattılar. Fakat Davud Kudüs'te kaldı.¹⁶⁴

¹⁶². II. Samuel, VIII/1-12.

¹⁶³. II. Samuel, X/1-19.

¹⁶⁴. II. Samuel, XI/1.

Anlatılan bilgilerden anlaşıldığına göre Davud, devletin başına geçtiğinde düşmanlarıyla mücadele etmek için Rab'den izin alır ve sonra mücadelesine başlar. Neticede düşmanlarını ve etrafındaki milletleri egemenliği altına alır. Böylece sınırlarını genişletir ve krallığını güçlü bir hale getirir.

5- Kral Davud ile Askeri Uriya Arasında Gerçekleşen Olaylar

Yahudi kaynakları, Kral Davud ile kendi ordusunun içerisindeki bir asker olan Uriya ve Uriya'nın karısı Bat-Şeba arasında geçen bir olaydan söz ederler. Bu olay II.Samuel'de şu şekilde anlatılmaktadır.

Kral Davud, ordusunu etraftaki düşmanları üzerine gönderip kendisi Kudüs'te kendi evinde kaldığında akşam yatağından kalkıp evinin damına çıktı. Damda gezinirken yıkanmakta olan güzel bir kadın gördü. Kadın Hittî Uriyan'ın karısı Eliamin'in kızı Bat-Şeba idi. Davud adamlarını göndererek kadını getirtti ve onunla yattı. Kadın bu ilişkiden hamile kaldı. Kadının kocası Uriya, Davud'un ordusunda bir askerdi. Uriya cenkten geldiğinde Davud onu evine karısının yanına göndermek istedi. Gönderme isteğindeki amaç; Uriya'nın karısıyla beraber olmasına ortam hazırlayarak kadının karnındaki çocuktan dolayı şüphelenmemesini sağlamaktı. Fakat Uriya evine gitmedi. Davud'un bu amacı gerçekleşmeyince, Davud komutanına mektup yazarak Uriya'nın savaşta en ön safta savaşa sokulmasını emretti. Böyle bir emir Uriya'yı ölüme göndermek anlamına geliyordu ve öyle de oldu Uriya savaşta öldü. Bu haber Davud'a ve Bat-Şeba'ya bildirildi. Bat-Şeba biraz yas tuttu. Yas tutması bittikten sonra Davud onu hanım olarak kendine aldı. Davud'un yaptığı bu olay Rabbin hoşuna gitmedi.¹⁶⁵

Yahudi kaynaklarında bu konu şu şekilde değerlendirilmektedir;

Davud'un başarıları, bizi onun neredeyse melek olduğuna inandırır. Hataları ise, fani kalmasını sağladı. Öylesine büyük bir adamdı ki halkı, hatta Tanrı'nın kendisi bile Davud'un muazzam, tarif edilemez günahını affedebildi. Krallar fazlasıyla ateşli cinsel dürtülerden muzdaripmiş gibi görünür. Talmud Rabbileri, Freud'den binlerce yıl önce içgüdülerine dayanarak "Kişi ne kadar büyükse, libidosu da o kadar güçlüdür." saptamasında bulunmuştur. Büyüklükle enerji fazlası, at başı

¹⁶⁵. II. Samuel, XI/1-27; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137.

gider; bu enerji fazlası ya cinselliğe yönelir, ya da toplumca kabul edilebilir şekilde kontrol altına alınır. Bat-Şeba sarayda değil ama yakınlarında yaşıyordu. Davud onu yıkanırken gördüğü anda derin bir şehvete kapıldı ve onunla samimi bir karşılaşma ayarladı. Çok kısa bir süre sonra, Bat-Şeba'nın kocası Uriya, komutan Yaob'a havale edildi. “En hararetli çarpışmaların cereyan ettiği ileri cepheye gönderilsin ki yaralansın ve ölsün.” Bunu zina ve cinayet diye adlandırabilirsiniz herhalde. Ama bu tür olaylar ve fazlası, ezelden beri kralların yanına kâr kalır. Ne var ki Yahudi bir kralın yanına kalmaz.¹⁶⁶

Ve Rabb, peygamber Natan'ı, Davud'a göndererek bir dava hakkında hüküm sordu. Natan: “Bir şehirde biri zengin biri fakir iki adam vardır. Zengin adamın pek çok koyunu ve sığırları var. Fakir adamın ise satın alıp beslediği küçük bir dişi kuzusu vardı. Bir gün zengin adama bir misafir geldi. Zengin, gelen misafirine ikram etmek için kendi koyunlarından ve sığırlarından birini kesmeye kıyamayıp fakir adamın kuzusunu aldı ve onu misafirine ikram etti. Bunun hükmü nedir? diye sordu. Davud bunu dinleyince zengin adama sinirlendi ve: “Bu adam ölümü hak etmiştir, kuzuya bedel olarak ise onun dört katını verecektir” dedi. Natan, Uriya olayını hatırlatarak bu zengin adamın kendisi olduğunu belirtti. Natan devam ederek, Rab: “Ben, Davud'a her şeyi verdiğim halde neden o benim hoşuma gitmeyen bir şey yaptı” diyor, diye ekledi. Davud yaptığıının hata olduğunu anlayarak pişman oldu. Natan ise Rabb'in affettiğini, kendisinin ölmeyeceğini; fakat doğan çocuğunun öleceğini söyledi. Çocuk doğdu ama hastaydı. Davud, çocuğu için oruç tutup secdeye kapandı. Çocuk fazla yaşamadı ve yedinci gün öldü. Bat-Şeba daha sonra bir oğlan çocuk doğurdu ve adını Süleyman koydular.¹⁶⁷

Yahudi ruhu üzerine güçlü bir etki bırakmış olan bu öyküden çıkan iki ana fikir vardır:

1. Gerçeğin kudret üzerindeki gücü, konumu ne olursa olsun hiç kimse ahlâkın ilâhî taleplerini göz ardı edemez.

¹⁶⁶. Rabi Banjamin Blech, *a.g.e.*, s.105-106.

¹⁶⁷. II. Samuel, XII/1-24.

2. Pişmanlığın gücü, suç ne kadar ağır olursa olsun, samimi pişmanlık affi sağlayabilir.¹⁶⁸

F- Kral Davud'un Çocukları ile Olan İlişkisi

1- Kral Davud'un Çocukları

Yahudi kaynakları Kral Davud'un Hebron'da ve Kudüs'te doğan çocuklarından bahseder. Bunlar;

Kral Davud'un Hebron'da olan çocukları; Amnon, Daniel (Kileab), Abşalom, Adoniya, Şefatya ve İtream (Yitream)¹⁶⁹

Kral Davud'un Yeruşalim (Kudüs)'te doğan çocukları; Şammua (Şimea), Şobab, Natan, Süleyman, İbhar, Elişua, Elpelet (Elifelet), Noga, Nefeg, Yafia, Elişama ve Beeliada.¹⁷⁰ Yahudi kutsal kitapları bu çocukların dışında Tamar isiminde Kudüs'te doğan bir kız çocuğundan da bahseder.¹⁷¹

2- Kral Davud'un Çocukları Amnon ve Tamar Arasında Gerçekleşen Hadise

Yahudi kutsal metinleri Kral Davud'un Amnon¹⁷² ve Tamar¹⁷³ isimli çocukları arasında meydana gelen bir olaydan söz eder. Bu olaya Kral Davud'un Abşalom ismindeki oğlu da dâhil olur. Amnon'un öldürülmesiyle bu olay sonuçlanır. Bu hadise II.Samuel'de şu şekilde anlatılır;

Kral Davud'un oğullarından Amnon, kız kardeşi Tamar'ı yataklara düşecek kadar çok seviyor ve ona sahip olmak istiyordu. Amnon bu sıkıntısını Yonadab isminde akıllı bir dostuna söyler. Yonadab, Amnon'a hasta numarası yapmasını, kendine bakması için de Tamar'ın gelmesini Davud'dan istemesini tavsiye eder. Amnon bunları yapar ve Davud da Tamar'ı Amnon'a bakması için gönderir. Tamar, Amnon'un yemeklerini yapar ve ona bakardı. Amnon bir gün Tamar'dan kendisiyle

¹⁶⁸. Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s.107.

¹⁶⁹. II. Samuel, III/2-5; I.Tarihler, III/1-4.

¹⁷⁰. II. Samuel, V/14-16;I.Tarihler, III/ 5-8., XIV/4-7.

¹⁷¹. II. Samuel, XIII;I.Tarihler, III/9.

¹⁷². Kral Davud'un Hebron'da doğan bir oğlu.

¹⁷³. Kral Davud'un Kudüs'te doğan bir kızı.

yatmasını ister. Tamar'ın bütün direnmelerine rağmen, Amnon kıza zorla sahip olur. Amnon daha sonra uşağını çağırarak Tamar'ı dışarı attırır. Tamar giderken yüzüne kül serpip elbisesini yırtıp bağırarak gider. Bu olayı işiten Tamar'ın kardeşi Abşalom, Amnon'dan intikam alacağına yemin eder. Davud da bu olaylara çok sinirlenir. Bu olaydan iki yıl sonra koyun kırkma vaktinde kralın oğulları Abşalom'un yanında toplanır. Abşalom yeminini gerçekleştirmek için hizmetçilerine Amnon'u sarhoş etmelerini ve daha sonra da onu öldürmelerini emreder. Hizmetçileri söyleneni yapar ve Amnon'u öldürürler. Bunun üzerine kralın bütün oğulları oradan kaçar. Abşalom da Geşur'a kaçar ve orada üç yıl kalır.¹⁷⁴

Bu olay sonunda Kral Davud bir nevi iki oğlunu kaybetmiştir. Bir oğlu ölmüş diğeri ise kendinden kaçmıştır. Olayın üzerinden zaman geçtikçe Kral Davud'un sinirinin yerini oğlu Abşalom'a karşı özlem almıştır. Kral Davud'un Yoab isimdeki adamı, Davud'un Abşalom'u özlediğini anlar ve onu geri getirebilmek için plân yapar. Bu amaçla Tekoa'dan bir kadın getirtip ve o kadına Davud'a anlatması için bir hikâye öğretir. Kadın, Davud'un huzuruna çıkarak kendini acındırır ve: "Ben kocası ölmüş bir kadını. İki oğlum var. Bunlar bir gün tartıştı ve yanlarında kimse olmadığı için biri diğerini öldürdü. Ben onun acısı içerisindeyken aile büyükleri ölen oğlumun bedeli olarak onu öldüren oğlum da öldürmeye karar verdiler. Benim senden isteğim oğlum kurtarmandır. Davud, kadının rahat olmasını ve oğlunu kurtaracağını söyler. Kadın istediği ortamı bulmuş ve: "Niçin kardeşini öldürdüğü için Abşalom'u sürdün?" der. Davud, o zaman onun bir oyun olduğunu anlayarak kadına bunu kimin plânladığını sorar. Kadın da gerçeği söyler. Davud da Yoab'ı çağırarak Abşalom'u getirmesini ister. Yoab, Abşalom'u getirir ve Kral Davud da oğlu Abşalom'u güzel bir şekilde karşılar.¹⁷⁵

3- Kral Davud'un Oğlu Abşalom'un Babasına Karşı Ayaklanması

Abşalom ne kadar da babası tarafından affedilip yanına kabul edilse bile içinde babasına karşı plânlar kurup babasının yerine geçme düşüncesi vardı. Bu düşüncelerini yavaş yavaş sistematik bir şekilde hayata geçirmiştir. Abşalom ilk önce

¹⁷⁴. II. Samuel, XIII/1-39.

¹⁷⁵. II. Samuel, XIV/1-33.

halkı kendi yanına çekmiş sonra da babasının yanından uzaklaşıp krallığını ilan etmiştir. Bu olaylar Yahudi kutsal metinlerinde şu şekilde anlatılmaktadır:

Abşalom babasının yanına geldikten sonra kendisine adamlar ayarladı. Bu adamlar Abşalom'un dediklerini yapar ve onu korurlardı. Abşalom, babasının evine giden yolun kenarında durur, Krala hüküm için giden adamları çağırır ve onlarla konuşmaya başlardı. Abşalom bu adamlara, sizin işleriniz doğrudur. Fakat Davud ve taraflarından sizi dinleyecek ve hüküm verecek kimse yoktur, hatta ben kral olsaydım daha iyi hüküm verirdim, derdi. Abşalom, bu hareketleriyle halk ile Davud arasına fitne sokar ve halkı kendi yanına çekmeye çalışırdı. Böylece Abşalom, İsraililerin gönlünü kazanıyordu. Halkın güvenini kazanıp yanına biraz adam topladıktan sonra babası Davud'dan Hebron'a gitmek için izin istedi. Amacı babasından uzaklaşıp kendi krallığını ilan etmektir. Nitekim Hebron'a gittiğinde orada krallığını ilan eder ve krallığı gün geçtikçe büyür. İşler tersine döner. Önce düşmanları Davud'un önünden kaçarken şimdi Davud kendi oğlunun önünden kaçır. Bu haberi duyan Davud, oğlunun gelip kendisini ve adamlarını öldüreceğini düşünerek yerlerinden (Kudüs'ten) ayrılmaları gerektiğini anlar. Davud, cariyelerinden on kadını evi beklemesi için bırakıp ev halkı ve kavmi ile beraber yanlarına Ahit Sandığı'nı da alıp oradan çıkmışlardır. Davud, yolda sandığı götürmelerinin yanlış olduğunu düşünür ve onu Tsadok ve Abiatar isimli iki adamıyla Kudüs'e geri gönderir.¹⁷⁶

Abşalom belki de babası Davud'un mülkiyetinin tamamına sahip olmak amacıyla hareket eder. Bu yüzden de Davud'un geride bıraktığı cariyeleri bile babasına haram kılmak için onlarla beraber olur.¹⁷⁷

Abşalom babasının yerine geçip onun mülkiyetini tam anlamıyla elde etmek için babasının ortadan kalkmasını düşünür ve bunun için plânlar kurar. Bu plânları kurarken de sadık adamlarının görüşlerini alır. Bu adamları ise farklı şeyler söyler. Bu hususlar II.Samuel'de şu şekilde anlatılmaktadır:

Abşalom, babasını ve adamlarını bulamayınca neler yapması gerektiğini düşünür ve samimî adamlarından görüşler alır. Samimi adamlarından Ahitofel,

¹⁷⁶. II. Samuel, XV/1-29.

¹⁷⁷. II. Samuel, XVI/15-22.

Abşalom'a adamlarını toplayarak Davud'un ve kavminin arkasından gitmeyi, onları gece vakti korkutmayı önerir. Hem böyle yaparsak Davud'un etrafındakiler dağılır sizde sadece Davud'u öldürürsünüz ve böylece savaş bitmiş olur, dedi. Abşalom, görüşünü almak için Huşa isimli birini daha çağırdı. Huşa geldiğinde Abşalom ona Afitofel'in fikrini söyleyerek onun görüşünü alır. Huşa, Davud ve adamlarının kahraman olduklarını, adamlarının Davud'u yalnız bırakmayacağını belirterek Afitofel'in görüşünün iyi olmadığını söyler. Huşa, Abşalom'a İsrail'in bütün adamlarını toplayarak Davud'un üzerine gitmeyi önerir. Hem böyle yaparsak onları bulduğumuz yerde hepsini öldürürüz, der. Abşalom, Huşa'nın görüşünü beğenir. Huşa, bu olanları Davud'a bildirmek için adamlar gönderip ve bu olanlardan Davud'u haberdar eder. Böylece Davud bu tuzaktan kurtulur. Afitofel kendi plânının yapılmadığını görünce evine döner ve intihar eder.¹⁷⁸ Oğlu ile karşı karşıya gelmek zorunda kalan Davud hazırlık yapar. Bu hazırlıklar içerisinde ordusunu üçe ayırdığı, bir parçasının başına Yoab'ı, bir parçasının başına Yoab'ın yeğeni Abişay'ı ve son parçanın başına da Gatlı İtta'yı getirdiği rivayet edilir. Ordunun bu şekilde savaşa gittiği fakat Davud'un oğlu ile yapılacak olan bu savaşa katılmadığı da ifade edilir. İki ordu Efraim ormanlarında karşılaştıklarında Davud'un adamları yirmibin kişiyi kılıçtan geçirmişlerdi. Abşalom katıra binmişti. Katır sık meşe ağaçlarının içine girdiğinde Abşalom, meşe ağaçlarından birisinin dalına başından takılmış ve altındaki katırın gitmesiyle orada asılı kalmıştı. Davud'un adamlarından biri onu görüp Yoab'a bildirir. Yoab, o adama neden onu öldürmediğini sorar. Adam ise kralın oğlunu öldüremeyeceğini söyler. Yoab eline üç tane mızrak alarak Abşalom'un yanına gider ve henüz Abşalom sağ iken o mızrakları yüreğine saplar. Yoab'ın adamlarından on kişi de Abşalom'u vurarak onu öldürdüler. Daha sonra Abşalom'u oradan indirerek onu büyük bir çukura atıp üstüne taş yığarlar. Yoab, Davud'a adam göndererek Abşalom'un öldüğünü haber verdirtir. Davud bu habere çok üzülüp ve ağlamıştır.¹⁷⁹

Davud'un, oğlunun isyanı bastırıldıktan sonra ülkesinde üç yıl devam eden kıtlıkla ve onu ortadan kaldırmakla uğraştığı anlatılmaktadır. Yahudi kaynaklarında

¹⁷⁸. II. Samuel, XVII/1-23.

¹⁷⁹. II. Samuel, XVIII/1-33; Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 107-108; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137.

ilk önce Davud'un kıtlığın nedenini Rabb'de sorduğu, Rabb'in de: "Saul ve onun kanlı evi yüzündendir. O Gibeonluları öldürmüştür."diyerek karşılık verdiği, Davud'un da bunun üzerine Gibeonluları çağırıp durumu anlattığı ve onlara ne isterlerse onu yapacağını söylediği anlatılır. Gibeonlular'ın ise: "Bizi bitiren ve bizim helak olup bütün İsrail sınırlarında kalmayalım diye bize karşı tertipler kuran adamın oğullarından asmak için yedi kişiyi bize verin."dedikleri, Davud da yedi kişiyi verdiği, onların da bu kişileri astıklarında kıtlık senelerinde bittiği ve kıtlıktan kurtulan Davud'un Filistinliler ile cenklere devam ettiği rivayet edilir.¹⁸⁰

Yahudi kaynakları kıtlık belasından böyle kurtulan Davud ve ülkesini bekleyen başka bir sıkıntıdan bahseder. Kıtlık yıllarından sonra Davud'un, ordusunun başkomutanı Yoab'dan İsrail kavmini saymasını istediği ve Yoab'ın da bütün memleketi dokuz ay yirmi günde sayarak Kudüs'e döndüğü söylenir. Yoab, İsrail'de eli kılıç tutan sekiz yüz bin yiğit olduğunu Davud'a haber verir. Davud'un daha sonra yaptırdığı bu işten pişman olduğunu ve Rabb'e: "Yaptığım işte büyük suç ettim, bu kulunun günahını sil." diye yakarıшта bulunduğ u ifade edilir. Bunun üzerine Rab, Davud'a üç seçenek sunar. Bunlar: Yedi yıl kıtlık, düşmanların önünde üç ay kaçmak ve memlekette üç gün veba. Rivayetlerde Davud'un Rabb'e yalvarmaya devam ettiği, sonunda memlekette üç gün içinde vebadan yetmiş bin kişinin öldüğü ve daha sonra Rabb'in, Davud'a mezbah yapmasını söylediği, Davud'un da söyleneni yaptığında vebanın ortadan kalktığı da vardır.¹⁸¹

G- Kral Davud'un Ölümü

Davud kocamış ve yaşı ilerlemişti. Bundan dolayı ihtiyaçlarını kendi karşılayamıyordu. Davud'un ihtiyaçlarını karşılaması için Abişag isimli genç bir hizmetçi getirdiler. Davud, kendi yerine İsrail'in başına oğlu Süleyman'ı kral seçti.¹⁸² Davud'un öleceği günler yaklaştığında oğlu Süleyman'a: "Ben bütün dünyanın gittiği yola gidiyorum. Sen kuvvetli ol, yaptığın her işte ve yöneldiğin her tarafta hikmetli ol. Musa'nın şeriatından yazılmış olana göre Allah'ın yolunda yürümek, kanunlarını, emirlerini, hükümlerini tutmak için onun bekçisi ol."dedi. Bunun dışında da oğluna öğütler verdi. Daha sonra öldü. Davud, İsrail'e kırk yıl

¹⁸⁰. II. Samuel, XXI/1-22.

¹⁸¹. II. Samuel, XXIV/1-25.

¹⁸². I.Kırallar, I/1-53.

(M.Ö.1013-973) krallık yaptı. Bu kırk yılın yedi yılı Hebron'da, otuz üç yılı Yerusâlim'de geçti. Davud'dan sonra Süleyman babasının yerine geçti ve krallığı kuvvetlendirdi.¹⁸³

¹⁸³. I.Kırallar, II/1-12.

III. BÖLÜM İSLÂM'DA HZ. DAVUD

A- Hz. Davud'un Soyu

Hz. Davud'un soyuna geçmeden "Davud" isminin ne anlama geldiği hakkında bilgi vermemiz yerinde olacaktır.

"David" kelimesi "Sevgili" anlamına gelse de Kutsal Kitab'ın verdiği birçok ad gibi "Davud" da bir lakaptır.¹⁸⁴ "Davud" isminin lakap olduğunu ispatlayan şeylerden biri ; Fırat nehri çevresinde bulunan tabletlerde "Davidum" kelimesinin sık sık geçmesi ve bunun da "Komutan" ya da "Savaş şefi" anlamına gelmesidir. Kısaca önce unvan olarak kullanılan "Davud" kelimesi sonradan ad olarak kullanılmıştır.¹⁸⁵

Hz. Davud'un soyu hakkında kaynaklarda detaylı bilgilere rastlanmaktadır. Davud, Yakub soyundandır.¹⁸⁶ Peygamber olduğu millet; İsrailoğullarıydı. Bölgesi Filistin topraklarıydı.¹⁸⁷ Hz. Davud, İsrailoğullarının büyük atası olan İshak'ın ailesindedir.¹⁸⁸ Davud; Yehuza b. Yakub b. İshak b. İbrahim'in soyundandır.¹⁸⁹

Kaynaklarda Hz. Davud'un soy silsilesinin Hz. İbrahim'e kadar kesintisiz olarak götürüldüğü de görülmektedir; Davud b. İşa b. Uveyd b. Baiz b. Salamon b. Nahşun b. Uveynazab b. İrem b. Hasrun b. Faris b. Yahuda b. Yakub b. İshak b. İbrahim el-Halil'dir.¹⁹⁰

Tevrat'ın belirttiğine göre Davud'un soy kütüğü şöyledir: Yakub oğlu Yahuda oğlu Faris oğlu Hestron oğlu Ardam oğlu Amminadab oğlu Nahşon oğlu Salmon oğlu Boaz oğlu Obed oğlu Yesse oğlu Davud.¹⁹¹

Kaynaklarda zikredilen bilgilere baktığımız da Hz. Davud'un babasının Yesse olduğu görülmekte; fakat annesinden bahsedilmemektedir.

¹⁸⁴. Hayrullah Örs, *Musa ve Yahudilik*, Remzi Kitapevi, 5. Baskı, İstanbul, 2013, s.179.

¹⁸⁵. Hayrullah Örs, *a.g.e.*, s.179.

¹⁸⁶. Ömer Nasuhi Bilmen, *Peygamberler Tarihi*, Ailem Yayınları, İstanbul, 2008, s.73.

¹⁸⁷. İsmail Lütfi Çakan-N.Mehmed Solmaz, *Kuran'ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2008, s. 201.

¹⁸⁸. Abdullah Aydemir, *İslâmî Kaynaklara Göre Peygamberler*, T.D.V.Y., Ankara, 1992, s.151.

¹⁸⁹. Mustafa Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi*, T.D.V.Y., Ankara, 8. Baskı, 2004, II/179.

¹⁹⁰. İbn Kesir, *Kasasü'l-Enbiyâ (Peygamberler Tarihi)*, Ter.: Mahmut Varhan, Hasan Ali Saygın, Polen Yayınları, İstanbul, 2011, s. 626.

¹⁹¹. Mahmut Nânâ, *Yahudi Tarihi*, Ter.: D. Ahsen Batur, Selenge Yayınları, İstanbul, 2008, s.155.

B- Hz. Davud'un Şemali

Hz. Davud'un fizikî görünüşü ile ilgili kaynaklarda şöyle bilgilere yer verilmektedir;

Davud yeşil gözlü, kırmızı yüzlü, ince bacaklı, kısa boylu, az tüylü, beyaz tenli, uzun sakallı, saf ve temiz kalpli bir kişiydi.¹⁹²

Davud: Kısa boylu, hastalıklı, ak tenli, mavi gözlü, kırmızı yüzlü, ince bacaklı, düz ve az saçlı idi.¹⁹³ Davud, kısa boylu ve vücutça çelimsiz olduğu için babası tarafından hor görülmüştür.¹⁹⁴

Hz. Davud'un fizikî görünüşü hakkında verilen bilgilerin yanı sıra karakteristik özellikleri hakkında da bilgiler mevcuttur;

Davud, karizmatik, şair, müzisyen, duygulu ve mistik bir kişiydi.¹⁹⁵

Yukarıda zikredilen Hz. Davud'un şekli ve şemaiili ile ilgili rivayetler ne kadar da İslâmî kaynaklarda yer alsa bile kanaatimizce bu bilgiler Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarından alınmıştır. Çünkü Kur'an ve hadiste bu şekilde detaylı bilgiler yer almamaktadır. Müslüman din adamları konuyu aydınlatmak ve konuyu daha anlaşılır kılabilmek için böyle bir yola gitmiş olabilirler.

C- Hz. Davud'a Verilen Nimetler ve Hz. Davud'un Bazı Özellikleri

Kur'an-ı Kerim'de ve diğer İslâmî kaynaklarda Hz. Davud'un birçok özelliği anlatılmaktadır. Yine Hz. Muhammed (s.a.v.)'in hadislerinde de Hz. Davud'un bazı özellikleri dile getirilmektedir. Bu özellikler:

Sesinin güzel oluşu,¹⁹⁶

İbadetine dağların ve kuşların da katılması,¹⁹⁷

Hikmet sahibi ve hatip oluşu,¹⁹⁸

İlim verilmesi,¹⁹⁹

Sanatkâr oluşu ve demiri işleme,²⁰⁰

¹⁹². Abdullah Aydemir, *a.g.e.*, s.151.

¹⁹³. Mustafa Asım Köksal, *a.g.e.*, s.179.

¹⁹⁴. Mustafa Asım Köksal, *a.g.e.*, s.179.

¹⁹⁵. Mehmet Aydın, "Davud", Ansiklopedik Dinler Sözlüğü, Din Bilimleri Yayınları, Konya, 2005, s.160.

¹⁹⁶. Buhari, *a.g.e.*, Fezâilî'l-Kur'an/18.

¹⁹⁷. Enbiya, 21/79; Sad, 38/18-19; Sebe', 34/10.

¹⁹⁸. Sad, 38/20.

¹⁹⁹. Enbiya, 21/79.

Hem peygamber hem hükümdar olması,²⁰¹

Gün aşırı oruç tutması,²⁰²

Gecenin üçte ikisini ibadete ayırması,

Peygamber bir oğul verilmesidir.²⁰³

Bunlar Hz. Davud'a verilen özellik ve nimetlerden birazıdır. Allah'ın vermiş olduğu bu nimetlerin yanında isminin bile Allah tarafından Hz. Davud'a verilmiş bir nimet olduğunu söyleyenler de vardır. Yüce Allah, Davud'a içinde bitişik harflerden hiçbiri bulunmayan güzel bir ad vermiştir. Böylece O'nu varlıktan ayırmıştır. Bununla yani d,a,v harfleriyle âlemden ayrıldığını haber vermiştir.²⁰⁴ Şimdi bu özelliklerinden bazılarını açıklamaya çalışacağız.

1- Sesinin Güzelliği

Allah her insana bazı özellikler vermiştir. Kimi kullarına da diğer kullarında olmayan özel bir takım nimetler bahsetmiştir. Allah, peygamberler zincirinin bir parçası olan Hz. Davud'a da mucizevî bir ses ihsan etmiştir. “Davud'a olağanüstü güzellikte bir ses verilmişti. Davud, Allah'ı tesbih eder, tatlı ve mucize olan sesiyle onu yüceltirdi.”²⁰⁵

Hz. Muhammed (s.a.v.) bir gün Ebu Musa'l-Eş'ari'yi Kur'ân okurken dinlemiş ve ona: “Gerçekten sana Davud peygamberin mizmarlarından biri verilmiştir.” buyurmuştur.²⁰⁶ Görüldüğü gibi hadiste Hz. Muhammed (s.a.v.) Ebu Musa'nın sesini Hz. Davud'un sesine benzetmiştir. Malumdur ki bir şey kendi cinsinin en güzeline benzetilir ya da ona benzetilmeye çalışılır. Hz. Muhammed (s.a.v.) de Ebu Musa'nın sesini Hz. Davud'un sesine benzettiğine göre Hz. Davud'un sesi seslerin en güzeliydi.

Hz. Davud'un sesinin güzel olduğu bilindiği kadar Zebur'u hızlı okuduğu da bilinir. Bir hadiste; “Davud (a.s.)'a Zebur'u okumak kolaylaştırıldı, öyle ki bineğinin

²⁰⁰. Enbiya, 21/80; Sebe', 34/10-11.

²⁰¹. Enbiya, 21/79.

²⁰². Buhari, *a.g.e.*, Savm/43-44; Fezâili'l-Kur'an/19.

²⁰³. Sad, 38/30.

²⁰⁴. Muhyiddin İbni Arabi, *Füsusu'l-Hikem (Hikmetlerin Özü)*, Tercüme: Abdülhalim Şener, Sufi Kitap, 4. Baskı, İstanbul, 2011, s. 148.

²⁰⁵. Ahmet Behçet, *Peygamberler Tarihi (Allah'ın Peygamberleri)*, Tercüme: Tacettin Uzun, Uysal Kitabevi, Konya, 1994, s. 296.

²⁰⁶. Buhari, *a.g.e.*, Fezâili'l-Kur'an /18.

hazırlanıp eyerlenmesini emrederdi, bineğine eğer vurulmadan önce Zebur’u okuyuverirdi.” denilmektedir.²⁰⁷

Günümüz insanları Hz. Davud’un sesini duymadıkları halde güzel bir ses duyduklarında o sese “*Davudî ses*” demekteler ve bu sesin sahibine de “*Davudî sesli*” demektedirler.

Güzel, varlıkları harekete geçirir. Nasıl güzel bir manzara insanı mest eder ve kendine baktırırsa, güzel bir yemek insanın iştahını kabartırsa güzel bir ses de etrafındaki varlıkları etkiler. Eğer ses kötü ise etrafındakiler dağılır gider. Eğer ses güzelse etrafındakileri kendi büyüüne çekerek o sese dâhil olmalarını sağlar. Bu etkilenme sadece insanlar için geçerli değildir. İnsanların yanında hayvanlar ve diğer mahlûkat da bu etkilenmenin içindedir. Nitekim Hz. Davud’un sesini duyan varlıklar onun etrafına toplanmışlardır. Bu konu Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle dile getirilmiştir:

*“Davud ile beraber tesbih etsinler diye dağları ve kuşları buyruk altına aldık.”*²⁰⁸

*“Doğrusu Biz, akşam sabah onunla beraber tesbih eden dağları, kuşları da toplu halde onun buyruğu altına vermiştik. Her biri ona yönelmekteydi.”*²⁰⁹

Ayetlerden kuşların ve dağların Hz. Davud’la beraber tesbih ettikleri anlaşılmalıdır. Bunu “*Davud da, dağlar da, kuşlar da hep Allah için ahenkle tesbih yapıyorlardı.*” şeklinde izah edenler de olmuştur.²¹⁰

Dağların ve kuşların Hz. Davud’la beraber tesbih etmelerini Allah Kur’ân-ı Kerîm’de şöyle dile getirmiştir:

*“Ey dağlar ve kuşlar! Davud tesbih ettikçe siz de onu tekrarlayın.”*²¹¹

Elmalılı Hamdi Yazır bu ayetlere bakarak şöyle bir yorum yapmıştır:

Davud’a öyle güzel bir ses, öyle şanlı bir eda verilmiş ki akşam, sabah tesbih ettikçe onun sesine bütün dağlar ve kuşlar katılırlar, çınlar öterlerdi. Demek ki güzel sesle nağmeler Davud’un özel bir üstünlüğü, kuşları dâhi başına toplayan bir

²⁰⁷. Buhari, *a.g.e.*, Enbiyâ/29.

²⁰⁸. Enbiyâ, 21/79.

²⁰⁹. Sâd, 38/18-19.

²¹⁰. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur’an Dili, (I-X)*, Hikmet Neşriyat, İstanbul, VI/465.

²¹¹. Sebe’, 34/10.

mucizesi olmuştu.²¹² Hz. Davud, sesinin güzelliğiyle etrafındaki varlıkları etkilemiş ve onlarla beraber Allah'ı tesbih etmiştir.²¹³

Dağların tesbihini şöyle açıklayanlar da olmuştur:

1. Allah dağlara hayat, akıl, kudret ve konuşma vermiş, dağlar da Hz. Davud'la beraber Allah'ı tesbih etmişlerdir.

2. Hz. Davud'un çok güzel olan sesi dağlarda yankılanmış, kuşlar onun sesine gelmişler ve O tesbih ederken ötüşerek Allah'ı tesbih etmişlerdir.²¹⁴

Hz. Davud'un tesbihine dağların ve kuşların katılması, Hz. Davud'un tesbihinin derinliğini gösterir. Bu iki cinsin tesbihe eşlik etmelerindeki hikmet, bu iki cinsin varlıksal yapılarından kaynaklanmaktadır. Mesela dağlar, varlıklar içerisinde en katı, en ağır ve en hantal bir yapıya sahip olması yönüyle varlığın en katı tarafını temsil eder. Tabiatıyla bunlara dışarıdan tesir etmek ve bunların da bir şeyi kabul etmeleri çok zordur. Kuşlar da en hareketli ve en hafif olmaları yönüyle, varlık kategorisinde dağların zıt ucunda yer alır. Bunları bir yerde bağlı tutmak zordur. Diğer bir ifadeyle dağlar (yeryüzü), insanın altında, kuşlar ise üstünde yer alır. Hz. Davud, iki ucu kendisine tabi kılınca bu iki uç arasında kalan insan cinsinin onun emri altına girmesinin kolaylığı açık ve ortadadır.²¹⁵

Hz. Davud'un tesbihine sadece dağlar ve kuşlar eşlik etmezdi. Hz. Davud tesbihe başladığında kuşlar gelip başı etrafında toplanırlardı. İnsanlar ve cinler saf saf olur çevresinde toplanırdı. Yırtıcı hayvanlar ve kuşlar birbirlerine eziyet etmeden öylece kalırlardı.²¹⁶

İnsan; vicdanıyla kuşlar, vahşi hayvanlar ve dağların kayaları arasındaki sınırları eritmiştir. Bunların hepsi, tesbih ve zikirle Allah'a yönelen aynı nağmede düzenli hale gelmişti. Davud, başka yaratıkların nefisleriyle sofice karışabilen bir nefse sahipti. Davud oturunca Allah'ı tesbih ederdi. Varlıklar, cansız varlık

²¹². Elmalılı Hamdi Yazır, *a.g.e.*, VI/353.

²¹³. Enbiyâ, 21/79; Sâd, 38/18-19; Sebe', 34/10.

²¹⁴. Davut Aydüz, *5 Vakit 4 Aşır*, Define Yayınları, İstanbul, 2010, s. 79-80.

²¹⁵. Dilaver Gürer, *Fususul-Hikem ve Mesnevi'de Peygamber Öyküleri*, Gelenek Yayıncılık, İstanbul, 2010, s.129-131.

²¹⁶. Abdülkadir Geylani, *Gunyet'üt Talibin*, 2. Baskı, Çev: Abdülkadir Akçiçek, Sağlam Yayınevi, İstanbul, 1991, s. 375.

çerçevesinden soyutlanmış olurlar. Onların Allah'ın yüceliğini terennüm eden bâtını ortaya çıkar.²¹⁷

2- Kendisine İlim, Hikmet ve Hatiplik Verilmesi

Allah bir topluma peygamber gönderirken göndereceği peygamberi ilim ve kendi bilgisi ile donatır. Peygamber bir topluma geldiğinde Allah'ın kendine verdiği ilmi, hatipliği ile anlatır ve toplumu hak yoluna çağırır. Allah'ın, peygamberlere ilim ve bilgi vermeden onları insanlara uyarıcı olarak göndermesi düşünülemez. Gelen bütün peygamberler ilim sahibi kişilerdir. Hz. Davud'a ilim verilmesi ayette; *Andolsun ki biz, Davud'a ve Süleyman'a bir ilim verdik. Onlar: "Bizi mümin kullarının birçoğundan üstün kılan Allah'a hamd olsun" dediler.*²¹⁸

Bu ayette ilim sahibi olan kişinin nasıl olması ve nasıl hareket etmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. İlim sahibi kimse ya da Allah'ın kendisine ilim verdiği kimse kibirlenmeyecek ve enaniyete kapılmadan Allah'a şükredecek. Bu şükür dille de olabilir, o ilmi Allah yolunda harcamakla da olabilir. Başka bir ayette ise; "...Ona hikmet ve kesin hüküm salahiyeti vermiştik."²¹⁹

3- Hz. Davud'un Sanatkâr Oluşu

Allah bazı kullarına değişik kabiliyetler vermiş ve onlara özel şeyler öğretmiştir. İnsanların ilgi ve yeteneklerinin farklı oluşu bunu gösterir. "*Ve Âdem'e bütün isimleri öğretti.*"²²⁰ Ayetten de anlaşıldığı gibi Allah kullarına bir takım şeyleri öğretebilir. Yine Hz. Nuh'a gemi yapımını öğretmesi²²¹ buna örnek gösterilebilir. Peygamberler, Allah'ın kendilerine öğrettikleri şeyleri kullanarak dünyada geçimini sağlarlar. Bu hususta Hz. Davud'la ilgili şöyle bir rivayet vardır:

Hz. Davud zaman zaman tebdil-i kıyafetle halkın arasına karışır, böylece halkın istek ve sıkıntılarını yerinde görürdü. Yine bir gün aynı şekilde insanların arasına karışmıştı. Karşılaştığı birisine, "Kral Davud nasıl birisidir?" diye bir soru yöneltti. Aslında bu şahıs insan suretine girmiş bir melekti. O, Davud'u önce sena etti. Onun, ümmetinin en hayırlısı olduğunu ifade etti. Tek tek faziletlerini saydı. Fakat

²¹⁷. Ahmed Behçet, *a.g.e.*, s. 297.

²¹⁸. Neml, 27/15.

²¹⁹. Sad, 38/20.

²²⁰. Bakara, 2/31.

²²¹. Hûd, 11/37, Mü'minûn, 23/27.

kendisinin sadece bir yönüne dikkat etmesi gerektiğini söyledi. Davud, adama tekrar sorarak bu hususu açıklamasını istedi. İnsan suretindeki melek, Kral Davud’un kendi el emeğini yemesinin ve devlet hazinesinden bir şey almamasının daha doğru olacağını söyledi. Hz. Davud mesajı almıştı. Kendisine yol göstermesi için Allah’a dua etti. Onun bu duasının neticesinde Cenab-ı Hak, ona demiri yumuşatma mucizesini vermiş ve zırh yapma sanatını öğretmişti. Hz. Davud yaptığı zırhları satarak geçimini sağlamıştır.²²²Cenab-ı Hak, “*Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut*” diye ona demiri yumuşak kıldık. Yararlı iş işleyin.”²²³ ayetinden de anlaşılacağı gibi Hz. Davud’a demirciliği öğretmiştir.

Fahrudin Râzî gibi bazı âlimler bu ayete bakarak Hz. Davud’un çekice, örse vb. şeylere ihtiyaç duymadan demiri eliyle hamur gibi işlediğini söylerler. Bunun aksine Hz. Davud’un ateş ve âletler yardımı ile demiri işlemeyi keşf ettiğini söyleyenler de vardır.²²⁴

Hz. Davud döneminde milletin problemi, zamanlarındaki savaşların çokluğuuydu. Zırh ustalarının yaptığı demir zırhlar ağırdı. Onlar, savaşçıların istediği gibi hareket edebilmesine veya istediği gibi dövüşmesine imkân vermiyordu.²²⁵

Derler ki, bir gün Davud bu problemi düşünmek için oturdu. Önünde bir demir parçası, eliyle onunla oynuyordu. Sonra anladı ki, eli demirin içine dalıyor, Allah onun için demiri yumuşatmıştı. O da demiri kesmeğe ve ona birbirine ekli küçük şekiller vermeğe başladı. Bitirdiğinde önünde demirden yeni bir zırh vardı. Hem de savaşçılara serbestçe hareket etme imkânı veren, vücudunu, kılıç, balta ve hançerlerden koruyan, o zamanki mevcut zırhların en iyisi olan demir halkalardan oluşan bir zırhtı.²²⁶

Bu görüşün yersiz olduğu kanaatini taşıyoruz. Burada Hz. Davud’un demirle bilinçsiz bir şekilde oynaması ve zırhın tesadüfen ortaya çıkışı söz konusudur. Ama

²²². Hayrettin Karaman, Mustafa Çağrı, İbrahim Kâfi Dönmez, Sadrettin Gümüş, *Kur’an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (I-V)*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2007, IV/418-419; Ubeydullah Bayram Tekin, *Tefsirli Peygamberler Tarihi*, Yasin Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 2012, s. 241; Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s. 473-474.

²²³. Sebe’, 34/10-11.

²²⁴. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, *a.g.e.*, VI/354.

²²⁵. Ahmed Behçet, *a.g.e.*, s. 298.

²²⁶. Ahmed Behçet, *a.g.e.*, s. 299.

ayette “*Ona, sizi savaşta korumak için zırh yapma sanatını öğrettik.*”²²⁷ ifadesi vardır. Eğer Hz. Davud’un demir işlemini tesadüfen bulduğunu söylersek Allah’ın Hz. Davud’a verdiği ilimi görmemiş oluruz. Bu ayette başka bir nokta daha vardır. “... *sizi savaşta korumak için...*” ibaresinde, Allah katında muhterem olan insanlığı öldürmekten korumak vardır. Onun için bunu yapan yani zırhı yapan, kılıç ve saire gibi saldırı silahı yapanlardan daha hayırlıdır. Dünyada fazla bir silah buluşu yapan ve onu kullanmasını bilenler insanlığa bir bakımdan yararlı iseler, ondan korunma vasıtasını bulanlar barışa ve iyiliğe hizmet ettikleri için daha çok hayırlıdırlar.²²⁸ Hz. Davud, yaptığı zırhlarla savaşlarda insanların ölmelerini arttırmamış, aksine insanların ölmelerini azaltmıştır. Hz. Davud, sadece savaşlarda insanların işini kolaylaştırmak ve insanları korumak için zırhlar yapmamıştır. Bunların yanında ev hayatını kolaylaştıran aletler de yapmıştır. “Bu gerçek arkeolojik ve tarihî araştırmalarla da desteklenmektedir. Çünkü bu araştırmalara göre demir devri M.Ö. 1200 ile 1000 yılları arasında başlamıştır ve bu da Hz. Davud’un yaşadığı dönemdir. İlk önce Suriye ve Anadolu’da M.Ö. 2000-1200 yılları arasında yaşayan Hititler demiri eritip şekil vermek için bir metod icat etmişler, bu nedenle de demir yaygın bir kullanıma geçmemiştir. Daha sonra Filistiler bunu keşfetmiş fakat yine bir sır olarak saklamışlardı. Hükümdar Talut’tan (Saul), önce İsrailoğullarının Hititler ve Filistililere defalarca yenilmesinin nedeni, karşılarındakinin savaşlarda demiri kullanmasıydı. M.Ö. 1020’de Talut, Allah’ın emri ile İsrailoğullarının hükümdarı olduğunda sadece tüm Filistin’i ve Ürdün’ü değil Suriye’nin bir bölümünü de İsrail krallığına kattı. İşte o zaman Hititlerin ve Filistîlerin bu kadar gizledikleri zırh yapımı sırrı açığa çıktı ve demirden günlük ucuz eşyalar bile yapılmaya başladı. Filistin’in güneyinde demir madenleri bakımından zengin bir bölge olan Edom’da yapılan yeni arkeolojik kazılar, demir eritme ve şekil verme işleminde kullanılan ocakları açığa çıkarmıştır. Kazılarda açığa çıkan bir ocağın bugünkü modern eritme fırınlarında kullanılan ilkelere uygun bir şekilde inşa edildiği sanılmaktadır.”²²⁹ Her ne kadar sanayiye yönelik demir işleme ve dökümcülük özellikle Hz. Davud döneminde gelişmişse de gelişme dönemi oğlu Hz. Süleyman döneminde

²²⁷. Enbiyâ, 21/80.

²²⁸. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, *a.g.e.*, VI/354-354.

²²⁹. Mevdudi, *a.g.e.*, III/322-323.

olmuştur.²³⁰ Bu bilgileri doğrulayan ve halen devam eden arkeolojik kazılarda Süleyman mabedinin büyük madenlerden gelmiş bronz nesnelere dolu olduğu tespit edilmiş ve yine kazı alanlarında metalden yapılan eşyalar bulunmuştur.²³¹

D- Hz. Davud'un Devletin Başına Geçişi

Hz. Davud'un tarih sahnesine çıkışı, Talût'un ordusuna katılması ve o ordu içinde savaşması ile başlıyor diyebiliriz. Bunun için ilk önce Talût'un ordusundan ve Calut ile yapılan savaştan bahsetmemiz yerinde olacaktır.

Mısır ve Filistin arasında başlarında Calut isminde bir komutanları olan Amelika adlı bir kavim vardı. Bunlar İsrailoğullarına saldırıp onları perişan ettiler. İsrailoğulları bu yenilgi sonrası da kendi peygamberlerinden, düşmanlarıyla çarpışmak için kendilerine bir kumandan tayin etmesini istediler. Peygamberleri de Talut isminde bir komutan tayin etti.²³²

Talut'un ismi bazı kaynaklarda Süryanice Sayil ve İbranice Savil şeklinde geçmektedir. Dolayısıyla, genel kanaat "Talut" kelimesinin isim değil, İbranice bir lâkap olduğu yönündedir. "Talut" güçlü, kuvvetli ve iri cüsseli mânâlarını içermektedir; maddi-manevî kuvvetliliğe bir ünvan gibidir.²³³

Talut'un kral tayin edilmesi Kur'ân-ı Kerîm de şöyle anlatılıyor:

*"Peygamberleri onlara: "Allah, size hükümdar olmak üzere Talût'u gönderdi." demişti. Onlar: "Ona bizim üzerimize hükümdar olmak nereden geldi? Oysa hükümdarlığa biz ondan daha layığız, ona maldan bir genişlik, bir bolluk da verilmemiştir." dediler. Peygamberleri de "Onu sizin başınıza Allah seçmiş ve ona bilgi ve vücut bakımından bir güç, bir genişlik vermiştir." dedi. Hem Allah, mülkünü dilediğine verir. Allah'ın rahmeti geniştir, O her şeyi bilir."*²³⁴

Yukarıdaki ayetten de anlaşılacağı gibi İsrailoğulları peygamberlerinden bir kral istemişlerdi. Bu isteklerinin amacı gelecek kral önderliğinde büyük bir devlet kurmak ve etraflarındaki milletlere egemen olmaktı. İsrailoğullarının bu isteğinden sonra Allah onlara Talût isminde bir kral göndermişti. Ama istekleri gerçekleşmesine

²³⁰ . Ahmet Aras, *a.g.e.*, s. 51.

²³¹ . Robert Draper, *Çelişkili Krallar*, National Geographic Türkiye, İstanbul, 2010, s.150-151.

²³² . Nurettin Turgay, "Tâlût", Şamil İslâm Ansiklopedisi, (I-VIII), Dergah Ofset, İstanbul, 2000, VII/383.

²³³ . Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s. 258.

²³⁴ . Bakara, 2/247.

rağmen buna da itiraz etmişlerdir. Ayetten çıkarılabileceği gibi İsrailoğulları başlarına gelen krala iki noktada itiraz ediyorlar. Biri; “*Ona bizim üzerimize hükümdar olmak nereden geldi?*” diyerek onun kendilerinin içinden çıkması gerektiğini, kendilerinden birinin krallığa daha layık olduğunu açık açık söylüyorlar. Diğeri ise; “*Ona maldan bir genişlik, bir bolluk da verilmemiştir.*” diyerek kral olacak kişinin zengin olması, mal varlığının çok olması gerektiğini söylüyorlar.

Yakub oğlu Yahuza’nın torunları olduğumuza, Talût’a bol miktarda bir mal ve servet verilmediğine, hükümdarlığa ondan daha lâyük olduğumuza, aralarında peygamberlik ve hükümdarlık bulunmayan Bünyamin soyundan geldiğine göre o, nasıl bizim üzerimize hükümdar olabilir? dediler.²³⁵

Katade bu olayı şu şekilde açıklamaktadır: İsrailoğullarında biri peygamberlik kolu, diğeri de hükümdarlık kolu olmak üzere iki kol vardı. Levi neslinden gelenler peygamberlik kolunu Yahuza neslinden gelenler ise hükümdarlık kolunu teşkil ediyorlardı. Bu iki kol dışında başka bir koldan gelen Talût’un üzerlerine hükümdar kılındığını görünce şaşırdılar.²³⁶

Allah, İsrailoğullarının bu itirazına peygamberleri aracılığı ile verdiği cevapla yöneticilerde bulunması gereken nitelikler konusunda evrensel mesajlar iletmış oluyordu. Buna göre;

- Mülk ve iktidar asaleten Allah’a aittir, kulların bunlara sahip olmaları mecazidir. O halde yönetici, bir kısım çevrelerin değil, öncelikle Allah’ın yönetmeye layık gördüğü kimselerde aradığı vasıflara sahip olmalıdır. Ayette Talut’u Allah’ın seçmiş olması onun bu açıdan liyakatini göstermekte ve dikkatleri bu yöne çekmektedir.

-Talut bilgili ve güçlüdür; yönetici olacak şahısların zengin değil, bilgili ve güçlü olmaları gerekir. “İlimde ve cisimde başkalarından üstün olmak” mânevî ve maddî nitelikler bakımından namzetler arasında en üstünü olmak demektir.²³⁷

Peygamberleri, İsrailoğullarına başlarına gelen krala tabi olmaları gerektiğini; çünkü onu Allah’ın seçtiğini ve Allah’ın seçtiği birini de itirazsız kabul etmeleri

²³⁵. Ebu Cafer Muhammed bin Cerir’üt-Taberi, *Taberî Tefsiri, (I-VI)*, Tercüme: Mehmet Keskin, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006, I/215.

²³⁶. Taberi, *Taberî Tefsiri*, I/215.

²³⁷. Hayrettin Karaman ve diğerleri, *a.g.e.*, I/386.

gerektiğini vurguluyordu. Hem İsrailoğullarının söylediği gibi krallığa layık olmanın şartı kendi içlerinden birinin ve mal varlığının çok olması değil ayetinde belirttiği gibi bilgili olmaktır. Evet, bir toplumu yönetecek kişinin bilgili olması gerekir. Kral, bilgisi ve zekâsı ile toplumunu yönetmelidir. Bilginin yanında ayette Talût'a güç verildiği de söylenmektedir. Demek ki kral olacak kişinin bilgisinin yanında gücünün de olması gereklidir. Zaten bir toplum sıradan bir insana tâbî olmaz. Tâbî olacakları kişinin liderlik özelliğinin, bilgisinin ve gücünün olması gerekir.

Anlaşıyor ki, özellikle de savaş ortamında topluma kumanda edecek bir liderde aranması gereken önemli iki vasıf vardır: Birincisi bilgi gücü, toplumu yönetme ve komuta etme dirayeti; ikincisi ise bedensel sağlık, azamet ve kuvvettir ki cesametiyle dosta güven, düşmanın kalbine de korku salar, düşmana karşı durma cesareti verir ve çetin şartlarda bile dayanıklılığını korur.²³⁸

Peygamberleri, onlara şunu da söylemişti: Haberiniz olsun, onun hükümdarlığının alâmeti, size o Tabut'un gelmesi olacaktır ki onda Rabbinizden bir sekine (sükûnet, gönül rahatlığı), Musa ve Harun ailelerinin bıraktıklarından bir bakiye (kalıntı) vardır. Onu melekler getirecektir. Eğer iman etmiş kimselerden iseniz, bunda sizin için kesin bir ibret, bir alâmet vardır.²³⁹

İsrailoğulları kral olarak Talût'u beğenmiyorlar ve ancak kendilerine ait olan fakat ellerinden çıkan Tabut'u getirirse ona tabi olacaklarını söylüyorlardı.

“İsrailoğulları o zaman: O sandık yine bize gelirse, hak meliktir ve ona baş eğeriz! dediler. O sandık o zamanlar kâfirlerin elindeydi. Onun nerede olduğunu hiç kimse bilmezdi. Kimileri: Onu düşman aldı, gitti. Onu bir evde sakladı. Her kim ona yaklaşırsa, akan kanı durulmayan nasur hastalığına tutulurdu. Böylece Allah-u Teâlâ o sandığı Talût'a padişahlık alâmeti kılmak dileyince, o kâfirlerin arasında nasur hastalığını belirtti. Hepsi de o belaya tutuldular. O sandığı aldılar. İsrailoğullarının bucağına bıraktılar. Allah-u Teâlâ, meleklerle buyruk verdi. Melekler sandığı o yerden aldılar ve İsrailoğullarının bucağına götürdüler. Onlar da bakıyorlardı ki, sandık havada gelmekteydi. Ama getiren kimse yoktu.”²⁴⁰

²³⁸. Zeki Duman, *a.g.e.*, III/92.

²³⁹. Bakara, 2/248.

²⁴⁰. Taberi, *Taberi Tarihi*, I/493.

Bütün bunlar Talût'un kral olduğunu göstermektedir. Âdeta bu olay Talût'u kral kabul etmek istemeyenlere verilen bir cevap niteliği taşımaktadır.

İsrailoğulları için Ahit Sandığı çok önemli bir şeydi. Bu, içerisinde Hz. Musa'nın âsası, üzerinde on emrin yazılı olduğu taş levhalar, Musa ve Harun ailelerinden kalma önemli hatıraların bulunduğu bir sandıktı. İsrailoğulları bu sandığa içindeki kıymetli hatıralar sebebiyle kutsiyet atfetmişler ve yanlarında bulunduğu sürece kendileri için huzur kaynağı olarak taşımışlardı. Sandık kaybolduktan sonra toplumda çeşitli huzursuzluklar, tedirginlikler ve sıkıntılar baş göstermişti. İşte, böyle bir durumda iken Allah o sandığı onlara gönderecek, onlar da bunu, Talût'un Allah tarafından seçilmiş bir lider olduğunun delili sayacaklardı.²⁴¹

Bu olaylardan sonra İsrailoğulları, Talût'u kral olarak kabul etti ve onun etrafında toplanmaya başladı. Talût, İsrailoğullarını perişan eden Calut'a karşı askerlerini toplamaya başladı. Talût, komutanlığı ele aldıktan sonra, askerleriyle Calut'a karşı cihada çıkıyor ve Calut'a karşı çıkmadan önce askerlerini deniyordu. Askerlerinden ihlâslı ve samimi olanlar belirlendikten sonra, düşmanlarıyla cihada devam ediyordu.²⁴²

Başlarına gelen krala zor inanan ve ona zor itaat eden İsrailoğulları savaşa giderken Allah tarafından bir sınavdan geçirilmişti. Talût, askerinde disiplin istiyordu, zaferi kazanmanın şartlarından biri sabır ve sebat ise, diğeri de emre itaatti. Bu sebeple nehre yaklaştıklarında ordusundan nehrin suyundan içmemelerini istedi.²⁴³

Bu olay Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılmaktadır:

“Talût, ordu ile hareket edince dedi ki: “Allah sizi mutlaka bir nehirle²⁴⁴ imtihan edecek. Kim ondan içerse, benden değildir. Kim de onu tatmazsa, işte o bendendir. Ancak eliyle bir avuç alan başka (bu kadarına ruhsat vardır).” Derken içlerinden pek azı hariç, hepsi de varır varmaz ondan içtiler. Talût ve beraberindeki iman eden kimseler nehri geçtiklerinde. “Bizim bugün, Calut ile ordusuna karşı duracak gücümüz yok.” dediler. Allah'a kavuşacaklarına inanıp, bilenler ise şu

²⁴¹. Zeki Duman, *a.g.e.*, III/92.

²⁴². Nurettin Turgay, *a.g.md.*, VII/383.

²⁴³. Hayrettin Karaman ve diğeri, *a.g.e.*, I/389.

²⁴⁴. Bz. Ek II.

cevabı verdiler: “Nice az topluluklar, Allah’ın izniyle nice çok topluluklara galip gelmişlerdir. Allah, sabırlılarla beraberdir.”²⁴⁵

Talût’un, ordusunu denemesine rağmen ayette “Allah sizi mutlaka bir nehirle deneyecek” denmesi, ulü’l-emre itaatin Allah emri olmasındandır. Bir başka yoruma göre peygamber kumandana (Talût’a) bunu Allah’ın emri olarak tebliğ etmiş, Talût da yeri ve zamanı gelince uygulamıştır.²⁴⁶

Ayetten de anlaşıldığı gibi Talût, ırmaktan kana kana değil sadece bir avuç içilmesi gerektiğini ve bunun Allah’ın emri olduğunu söylediğinde askerlerinin çoğu bunu beğenmedi. Ama bu Allah’ın onlar için hazırladığı bir sınavdı. Çölün ortasında sefere giden, yorulan ve susayan bir ordu için büyük bir imtihandı. Sonuçta büyük bir sınavı kazanan kişi de büyük olacaktı. Allah bu sınavla başta kendine ve sonra da krallarına itaatkâr olanla olmayanı ayırmıştır.

Bu imtihanın Allah’tan geldiğini unutarak krallarının kendi isteği olduğunu düşünenlerin yanında ayetin de belirttiği gibi bunun Allah’tan geldiğini ve Allah’ın bunu boşa istemeyeceğini, bunda bir hikmetin olduğunu bilen çok az kişi vardı. İşte böyle diyenler Allah’a ve krallarına tam teslim olanlardı.

Filistliler güçlü bir düşmandı, başlarında da Calut isimli çok iri ve güçlü bir savaşçı kumandanları vardı. İsrailoğulları ordusu düşmana yaklaşınca her zaman olduğu gibi korku ve gevşeme alâmetleri ortaya çıktı. Aralarında sayıları az da olsa imanları ve cesaretleri güçlü mücahitler de vardı. Bunlar iki tedbire başvurarak ordunun moralini yükseltmeye çalıştılar;

Birincisi; savaş tarihinden yararlandılar, zaferin her zaman sayıca üstün olanlara değil, maddî ve mânevî şartlarına haiz olanlara ait olduğunu hatırladılar.

İkincisi; Allah yolunda savaşanların O’nun yardımına mazhar olacaklarını ummaları gerektiğini hatırladılar. Ayrıca sabır ve sebat vermesi için Allah’a niyazda bulundular. Bu dua aynı zamanda direnme ve sebat gösterme konusunda bir telkin mahiyetinde idi.²⁴⁷

²⁴⁵. Bakara, 2/249.

²⁴⁶. Hayrettin Karaman ve diğerleri, *a.g.e.*,I/389.

²⁴⁷. Hayrettin Karaman ve diğerleri, *a.g.e.*,I/389-390.

Allah'ın sınavı gerçekleşmişti. Asıl imana ve teslimiyete sahip olan askerlerle olmayanlar ayrılmıştı.

Talût, askerlerinden kimin kendisine itaat edeceğini kimin de karşı geleceğini, hangilerinin iradesinin güçlü ve susuzluğa dayanıklı, hangilerinin zayıf iradeli ve hemen teslimiyeti kabul edenlerden olduğunu anlamak için Allah'ın emri ile bu imtihanı hazırlamıştı. Talût kendi kendine şöyle dedi: Şimdi, korkakları tanıdık. Yanımda sadece cesurlar kaldı.²⁴⁸

Sınavı kaybedenler yani sudan çokça içenler savaştan ve Calut'tan korkar olmuşlardı. "Bizim bugün, Calut ile ordusuna karşı duracak gücümüz yok." dediler.²⁴⁹ Veya ırmağı geçmiş olan müminlerin zayıf kısmı düşmanın çokluğunu görünce, ümitsizliğe düşüp birbirlerine böyle söylediler. Çünkü müminlerin de imanda dereceleri farklıdır.²⁵⁰ Yani bu sözü söyleyenler ya suyu çok içenler ve sınavı daha başında kaybedenler olabilir. Ya da suyu az içen fakat imanı zayıf olan ve sınavı biraz daha sonra kaybedenler olabilir.

Kalplerine tam mânâsıyla iman yerleşen ve yanlarında Allah'ın olduğuna inanan askerler önemli olanın sayı olmadığını bilirler.²⁵¹ Tam anlamıyla Allah'a teslim olan bir kalbin karşısında hiçbir şey duramaz. Çünkü ölümü gözünde bir yok oluş olarak görmez. Ölümü Allah'a kavuşma fırsatı olarak görür.

Burada dikkat çekici bir husus da şudur: Cihad aslında sadece Allah rızası için yapılır. Fakat İsrailoğulları işin içine esir alınan çocuklarını ve eşlerini de katmak suretiyle bu temel hedeften sapmış bulunuyorlardı. Onların savaş isteği, intikam alma duygusuna dayanıyordu. Çoğunlukla rahata alışmış bu kimseler kendilerine er meydanı gösterildiğinde verdikleri sözlerden dönmeyi tercih ederlerdi. Çünkü cihad gibi insan nefsine gerçekten ağır gelen bir mükellefiyete ancak Allah'a ve ahiret gününe tam inanmış ve cihadın neticesinde Allah'ın rızasını hedefleyen kimseler katlanabilir.²⁵²

²⁴⁸. Ahmet Behçet, *a.g.e.*, s.294.

²⁴⁹. Bakara, 2/249.

²⁵⁰. Elmalılı Hamdi Yazır, *a.g.e.*, II/144.

²⁵¹. Bakara, 2/249.

²⁵². Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s. 456-457.

Ordudaki asıl imana erememiş askerlerin savaşmaktan vazgeçmesi üzerine Talût'un ordusu azaldı. Ama önemli olan sayı değildi. Nitekim ayette de: *“Nice az topluluklar, Allah'ın izniyle nice çok topluluklara galip gelmişlerdir.”*²⁵³ buyrulmaktadır.

Artık savaş zamanı gelmişti. Savaş alanına geldiklerinde karşılarında büyük bir orduyu ve cüsse olarak iri bir komutan gören Talût'un az kalmış askerleri Allah'a dua etmeye başladılar. Bu olay Kur'ân-ı Kerîm'de şöyle anlatılmaktadır:

*“Calut ve ordusuna karşı çıktıklarında, “Rabbimiz! Bize sabır ver, sebatımızı artır, inkâr eden millete karşı bize yardım et” dediler.*²⁵⁴ *Allah kendine inanan müminlerin duasını kabul etti; “Onları Allah'ın izniyle bozguna uğrattılar; Davud, Calut'u öldürdü,*²⁵⁵ *Allah, Davud'a hükümrancılık ve hikmet verdi ve ona dilediğinden öğretti. Allah'ın insanları birbiriyle savması olmasaydı yeryüzünün düzeni bozulurdu. Fakat Allah âlemlere lütuflüdür.”*²⁵⁶

Allah kendine tam mânâsıyla teslim olan kullarını yarı yolda bırakmaz. İşte ilk önce ırmak sınavını başarıyla geçen sonra da üzerlerine düşen duayı yapan askerlerin dualarını Allah kabul etti.

“Calut, demir zırhlarıyla ortaya atıldı. Yanında kılıcı, baltası ve hançeri de vardı. Kendisiyle karşılaşacak birisini arıyordu. Talût'un bütün askerleri ondan korktu. Bu arada, Talût'un ordusundan Davud adlı küçük bir sürü çobanı Calut'un karşısına çıkmak istedi. Davud, Allah'a inanıyordu. O, Allah'a imanın bu kâinata gerçek kuvvet olduğunu biliyordu. Davud, hükümdar Talût'tan, Calut'la karşılaşmak için izin istemek üzere ilerledi. Hükümdar ilk önce izin vermedi. Davud bir asker değildi. O sadece küçük bir sürünün çobanıydı. Onun savaş tecrübesi yoktu. Yanında kılıcı da yoktu. Bütün silahı, sürüsüne ağaçlardan yaprak silkelediği sopasıydı. Bütün bunlara rağmen Davud, Allah'ın bu dünyada gerçek kuvvetin kaynağı olduğunu biliyordu. Allah'a inandığına göre, O, Calut'tan daha güçlüydü. Davud, Calut'la dövüşmek için izin istedi. Hükümdar ona izin verdi ve: “Eğer onu öldürürsen, orduya komutan olacaksın ve kızımınla evleneceksin,” dedi. Davud, bu teşvikle pek

²⁵³ . Bakara, 2/249.

²⁵⁴ . Bakara, 2/250.

²⁵⁵ . Bz. Ek III.

²⁵⁶ . Bakara, 2/251.

ilgilenmiyordu. Calut'u öldürmek istiyordu. Çünkü Calut zorba, zalim, düşman ve Allah'a inanmayan bir kimseydi. Hükümdar, Davud'un Calut'la savaşmasına müsaade etti. Davud; sopası, beş tane taş ve sapanıyla geldi. Calut, silahlı ve zırhlı olarak geldi. Calut, Davud'la alay etti. Onu küçümsedi. Davud'un fakirliğine ve zayıflığına güldü. Davud, sapanına sağlam bir taş koydu. Onu havada salladı ve taşı fırlattı. Davud, o zorba kâfir Calut'u öldürdü"²⁵⁷.

Böylece İsraililer, Calut tehlikesinden kurtulmuş oldu. "Talût kendisine kızını vermiş ve daha sonra Arz-ı Mev'ûd (Filistin ve Kudüs civarı) doğusunda ve batısında büyük bir devlete kavuşmuştu. İsrailoğulları, Davud'dan önce hiçbir hükümdarın etrafında bu kadar toplanmamıştı."²⁵⁸

Savaşın sonra Allah, peygamberlikle birlikte toplumun yönetimini de Davud'a vermişti.²⁵⁹

E- Hz. Davud'un Krallığı ve Peygamberliği

Davud, Calut'u öldürdükten sonra halk tarafından sevilen biri haline gelmişti. Halk, Davud'u kahraman olarak görüyordu. Bu sıra Talut öldü. "Talût'un ölümü üzerine başsız kalan İsrailoğulları Davud'a müracaat ederek kendisini hükümdar olarak kabul ettiklerini bildirdiler. Böylece o İsrailoğullarının başına geçmiş oldu."²⁶⁰

Davud'un İsrailoğulları krallığının tahtına çıkışı İsrail tarihinde yeni bir olay olarak kabul edilir ve olayın önemi de Davud'un Yahuda ailesinden gelmiş olmasındandır. Yahuda oğullarından hiçbiri genellikle İsrail yönetiminde söz almamıştı. Şimdiyse Yahuda oğullarından birisi değişik boylardan teşekkül eden İsraililerin başına kral olarak geçmişti.²⁶¹

Hz. Davud İsrailoğullarının başına kral olarak geçtikten sonra güçlü bir devlet kurmuştur. Bu gerçek ayette şöyle ifade edilmektedir. "*Biz onun mülkünü kuvvetlendirmiş ve kendisine hikmet ve hakkı batıldan ayırt etme kabiliyeti vermiştik.*"²⁶²

²⁵⁷. İbn Kesir, *a.g.e.*, s.623; Taberi, *Taberi Tefsir*, I/220; Hayrettin Karaman ve diğerleri, *a.g.e.*,I/390; Ahmet Behçet, *a.g.e.*, s.294; Osman Keskiöğlü, *a.g.e.*, s.129.

²⁵⁸. Elmalılı Hamdi Yazır, *a.g.e.*, II/145.

²⁵⁹. Zeki Duman, *a.g.e.*,III/93.

²⁶⁰. Hayrettin Karaman ve diğerleri, *a.g.e.*,I/390.

²⁶¹. Mahmut Nânâ, *a.g.e.*, s.155.

²⁶². Sad, 38/20.

Ayette Hz. Davud'a hükümdarlık ihsan edildiği anlatılırken ona aynı zamanda hikmet verildiğine de dikkat çekilmektedir. Hükümdarlıkla beraber hikmetin de verilmiş olması çok önemlidir. Çünkü hikmetsiz hükümdarlık kaba kuvvet halini alır; zorbalıklara ve zulümlere sebebiyet verir. Hikmetten nasipsiz güçlüler, mevcudiyetlerini gece baskınlarıyla ifade etme sevdasına tutulurlar; hakkı çiğner geçer ve insanî hislere, latifelere, mantık ve muhakemeye hiç değer vermezler. Hikmetin rehberliğindeki güç ve kuvvet ise akıllara, kalplere, ruhlara ve hislere de hitap eder. İdareye hakimiyetle beraber ruhlara hakimiyeti de devam ettirir. Evet, kuvvet ve iktidar, hakkın, mantığın ve muhakemenin rehberliğinde bir kısım problemleri çözebilecek potansiyel bir güç sayılsa da hikmetten uzak kaba düşüncenin elinde her zaman bir tahrip aleti olagelmiştir. İşte, bu hikmetli kuvvet sayesinde ki Hz. Davud, İsrailoğullarını etrafında toplamış, Filistin ve Kudüs civarında büyük bir devlet kurmuştur.²⁶³

Bu çağda, çevredeki devletler açısından Hz. Davud, sakin bir dönemde yaşıyordu. Asurlularla Mısırlılar birbiriyle uğraştıklarından, Filistin civarına hücumlar kesilmişti. Sulh ve barış içinde güzel bir atmosferin olduğu bu dönemde İsrailoğullarının kuvvetli bir devlet vücuda getirmesi için parlak bir zekâya ihtiyacı vardı. Bu zekâ Hz. Davud'da tecelli etti. Hz. Davud, karargâhını el-Halil'den (Hebron) Kudüs'e taşıdı. Böylece Kudüs'ün dinî ve siyasî açıdan önemi arttı. Yaptığı savaşlarda düşmanlarına galip geldi. Bu ise tebaasının kendine bağlılığının artmasını sağladı.²⁶⁴ Siyasî durumun müsait olması krallığın genişlemesine ve etrafında sözü geçen bir güç olmasını sağlamıştı. Allah daha sonra Davud'a peygamberlik de verdi.²⁶⁵ Böylece Davud, hem peygamber hem de kral olmuştu.

Benî İsrail tarihinde peygamberlikle hükümdarlık ilk Hz. Davud'a verilmiştir.²⁶⁶

Davud bir peygamberdi. Bunun yanında kendisine hükümdarlık da verilmişti. Peygamber ve hükümdar olarak tevhit mücadelesi verdi. Allah'ı bir tanımaya ve O'na kulluk yapmaya devam etti.²⁶⁷ Bunu Kur'an-ı Kerîm şöyle dile getirmektedir:

²⁶³. Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s.468-469.

²⁶⁴. Ahmet Bedir, *Tevhidin Yurdu Kur'an-ı Kerim Atlası*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009, s.116.

²⁶⁵. Bakara, 2/251.

²⁶⁶. Ahmet Bedir, *a.g.e.*, s.141.

“Allah ona (Hz. Davud’a) hükümdarlık verdi”²⁶⁸ “Biz onların ikisine de (Hz. Davud ve Hz. Süleyman) hükümdarlık ve peygamberlik verdik.”²⁶⁹

Davud ilk kez monarşiyi kabul eden Yehuda’nın kralı olarak Hebron’da yedi yıl hükümdarlık yaptı.²⁷⁰ Yani toplamda kırk yıl hükümdarlık²⁷¹ yapmıştır.

F- Hz. Davud’un Beytü’l-Makdis’i Yapma Girişimi

Hz. Davud zamanında ortalığı kasıp kavuran bir taun (veba) hastalığı baş göstermişti. Bunun üzerine Hz. Davud halkını alıp daha sonra inşa edilecek olan Beytü’l-Makdis’in bulunduğu yere getirdi ve orada hastalığın üzerlerinden gitmesi için Allah’a dua ettiler. Sonunda Allah dualarını kabul etti. Bu sırada Hz. Davud, o yerde meleklerin göğe yükseldiğini gördü. Bunun üzerine Hz. Davud orada bir mescid bina etmek istedi ve bu düşüncesini halkına söyledi. Bu olay üzerine Allah, Hz. Davud’a şöyle vahiy gönderdi; Ey Davud, sen kan döktün. Bu yüzden sen bu mescidi tamamlayamazsın. Ama senden sonra adı Süleyman olan oğlun onu tamamlar. Nitekim Hz. Davud’un ömrü buna (mescidi yaptırmaya) yetmedi, kendinden sonra yerine gelen oğlu Hz. Süleyman mescidi tamamladı.²⁷²

G- Zebur (Mezmurlar)

Zebur, Allah tarafından Hz. Davud’a gönderilen Mezmurlar ve Mezamir adı ile de bilinen mukaddes bir kitaptır.²⁷³ Zebur, Arapça kitap, İbranice mektup anlamına gelir.²⁷⁴ Lügatte Mezmur; kavalla söylenen ilahi, Hz. Davud’a inen Zebur’un surelerinin her biri anlamına gelir. Mezmur, “yazılmış” manasına gelen

²⁶⁷. İsmail Lütfü Çakan-N.Mehmed Solmaz, *a.g.e.*, s.204.

²⁶⁸. Bakara, 2/251.

²⁶⁹. Enbiyâ, 21/79.

²⁷⁰. Yusuf Besalel, *Yahudi Tarihi*, Üniversal Dil Hizmetleri ve Yayıncılık, İstanbul, 2000, s.40.

²⁷¹. Bz. Ek IV.

²⁷². Taberi, *Taberi Tarihi*, I/508-509; Mustafa Asım Köksal, *a.g.e.*, s. 191-194; Mevlana, *Mesnevi*, (I-VI) Haz.: Adnan Karaismailoğlu, Akçağ Yayınları, 2.Baskı, Ankara, 2007, IV/168a; Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s. 481.

²⁷³. Nisa, 4/163; İsra, 17/55.

²⁷⁴. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 226.

kitap anlamındadır.²⁷⁵ İbranice “sefer tefilim” (şarkılar kitabı) diye adlandırılmaktadır. Batı’da, Zebur’un kitap olarak tek bir adı yoktur.²⁷⁶

Zebur, kendi içinde 5 kitap ve 150 sureden oluşur. Bu surelerin ellisi Buhtunnassar ve Babillileden, ellisi Rum’dan kendisine mülaki olanlardan bahseder. Geri kalan elli sure ise va’z ve hikmetlerden oluşmaktadır.²⁷⁷ Ancak bunların bir kısmı Hz. Davud’a nisbet edilir. Mezmurlarda, Yahudi dininin kurallarıyla, ibadet şartlarıyla, kurumlarla ve onların yönetimiyle ilgili emirler, helal, haram, feraiz, âhkâm gibi konular yoktur. Sadece insanlara iyiliği, doğruluğu, fazileti, ahlâkî konuları tavsiye eden telkinler vardır.²⁷⁸ Yani Zebur müstakil bir şeriat getirmemiş Tevrat ile gelen şeriate uymuştur.²⁷⁹

Zebur, Kur’an-ı Kerim’de üç yerde geçmektedir. Allah, Zebur’u, Hz. Davud’a verdiğini şöyle söylüyor; “Nuh’a, ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz, İbrahim’e, İsmail’e, İshak’a, Yakub’a, torunlarına, İsa’ya, Eyyub’a, Yunus’a, Harun’a ve Süleyman’a vahyettiğimiz gibi şüphesiz sana da vahyettik. Davud’a da Zebur verdik.”²⁸⁰ “Rabbin göklerde ve yerde olan kimselerin hepsini en iyi bilendir. Andolsun ki biz, peygamberlerin kimini kimine üstün kıldık. Davud’a da Zebur’u verdik.”²⁸¹

Bu iki ayette de Zebur’un, Hz. Davud’a verildiği ifade edilmektedir. Kur’an-ı Kerim’de geçen üçüncü ayette ise Zebur’un, Tevrat’tan sonra gönderildiği vurgulanmaktadır; “Andolsun ki, Tevrat’tan sonra Zebur’da da yeryüzüne ancak iyi kullarımın mirasçı olduğunu yazmıştık.”²⁸²

²⁷⁵. Osman Cilacı, “Zebur”, Şamil İslâm Ansiklopedisi,(I-VIII), Dergah Ofset, İstanbul, 2000, VIII/334.

²⁷⁶. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 226.

²⁷⁷. Abdullah Aydemir, *a.g.e.*, s. 152.

²⁷⁸. Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s. 29-30; Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 226; Osman Cilacı, *a.g.md.*, VIII/334; Hasan Yenibaş, *a.g.e.*, s. 471; Abdullah Aydemir, *a.g.e.*, s. 152.

²⁷⁹. Osman Cilacı, *a.g.md.*, VIII/334; Ahmed Cevdet, *a.g.e.*, s. 30.

²⁸⁰. Nisa, 4/163.

²⁸¹. İsrâ, 17/55.

²⁸². Enbiyâ, 21/105.

Günümüzde Zebur hemen bütün dünya dillerine tercüme edilmiştir. Zebur'da geçen konular daha çok sonraları batılı ressam, şair ve heykeltıraşlara ilham kaynağı olmuş ve sanatkârların eserlerinde çeşitli şekillerde işlenmiştir.²⁸³

Yahudilerin ibadetlerinde ve günlük hayatlarında Mezmurların önemli bir yeri vardır. Şeytana uyma tehlikesi karşısında, buhranlı anlarda, cesaretin kırıldığı, canın sıkıldığı, yalnız, endişe, hastalık ve ağrı zamanlarında belirli Mezmurlar okunur. Bunların yanında önemli günlerde de Mezmurlardan belli yerler okunur.²⁸⁴

H- Hz. Davud ve Oğlu Hz. Süleyman Arasındaki Hakemlik Olayı

Kur'an-ı Kerim de Hz. Davud ile oğlu Hz. Süleyman arasında gerçekleşen bir hakemlik olayından bahsedilir: "*Davud ile Süleymanı da (hatırla). Hani bir defasında onlar bir ekin konusunda hüküm veriyorlardı. Şöyle ki: Geceleyin bir grup insanın koyun sürüsü ekin tarlasına yayılmış, zarar vermişti. Biz de onların bu hükümlerine tanık oluyorduk. Biz çözümü ihtiva eden hükmü Süleyman'a bildirdik. Bununla beraber, her birine bir hüküm ve bir ilim verdik.*"²⁸⁵

Bir kavmin koyunları başka bir kavmin ekinine geceleyin girip ekinleri yemiş ve bozmuştu. Davacılar da Davud ile Süleyman peygamberlerin yanına gelmişler ve birbirlerinden şikâyetçi olmuşlardı. Davud peygamber, telef olan ekinlere bedel olarak koyunların ekin sahibine verilmesine hükmetmişti. Süleyman peygamber ise daha merhametli bir hüküm vermişti. Şöyle ki; koyunlar ekin sahibine geçici olarak verilecek, ekin sahipleri bu koyunların sütlerinden, yün ve yavrularından yararlanacaklardı. Buna karşı ekinler de koyun sahiplerine verilecek, koyun sahipleri de ekinleri ıslah edip eski haline getireceklerdi. Sonra da iki taraf mallarını birbirlerinden geri alacaklardı. Yani koyunlar koyun sahiplerine, ekinler de ekin sahiplerine iade edilecekti. Süleyman peygamberin verdiği bu hükmü Kur'an da onaylamıştır.²⁸⁶

²⁸³. Osman Cilacı, *a.g.md.*, VIII/334.

²⁸⁴. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *a.g.e.*, s. 226-227.

²⁸⁵. Enbiyâ, 21/78-79.

²⁸⁶. Taberi, *Taberi Tefsiri*, III/503.

Baba oğul peygamber arasında hüküm verme konusu sadece bununla sınırlı değildir. Hadislerde de iki peygamber arasında meydana gelen bir olay şöyle anlatılmaktadır: “İki kadın vardı. Bunların beraberlerinde iki de çocukları vardı. Bir kurt gelerek bu çocuklardan birini kapıp kaçırdı. Kadın, arkadaşına:

“Kurt senin çocuğunu kaçırdı!" dedi. Diğeri ise:

"Hayır, senin çocuğunu alıp gitti!" dedi.

Bunlar (ihtilafa düştüler) Hz. Davud Aleyhisselam'a dava açtılar. Hz. Davud, büyük kadın lehine hükmetti. Küçük, hükme razı olmayınca, davayı Hz. Süleyman'a götürdüler. Hz. Süleyman Aleyhisselam:

"Bir bıçak getirin, çocuğu ikiye böleyim, size birer parça vereyim!" diye hükmetti. Küçük kadın:

"Böyle yapma! Allah'ın rahmetine mazhar ol! Çocuk onundur!" dedi. Hz. Süleyman bu cevap üzerine çocuğun küçük kadına ait olduğuna hükmetti."²⁸⁷

Küçük kadın çocuğuna bir zarar gelmesindense ondan ayrılmayı göze alır. Hz. Süleyman da bunu bildiği için çocuğun küçük kadına ait olduğuna hükmetmiştir.

Allah her insana farklı farklı özellik vermiştir. Hz. Süleyman'ın da Hz. Davud'dan daha isabetli kararlar vermesi bu bakımdan doğal karşılanmalıdır.

I- Hz. Davud'un Kendinin Sınandığını Sanması

Hz. Davud, iki davalı arasında hüküm verirken kendisinin sınandığını zannetmiştir.²⁸⁸

Kur'an-ı Kerim'de bu olay anlatılırken önce Hz. Muhammet'in inanmayanlar karşısında sabretmesi ve güçlü-kuvvetli kul olarak adlandırılan Hz. Davud'u anması ve onu hatırlaması²⁸⁹ istenilmektedir.

²⁸⁷. Buhari, *a.g.e.*, Enbiyâ/ 30.

²⁸⁸. Sad, 38/24.

Mevdudi ayetteki “kuvvetli” ifadesini farklı şekillerde açıklamaktadır. Bunlar;

1. Cismani kuvvet; Hz. Davud bu kuvveti Calut karşısında göstermiştir.
2. Askeri ve siyasi güç; Hz. Davud civardaki tüm müşrik toplulukları yendiğinde sağlam bir İslâmî devlet kurmuştur.
3. Ahlâkî kuvvet; Hz. Davud bir yönetici olmasına rağmen, bir fakir gibi yaşamış ve Allah’ın hududları içinde kalmıştır.
4. İbadet kuvveti; Hz. Davud, devlet yönetimi ile ve sürekli cihadla iştilal etmesine rağmen, gün aşırı oruç tutar ve gecelerinin üçte birini Allah’a ibadetle geçirirdi.²⁹⁰

Allah, ayetlerin devamında Hz. Davud’a “...kesin hüküm verme...”²⁹¹ yeteneği verdiğini ifade ederek Hz. Muhammed’e hitaben “Sana davacıların haberi geldi mi?”²⁹² şeklinde bir giriş yapıp Hz. Davud’un başından geçen bir olayı anlatmaktadır.

Kur’an’da bu olay şöyle zikredilmektedir: “Sana davacıların haberi geldi mi? Hani surdan aşarak mihraba ulaşmışlardı. Davud'un yanına giriverdiler de onlardan telâşa düştü. Ona "Korkma!" dediler, biz iki davacıyız. Birimiz, birimize haksızlık etti. Şimdi sen aramızda hak ile hüküm ver ve aşırı gitme de bizi doğru yolun ortasına çıkar. Biri: "İşte bu benim kardeşim. Onun doksan dokuz dişi koyunu var, benim ise bir tek dişi koyunum var. Böyle iken: Onu da bana ver, dedi ve tartışmada beni yendi" diye anlattı. Davud dedi ki: "Doğrusu senin bir koyununu kendi koyunlarına katmak istemesiyle sana zulmetmiştir. Gerçekten bir cemiyette yaşayanların çoğu mutlaka birbirlerine haksızlık ediyorlar. Ancak iman edip de salih amel işleyenler başka. Ama onlar da pek az." Davud, bizim kendisini imtihan

²⁸⁹. Sad, 38/17.

²⁹⁰. Mevdudi, a.g.e., V/61.

²⁹¹. Sad, 38/20.

²⁹². Sad, 38/21.

*ettiğimizi sanmıştı. Hemen Rabbinden mağfiret diledi, rükû ederek yere kapandı, tevbe ile Allah'a yöneldi”*²⁹³.

Ayette geçen Hz. Davud’un mağfiret dilemesinin nedenini değişik şekillerde yorumlayanlar vardır ve bazı İslâmî kaynaklar da bu yorumları nakletmişlerdir.

Birincisi; II. Samuel bölümünde de anlatıldığı gibi Hz. Davud, ordusunda bir asker olan Uriya’nın karısını kendi haremine almış ve Uriya’yı da savaşta ön safa sürerek onun ölümüne sebep olmuştur. Ayette geçen 99 koyun ise Hz. Davud’un cariyelerine, 1 koyunun ise Uriya’nın karısına işaretler derler. Kısaca Hz. Davud’a zina suçlamasında bulunup Hz. Davud’un büyük günah işlediğini söylerler.²⁹⁴

İkincisi; Yine birinci nedendeki olaya atfen yorum yapanlar olmuştur. Ama biraz farklı şekilde değerlendirilmiştir. Hz. Davud evli bir kadını almak için kocasını öldürmemiş, zira kadın Uriya ile evli değil nişanlı idi. Hz. Davud’un hatası birçok karısı varken başkasının nişanlısını almasıdır derler.²⁹⁵

Üçüncü; Hz. Davud’u suçlu gösteren yukarıdaki iki görüşü de reddeden bir başka görüş vardır. Hz. Davud’un yanına normal olmayan yollardan gelen kişileri düşmanları olarak değerlendirirler. Düşmanları Hz. Davud’un yanına geldiğinde onun yalnız olmadığını görünce korkarlar. Korktukları için koyun hikâyesini uydururlar. Hz. Davud da bunların asıl niyetini anlayınca onlardan intikam almayı düşünür. İşte bu düşüncesinden dolayı Allah’tan af dilediğini söylerler.²⁹⁶

Bu üç görüşün de Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarından etkilenecek oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Ayette “...*imtihan edildiğini sanması*...” şeklinde ibare vardır. Yani Hz. Davud, imtihan edilmemiş sadece imtihan edildiğini sanmıştır. Bu olayı şu şekilde değerlendirmemiz daha yerinde olacaktır. Kur’an-ı Kerim’de bu olay anlatılmadan önce Allah, Hz. Davud’a kesin hüküm verme yeteneğini verdiğini

²⁹³. Sad, 38/21-24.

²⁹⁴. Mevdudi, *a.g.e.*, V/65-68; Ömer Faruk Harman, “*Davud*”, DİA., (I-), Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul, 1994, IX/23.

²⁹⁵. Ahmet Çelebi, *a.g.e.*, s.129; Ömer Faruk Harman, *a.g.md.*, IX/23.

²⁹⁶. Ömer Faruk Harman, *a.g.md.*, IX/23.

söylüyor.²⁹⁷ Kanaatimizce Hz. Davud’un sınındığını sanması kesin hüküm verme konusundadır. Yani Hz. Davud iki davacıyı da dinlemeden sadece birini dinleyip karar vermiştir. Doğru olan ikisini de dinledikten sonra hüküm vermesidir. İşte Hz. Davud verdiği acele karardan pişman olup Allah’tan af dilemiştir. Aslında burada Allah’ın Hz. Davud’u kesin hüküm verme konusunda eğittiğini de söyleyebiliriz.

İ- “Davud Yıldızı”²⁹⁸ ve Anlamı

İbranice’de “magen” sözcüğü, savunma anlamındaki “lehagen-hagana” sözcüğüyle aynı köke sahiptir ve “savunucu, koruyucu” anlamını taşır. Magen ayrıca koruyucu bir alet olan “kalkan”a verilen bir addır. Buna göre Magen Davud; Davud kalkanı, Davud’un koruyucusu demektir.

Efsaneye göre; Hz. Davud, Talut’un ordusunda bir asker olarak savaşa çıkıp da Golyat’a karşı koyduğunda, Hz. Davud’u koruyan kalkanın üzerinde bir altıgen motifi vardı.²⁹⁹

Diğer bir efsaneye göre, Golyat’ın kalkanını büyük bir yıldız süsler. Davud bu devi öldürdükten sonra devin kalkanına sahip olur ve yıldızı da Tanrı’ya sığınmanın bir sembolü olarak benimser.³⁰⁰

Birinci görüşü benimserseniz, yani Hz. Davud’un Golyad ile karşılaştığında elindeki kalkanda altı köşeli yıldızın olduğunu kabul edersek, o zaman İsrailoğulları arasında demir işlemeciliğinin gelişmiş olması gerekir. Ama o dönemlerde zırh aletlerinin hantal ve savaşlarda kendilerini koruyamadığından şikâyet ediyorlardı. İsrailoğulları arasında demir işlemeciliği Hz. Davud’un krallığı sırasında gelişmiştir. Bu bahsedilen olay ise Hz. Davud’un tarih sahnesine çıktığı olaydır. Yani bu dönem Hz. Davud’un kral olduğu dönem değil, Talut’un ordusunun içerisine girdiği ve yeni bir asker olduğu dönemdir.

²⁹⁷. Sad, 38/20.

²⁹⁸. Bz. Ek V.

²⁹⁹. Suzan Alalu, Klara Arditi, Eda Asayas, Teri Basmacı, Fani Ender, Beki Haleva, Dalya Maya, Ninet Pardo, Sara Yanarocak, *Yahudilik’te Kavram ve Değerler*, Gözlem Gazetecilik Basın Ve Yayın A.Ş., İstanbul, 1996, s.230.

³⁰⁰. Suzan Alalu ve diğerleri, *a.g.e.*, s.230; Yusuf Besalel, *Yahudilik Ansiklopedisi (I-III)*, II/373.

Bu motif belki de şeklini Davud adının İbranice'deki yazılışından almıştır. Davud ismi İbranice'de üç harfle: “dalet-vav-dalet” harfleriyle yazılır. Çok eski İbrani alfabesinde ise dalet harfi yunan alfabesindeki “delta’ya benzeyen küçük bir üçgen şeklinde yazılırdı. Buna göre Davud isminin yazılışı o devirde iki üçgen şeklindeydi. İki daletin birleşmesi yani iki üçgenin altıgen bir yıldız şeklinde çizilmesi Hz. Davud’un adını simgeliyordu.³⁰¹

Hız. Davud’dan sonra oğlu Hız. Süleyman ise beş köşeli yıldızı benimsemiştir. Yapılan araştırmalar sonucu altı köşeli yıldızın yanında beş köşeli yıldızlar da bulunmuştur. Tarihte altı köşeli yıldızın ilk olarak kimler tarafından kullanıldığı bilinmemekteyse de bronz çağına dayanan bir geçmişi olduğu düşünülür. Yani geçmişinin M.Ö. 3200-1200 yılları arasına dayandığı söylenir. O devirlerde bir yıldızın sihirli bir güce sahip olduğuna inanılır, kötü ruhları kovan ve insanları kötülüklerden koruyan bir tılsım olarak kullanılırdı. Ayrıca bu yıldızın süs olarak kullanıldığı da görülmüştür.

Davud Yıldızı, Yahudilik simgesi olarak ilk kez Prag Yahudi cemaati tarafından kullanılmış ve bu cemaatin özel ve resmî sembolü olarak kabul edilmiştir. Bugün ise altı köşeli yıldız 1948 yılında kurulan İsrail devletinin bayrağında yer almaktadır. Ayrıca günümüzde de altı köşeli yıldız, İsrail devletini simgeleyen bir sembol olarak kullanılmaktadır.³⁰² Altı köşeli yıldız, Kral Davud’un eski günlerinin bir sembolü olarak bu öneminden dolayı bundan sonra resmî bir sembol olmuştur.³⁰³

Görüldüğü gibi önceki dönemlerde çeşitli amaçlarla (büyü, tılsım, süs vb.) kullanılan altı köşeli yıldız sonraları Yahudiler tarafından kendilerini simgeleyen bir sembol haline getirilmiştir.

³⁰¹. Suzan Alaluve diğerleri, *a.g.e.*, s.229-230; Yusuf Besalel, *Yahudilik Ansiklopedisi (I-III)*, II/373.

³⁰². Suzan Alalu ve diğerleri, *a.g.e.*, s.230-234.

³⁰³. Galip Atasagun, *İlahi Dinlerde (Yahudilik, Hristiyanlık ve İslâm’da) Dinî Semboller*, Sebat Ofset Matbaacılık, Konya, 2002, s. 55.

IV. BÖLÜM

YAHUDİ VE İSLÂM KAYNAKLARINDAKİ HZ.DAVUD İLE İLGİLİ ORTAK VE FARKLI HUSUSLAR

A- Yahudi ve İslâm Kaynaklarındaki Ortak Hususlar

1- Soyu ile İlgili Ortak Hususlar

Davud (a.s.)'in ne zaman doğduğu konusunda her iki kaynakta da kesin bir tarih yoktur. Sadece milattan önce onuncu ve on birinci yüzyıllarda yaşadığı kabul edilir.

Davud'un soyu hakkında Yahudi kaynaklarında³⁰⁴ detaylı bir şekilde, İslâm kaynaklarında³⁰⁵ ise biraz daha yüzeysel bilgilere rastlanmaktadır. Her iki kaynakta da Davud'un soyu Hz. İbrahim'e dayandırılmaktadır. Yahudilik'te ve İslâm'da Davud'un babasının Yesse³⁰⁶ isimli biri olduğu geçmektedir. Fakat annesi hakkında bir bilgi yoktur.

2- Savaşçılığı ile İlgili Ortak Hususlar

Davud'un savaşçılığı denildiğinde akla gelen ilk şey Calut'u (Yahudi kaynaklarına göre Golyat) öldürmesi diyebiliriz. Davud'un savaşçılığı denildiğinde Calut'u öldürmesinin akla gelen ilk şey olmasının nedeni, bu olaydan sonra Davud'un meşhur ve herkes tarafından bilinir bir hale gelmesi olabilir.

Bu olay hem Yahudi kaynaklarında hem de İslâm kaynaklarında yer almaktadır. Davud'un, Talut'un (Yahudilik'te Saul) ordusuna katılması ve savaşa gitmesi, savaşta ise Filistinlilerin kahramanı Calut'u öldürmesi her iki kaynakta da ana hatlarıyla aynıdır.³⁰⁷

Yahudi kaynakları Davud'un Saul'un ordusuna girmesini, orduyla beraber savaşa gitmesini ve savaşta Golyat'ı öldürmesini çok teferruatlı bir şekilde

³⁰⁴. Rut, IV/18-22; I.Tarihler, II/5-15.

³⁰⁵. Abdullah Aydemir, *a.g.e.*, s.151; Mustafa Asım Köksal, *a.g.e.*, II/179.

³⁰⁶. Rut, IV/18-22; I.Tarihler, II/5-15.

³⁰⁷. Bakara 2/251; I.Samuel, XVII/1-52.

anlatmaktadır. Ama ne Kur'an-ı Kerim de ne de hadislerde yani dinin en önemli kaynaklarında bu hususlar bu denli teferruatlı anlatılmamaktadır. Bazı İslâmî kaynaklarda³⁰⁸ ise Davud'un, Talut'un ordusuna girişi ve Calut'u öldürmesi ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Kanaatimize göre bu kaynaklar Yahudi kaynaklarından yararlanmışlardır.

Davud'un savaşıllığı sadece Golyat'ı öldürmesiyle sınırlı değildir. Davud'un kral olduktan sonra sınırlarını genişletmesi de savaşıllığı ile ilgilidir. Bu husus Kur'an-ı Kerim'de ; *“Allah ona (Hz. Davud'a) hükümdarlık verdik”*³⁰⁹ *“Biz onların ikisine de (Hz. Davud ve Hz. Süleyman) hükümdarlık ve peygamberlik verdik.”*³¹⁰ ve *“Biz onun mülkünü kuvvetlendirmiştik...”*³¹¹ şeklinde geçmektedir. Ayetlerden de anlaşıldığı gibi Allah, Hz. Davud'a krallık nasip etmiştir. Malumdur ki krallığın sınırlarını genişletmek veya en azından sınırları sabit tutmak bile o günün şartları düşünüldüğünde üstün bir savaşıllığa bağlıdır.

Yahudi kaynakları olan I.Samuel ve II.Samuel'de özellikle de II.Samuel'de Davud'un düşmanları ile yaptığı mücadelesi, yaptığı savaşlar kısacası savaşıllığı daha ayrıntılı bir biçimde anlatılmaktadır.

3- Yahudilik'te ve İslâm'da Sevilen Birisi Olması

Hz. Davud'un hem Yahudilik'te hem de İslâm'da sevilen biri olduğu inkâr edilemez bir gerçektir.

Yahudiler açısından düşünüldüğünde düşmanları olan Filistinlilerin kahramanı Golyat'ı öldürmesi³¹² bile toplumu tarafından sevilmesine yetecek bir olaydır. Toplum için yaptığı sadece bu değildir. Bunun yanında dağınık bir halde bulunan toplumunu toplayıp bir araya getirmesi, birleştirdiği toplumundan etrafındaki milletleri de egemenliği altına alan büyük ve güçlü bir krallık kurması³¹³ Davud'un toplumun gözündeki sevgisini arttırmıştır.

³⁰⁸. Taberi, *Taberi Tefsir*, I/220; Ahmet Behçet, *a.g.e.*, s.294.

³⁰⁹. Bakara, 2/251.

³¹⁰. Enbiyâ, 21/79.

³¹¹. Sad 38/20.

³¹². I.Samuel, XVII

³¹³. II.Samuel, V/1-5.

İslâm açısından bakıldığında ise ilk önce Allah'ın peygamberinden³¹⁴ biri olması, bu doğrultuda Allah'ın emir ve yasaklarını insanlara aktarması, insanları dünyada ve ahirette mutluluğa eriştirmek için çalışması bile onun sevilmesine yetecek şeylerdir.

Hız. Davud'un sevilmesinin bir göstergesi de hem Müslümanlar arasında hem Yahudiler arasında hatta hem de Hıristiyanlar arasında "Davud" isminin hala yaşıyor olmasıdır.

4- Davud'un Yönetime Gelişi ve Krallığı ile İlgili Ortak Hususlar

Davud'un yönetime gelişi, krallık kurması ve krallığını güçlü bir hale getirmesi konusundaki bilgiler Yahudilik'te de İslâm'da birbirleriyle paralellik gösterir.

Yahudilik'te Davud'un yönetime gelişinin ilk adımı Saul'un ordusuna girmesi denilebilir. Orduya giren Davud düşmanlarının lideri Golyat'ı öldürmesi ile ün kazanır. Bu olaydan sonra Davud, Saul'un yanında onunla savaşlara gider. Böylece halk Davud'u daha çok sever. Halkın Davud'u sevmesi Saul'u kıskançlığa sevk eder. Bu kıskançlık ise Saul ile Davud'un arasında düşmanlığa yol açar. Bu olaylar sırasında Davud'u seven halk Davud'un yanında yer alır. Gün geçtikçe de Davud'un yanındaki halk artar. Sonunda Saul ölür.³¹⁵ Saul öldüğünde İsrailoğullarının diğer kabileleri de gelip Davud'a bağlılıklarını ifade ederler. Böylece Davud İsrailoğullarının lideri yani kralı olmuş olur.³¹⁶

İslâm'da da Davud'un, Talut'un ordusunda yer alması onun yönetime gelişinin ilk adımını oluşturduğu söylenebilir. Davud'un, Talut'un ordusunda katıldığı bir savaşta Talut'u öldürmesi³¹⁷ Yahudilik'te anlatıldığı gibi halkın gözünde Davud'un sevgisini arttırmıştır. Halk tarafından sevilen Davud'un, Talut'un ölümünden sonra devletin başına geçmesi kolaylaşmıştır. Çünkü halk sevdiği ve saygı duyduğu kişilerin etrafında daha çabuk ve daha kalabalık bir şekilde toplanabilir. Neticede Talut öldükten sonra halk Davud'un etrafında toplanarak ona bağlılıklarını ifade etmiş ve onu kralları olarak kabul etmişlerdir.³¹⁸

³¹⁴. Bakara, 2/251; Enbiya, 21/79.

³¹⁵. Bu olaylar ayrıntılı bir şekilde I. Samuel'in XVI. Babından başlayarak II. Samuel bölümüne kadar anlatılmaktadır.

³¹⁶. II.Samuel, V/1-3.

³¹⁷. Bakara, 2/251.

³¹⁸. Elmalılı Hamdi Yazır, *a.g.e.*, II/145; Zeki Duman, *a.g.e.*, III/93.

Yönetime geçen Davud'un devletinin sınırlarını genişletmek ve güçlü bir krallık kurmak için yaptıkları Yahudi kaynaklarında detaylı şekilde anlatılmıştır. Yahudilik'e göre Davud kral olduğunda ilk önce Rabb'e düşmanları ile savaşma konusunda danışır, daha sonra düşmanları ile savaşmaya başlar ve yaptığı savaşlarda zafer kazanır.³¹⁹ Etraftaki milletlerle yaptığı savaşlarda da zaferle ayrılan Davud sınırlarını genişletmiş ve bölgenin en güçlü devletini kurmuştur.³²⁰ Yahudi tarihinin en parlak dönemi Davud dönemidir. Çünkü Davud dağınık halde bulunan Yahudi kabilelerini bir araya toplamış, düşmanlarını yenmiş ve milletini bölgesinde egemen güç haline getirmiştir. Bu yüzden bugün bile Yahudiler Davud'un zamanındaki parlak dönemlerine dönmek isterler. Ve yine kendilerini o parlak döneme Davud soyundan birinin götüreceğine inanırlar.³²¹

İslâm'da Davud'un yönetime geçtikten sonra güçlü bir krallık kurduğu anlatılmaktadır. Allah Kur'an-ı Kerim'de Davud'a hükümdarlık verdiğini şu ayette açıklamaktadır; "*Allah ona (Hz. Davud'a) hükümdarlık verdi.*"³²² Başka bir ayette de; "*Biz onun mülkünü kuvvetlendirmiştik...*"³²³ şeklinde ifade vardır. İkinci ayetten de anlaşılacağı gibi Allah Davud'un krallığını güçlü hale getirmiştir.

Sonuçta hem Yahudilik'te hem de İslâm'da Davud'un yönetime gelişi ve kurduğu krallık hakkındaki bilgiler birbiriyle benzerlik göstermektedir.

B- Yahudi ve İslâm Kaynaklarındaki Farklı Hususlar

1- Peygamber Kabul Edilip Edilmemesi

Yahudi ve İslâm kaynaklarında Davud hakkında ortak bilgiler verilse de farklı bilgiler de vardır. Farklı bilgilerin en önemlisi Davud'un peygamber olup olmadığı meselesidir.

³¹⁹. II.Samuel, V/17-25.

³²⁰. II.Samuel, VIII,X.

³²¹. Rabi Aaron Parry, *a.g.e.*, s.34

³²². Bakara, 2/251.

³²³. Sad 38/20.

Yahudi kaynakları Davud'u kral olarak görürler.³²⁴ Ama bu kral sıradan bir kral değildir. Yahudi tarihinin en önemli kralıdır. Yahudilerin bugün bile özlemine duyduğu bir kraldır.

İslâm'da ise Davud, Allah'ın insanları hidayete ulaştırmak için gönderdiği peygamberlerden biridir. Peygamberliğini toplumunun kralı olarak yapmıştır. Yani İslâm'a göre Davud hem peygamber hem de kraldır.³²⁵

Yahudilik'te Davud ne kadar da kral kabul edilip peygamber kabul edilmese de Davud'u peygamber olarak gören ve hatta Tevrat'ta bile Davud'un peygamber olarak ifade edildiğini söyleyenler bile vardır.³²⁶

2- Uriya ve Bat- Şeba Meselesi

Yahudi ve İslâm kaynaklarında Davud ile ilgili anlatılan bilgilerin en önemli farklarından biri de Davud'un Uriya ve Uriya'nın karısı Bat-Şeba ile yaşadığı iddia edilen olaydır.

Yahudi kaynaklarında bu olay şu şekilde anlatılmaktadır;

Davud bir gün ordusunu savaşa gönderir ve kendisi Kudüs'te evinde kalır. Evinde kaldığı gece evinin damında gezinirken yıkanmakta olan bir kadın görür ve kadın hoşuna gider. Kadın kendi ordusunda bir asker olan Uriya'nın karısı Bat-Şeba'dır. Davud kadını kendi evine getirtir ve onunla beraber olur. Bat-Şeba bu ilişkiden hamile kalır. Uriya savaştan döndüğünde Davud onu karısının yanına göndermek ister. Davud, Uriya'yı karısının yanına göndererek onunla beraber olmasını, böylece Uriya'nın, karısının karnındaki çocuktan dolayı şüphelenmemesini amaçlıyordu. Uriya bu teklifi kabul etmeyince Davud, komutanlarına savaşlarda Uriya'yı çatışmaların en şiddetli olduğu ön saflara koymalarını emreder. Amacı, Uriya'nın savaşlarda ölmesidir. Davud'un plâni işe yarar ve Uriya savaşta ölür. Sonra da Davud, Bat-Şeba'yı kendine hanım olarak aldı.³²⁷

³²⁴. II. Samuel, V/1-5; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137; A.Ekrem Ünlü, *a.g.e.*, s.43

³²⁵. Bakara, 2/251; Enbiya, 21/79.

³²⁶. Rabbi Aaron Parry, *a.g.e.*, s.317.

³²⁷. II. Samuel, XI/1-27; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137.

İslâm kaynaklarında böyle bir olay yoktur. İslâmî açıdan bu olaya baktığımızda sıradan bir insana bile yakışmayacak ve onun yapmaması gereken şeyleri bir peygamberin yapması düşünülemez. Bu olaya bu açıdan baktığımızda birkaç nokta dikkat çekicidir.

- ✓ Mesela bir kişinin bile başkasının evini gözetlemesi İslâm açısından uygun değilken bir peygamberin gece evinin damında başkalarının evini izlemesi düşünülemez.
- ✓ Peygamberler kendisine haram olan bir bayana şehvî gözle bakmaz.
- ✓ Bir insanın bile zina yapması haramken bir peygamberin zina yapması düşünülemez.
- ✓ Bir peygamberin kendi kusurunu kamufle etmek için başkasının canını ölüm tehlikesine atıp da onun ölümüne sebep olması İslâmî düşünceye göre kabul edilemez.

Bu değerlendirmeler İslâmî bir düşüncenin ürünüdür. Yahudiler Davud'u peygamber olarak görmedikleri için bu olayı doğal karşılıyor veya Davud'un insanî zaafı olarak değerlendiriyor olabilirler. Bunun yanında peygamberlerin küçük veya büyük günah işleyebileceklerine inanıyor olabilirler.

Yahudiler Davud'un bu olayına farklı şekilde bir yorum getirmişlerdir. "Davud bu hatasından dolayı insan kaldı, yoksa neredeyse başarılarından dolayı melek olacaktı."³²⁸ şeklinde bir değerlendirme yaparlar.

3- Demirciliği Meselesi

İslâm kaynaklarında yer alıp da Yahudi kaynaklarında yer almayan bir konu da Davud'un demirci olması meselesidir.

Allah insanlara çeşitli yetenekleri nimet olarak verir. Allah'ın Davud'a verdiği yeteneklerden biri ona demir işlemeciliğini öğretmesidir. Ayetlerde bu husus şöyle ifade edilir; "*Geniş zırhlar yap, dokumasını sağlam tut*" diye ona demiri

³²⁸. Rabi Banjamin Blech, *a.g.e.*, s. 105.

yumuşak kıldık. Yararlı iş işleyin.”³²⁹“*Ona, sizi savaşta korumak için zırh yapma sanatını öğrettik.*”³³⁰Ayetlerden de anlaşılacağı gibi Allah, Davud’a demir işlemeciliğini öğretmiştir.

Hz. Davud zamanında savaşlarda ağır ve insanlara hareket özgürlüğü vermeyen zırhlar vardı.³³¹ Hz. Davud, savaşlarda insanları koruyan ve daha kullanışlı zırhlar yapmıştır. Hz. Davud sadece savaş aletleri yapmamış, bunların yanında günlük hayatı kolaylaştıracak ev aletleri de yapmıştır.³³² Bu bilgileri doğrulayan arkeolojik kazılar halen devam etmektedir.³³³ Ayette geçen “...*Yararlı iş işleyin.*”³³⁴İbresi de bunu yani savaş aletlerinin dışında günlük hayatı kolaylaştıracak eşyaların yapılmış olmasını desteklemektedir.

Yahudi kaynaklarında Davud’un demir işlemeciliği ile ilgili herhangi bir bilgi verilmemiştir.

4- Sesinin Güzel Olması

Her iki kaynakta da farklılık arz eden konulardan biri de Davud’un sesi meselesidir. İslâm kaynaklarında Davud’un sesi ve etkileri anlatılırken; Yahudi kaynaklarında Davud’un sesinin güzelliği geçmemekte; fakat Davud’un müzisyen olduğu söylenmektedir.

Kur’an-ı Kerim de Davud’un sesinin etkisinden şöyle söz etmektedir;

Davud ile beraber tesbih etsinler diye dağları ve kuşları buyruk altına aldık.”³³⁵

*“Doğrusu Biz, akşam sabah onunla beraber tesbih eden dağları, kuşları da toplu halde onun buyruğu altına vermiştik. Her biri ona yönelmekteydi.”*³³⁶

Ayetlerden de anlaşıldığı gibi Hz. Davud sesiyle doğadaki canlıları da etkileyebilmektedir.

Bugün bile güzel sese “*Davudî ses*”, onun sahibine de “*Davudî sesli*” denilmesi Davud’un sesinin güzelliğini gösterir.

³²⁹. Sebe’, 34/10-11.

³³⁰. Enbiya, 21/80.

³³¹. Ahmed Behçet, *a.g.e.*, s.299.

³³². Mevdudi, *a.g.e.*, s. III/322-323.

³³³. Robert Draper, (Aralık 2010), *Çelişkili Krallar*, National Geographic Türkiye, İstanbul, s.150-151.

³³⁴. Sebe’, 34/10-11.

³³⁵. Enbiyâ, 21/79.

³³⁶. Sâd, 38/18-19.

Yahudilik'te ise Davud'un sesi ve etkisi bu denli anlatılmamaktadır. Yahudi kaynakları Saul'un üzerine çöken kötü bir ruhtan bahseder. O dönem için de bunun tedavisi psikiyatrik açıdan mümkün olmadığından onun müzikle tedavi olduğunu aktarırlar. İşte bu müzikle tedaviyi iyi bir müzisyen olan Davud'un yaptığı söylenir.³³⁷

5- Davud'un Çocukları

Yahudi kaynaklarında Davud'un çocukları teker teker sayılır. Hatta Yahudi kaynakları çocukların nerede doğduğunu da söyler ki şu şekildedir;

Kral Davud'un Hebron'da olan çocukları; Amnon, Daniel (Kileab), Abşalom, Adoniya, Şefatya ve İtream (Yitream)³³⁸

Kral Davud'un Yeruşalim (Kudüs)'de doğan çocukları; Şammua (Şimea), Şobab, Natan, Süleyman, İbhar, Elişua, Elpelet (Elifelet), Noga, Nefeg, Yafia, Elişama ve Beeliada.³³⁹ Yahudi kutsal kitapları bu çocukların dışında Tamar isminde Kudüs'te doğan bir kız çocuğundan da bahseder.³⁴⁰

Görüldüğü gibi Yahudi kaynakları Kral Davud'un çocuklarını isim isim ve nerede doğduklarına kadar saymaktadır.

İslâm kaynaklarında ise sadece kendi gibi peygamber olan oğlu Hz. Süleyman'dan bahseder.³⁴¹

Yahudi kaynakları Kral Davud'un çocuklarının isimlerini vermekle kalmaz, bunun yanında Davud'un çocukları arasında gerçekleşen bazı olaylardan da bahseder. Bu olaylardan en dikkat çekici olan Davud'un Ammon ve Tamar isimli iki çocuğunun arasında meydana gelen olaydır. Yahudi kaynaklarına göre; Ammon ve Tamar arasından gayri meşru bir ilişki yaşanır, bu olayı duyan Davud'un Abşalom ismindeki oğlu da bu olaya karışır. Olay Abşalom'un Ammon'u öldürmesiyle sonuçlanır.³⁴²

³³⁷. I. Samuel, XVI/14-23; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, III/663; Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 100.

³³⁸. II. Samuel, III/2-5; I.Tarihler, III/1-4.

³³⁹. II. Samuel, V/14-16; I.Tarihler, III/ 5-8., XIV/4-7.

³⁴⁰. II. Samuel, XIII; I.Tarihler, III/9.

³⁴¹. Enbiyâ, 21/79.

³⁴². II. Samuel, XIII/1-39.

Yahudi kaynaklarında geçen başka bir olayda da Davud'un Abşalom ismindeki oğlu babasına karşı ayaklanır, sonuçta bu ayaklanma Abşalom'un savaşta öldürülmesiyle bastırılmış olur.³⁴³

Yahudi kaynaklarında yer alan yukarıdaki iki olay da İslâm kaynaklarında yer almaz.

³⁴³. II. Samuel, XV-XVI-XVII-XVIII; Rabi Benjamin Blech, *a.g.e.*, s. 107-108; Yusuf Besalel, *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, I/137.

SONUÇ

Yahudi ve İslâm kaynaklarında zikredilen Yahudi Tarihi hakkındaki bilgileri karşılaştırdığımızda benzerlikler ve farklılıklar görürüz. Benzerliklere baktığımızda bunların aynı kaynaktan geldiğini görürüz. Farklılıklara İslâmî bir gözle baktığımızda ise Yahudi kaynaklarının sonradan değiştirildiğini düşünebiliriz.

Yahudilik'teki ve İslâm'daki kurban olayı arasında büyük benzerliklerin olduğunu, farklılığın Yahudi kaynaklarında Hz. İbrahim ile Hz. İshak, İslâm kaynaklarına göre ise Hz. İbrahim ile Hz. İsmail arasında gerçekleştiğini görürüz.

Yahudi tarihine baktığımızda Hz. Yakub'un başından geçen bir olay vardır ki Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre farklı algılanmıştır. Bu olay ise Hz. Yakup'un "İsrail" ismini almasındaki hadisedir. İslâm kaynaklarında bu olay "Tanrı ile güreşen veya Tanrı ile mücadele eden" şeklinde yansıtılmıştır. Yahudi kaynaklarında ise bu Hz. Yakup'un şahsında gerçekleşmesine rağmen bütün Yahudileri ilgilendiren bir olaydır. Yahudilere göre bu mücadele Tanrı'yla güreş veya onunla mücadele değil, insanın kendini mükemmelleştirmesi ile kötülüğün insanı manevî açıdan çökertmesi arasındaki mücadeledir. Yani insanın içindeki iyilik ve kötülük duygusu arasındaki mücadeledir. Kısaca bir nevi nefis terbiyesi ve bu terbiye sırasındaki insanın mücadelesi diyebiliriz.

Yahudi ve İslâm kaynaklarına göre Hz. Yusuf'un güneş, ay ve yıldızları gördüğü rüyası da benzerlik gösterir. Yahudi kaynakları bu rüyaya ek olarak Hz. Yusuf'un ekin demetlerini gördüğü rüyayı da ikinci bir rüya olarak eklerler. Bir farklılık da Hz. Yakup'un verdiği tepkiler konusundadır. Yahudi kaynaklara göre Hz. Yakup, oğlu rüyasını kendine anlatınca oğluna kızarken, İslâm kaynaklarına göre Hz. Yakup oğluna yol göstermiştir.

Hz. Yusuf'un Mısır'da başından geçen olaylar ve ailesinin Mısır'a geliş konuları her iki kaynakta da hemen hemen aynı şekilde anlatılmaktadır.

Hz. Musa ve Firavun ile mücadelesi de her iki kaynakta benzerlikler arz etmektedir.

Yahudilerin kırk yıl çölde kalmalarında büyük bir hikmet söz konusudur. Ne kadar da Yahudilerin çölde kırk yıl kalmaları bir ceza ise de bu ceza Yahudiler için iyiyeye vesile olmuştur. Bu iyilik tabiki Yahudilerin sonraki dönemlerini ilgilendirmektedir. Firavun taht korkusundan Yahudileri köle haline getirmişti. Köle

haline gelen Yahudiler ise millet olma, birlikte hareket etme gibi duygulardan uzaklaşmışlardı. Bu duyguların yerine ferdiyetçi, çıkarıcı ve Firavun'un söylediği her şeyi yapan bir millet haline gelmişlerdi. İşte çölde kırk yıl kalmaları Yahudileri bu duygulardan kurtarmıştı. Çölde kaldıkları sürece etraftaki milletlerle mücadele etmeleri kendilerine millet olma duygusunu aşlamıştı. Yine Allah'ın verdiği nimetlerden sadece ihtiyaçları kadar almaları ise çıkarıcı düşüncelerini yok etmişti. Zihin ve düşünce tarzı olarak yenilenmeleri için de bu kırk yıl iyi olmuştur. Yani toplumu şekillendiren kökleşmiş düşünceye sahip kişiler bu kırk yılın içinde ölmüşler onların yerine yeni bir nesil meydana gelmiştir. Yahudiler kölelikten, çıkarıcılıktan vb. duygulardan kurtulmuş bir şekilde kutsal topraklara girmişlerdir.

Yahudiler kutsal topraklara Yeşu önderliğinde girmişlerdir. Daha sonra hâkimler devri başlamıştır. Hâkimler devri ise kötü yönetim ve dış mücadeleler sonrasında sona ermiş ve krallar dönemi başlamıştır. Yahudilerin birinci kralı Talut (Saul), ikinci kralı ise Hz. Davud'dur.

Yahudilik'te Davud, "Kral" olarak nitelendirilir. Bunun nedeni tarihlerdeki en önemli kral olmasıdır. Kral Davud dağınkı halde olan Yahudileri bir araya toplamış ve güçlü bir devlet kurmuştur. Yahudilik'te ne kadar da kral olarak adlandırılırsa da peygamber olarak niteleyen Yahudi kaynakları da vardır. Bunun nedenleri şunlar olabilir.

- ✓ Yahudilik'teki peygamber anlayışı İslâm'dakinden farklı olabilir. Yani İslâm'da peygamberler günah işlemezken, Yahudilik'te peygamberler günah işleyebilir olarak nitelendirilebilir. Yahudi tarihine baktığımızda buna örnek bulabiliriz. Hz. İbrahim'in Mısır'a girerken yalan söyleyerek karısını kardeşi olarak tanıtmaması gibi.
- ✓ Yahudilik'te Davud'un krallığı peygamberliğinden daha ön plânda tutulmuş olabilir. Yani tarihlerinde Kral Davud gibi güçlü kuvvetli ve egemen bir kral olmayışı Davud'un krallığını peygamberliğinden daha önemli bir hale getirmiş olabilir.

Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarında Kral Davud'un soyu hakkında detaylı bilgi verilmektedir. Bu kaynaklar sadece Kral Davud'un soyu hakkında değil çocukları,

çocuklarının birbiriyle ve babalarıyla aralarında meydana gelen olaylar hakkında da detaylı bilgiler vermektedir.

Yahudi kaynaklarında Hz. Davud'un mücadeleleri konusunda da detaylı bilgilere rastlanmaktadır. Yahudiler açısından Davud mükemmel bir kraldır. Hatta bugün bile Kral Davud dönemine dönmek isterler. O dönemki ihtişamlı çağı tekrar elde etmek isterler. O yüzden Kral Davud soyundan gelen ve yine kendilerini o ihtişamlı döneme kavuşturacak bir kurtarıcı beklerler. Kral Davud'u o kadar üstün görürler ki onu neredeyse melek statüsüne çıkarma noktasına getirmişlerdir. Onu meleklik noktasına çıkartmayan şey ise Uriya'nın karısı ile yaşamış olduğu gayri meşru ilişkidir. Bu olay kısaca şu şekildedir; Davud, Uriya'nın karısı ile gayr-i meşru bir ilişkide bulunur ve kadın hamile kalır. Bundan dolayı Davud, Uriya'yı ordunun ön safında savaşa gönderir ve onun ölümüne sebep olur. Daha sonra bu ilişkiden Süleyman doğar.

Kur'an-ı Kerim, Hz. Davud hakkında çok detaylı bilgi vermez. Sadece ibrete vesile olacak kadar bilgi verir. Kur'an-ı Kerim, Hz. Davud hakkında çok detaylı bilgi vermediği halde bazı İslâm kaynaklarında detaylı bilgilere rastlanmaktadır. Bu detaylı bilgilere baktığımızda, bunların Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarından alındığını görmekteyiz. Müslüman araştırmacıların Kur'an-ı Kerim'de anlatılan ana hatların arasını Yahudi ve Hıristiyan kaynaklardan doldurdıkları kanaatini taşımaktayız. Bu konuya birkaç örnek vermek gerekirse;

Hz. Davud'un görünüşü konusunda Kur'an-ı Kerim bilgi vermezken İslâmî kaynaklarda aşırı şekilde detaya girilmiştir. Taki gözünün rengine varıncaya kadar bilgi verilmiştir.

Yine Kur'an-ı Kerim'de, Hz. Davud'un Calut'u (Golyat) öldürdüğü haber verilirken, bazı İslâmî kaynaklarda bu olay çok detaylı olarak anlatılmaktadır. Bu bilgilerin de Yahudi ve Hıristiyan kaynaklarındaki bilgilerle örtüştüğü görülmektedir.

Müslüman araştırmacıların bu bilgileri iyi niyet ve konuyu daha açıklayıcı hale getirmek için İslâmî kaynaklara aldıkları anlaşılmaktadır.

İslâmî kaynaklarda yer alan Hz. Davud'un demir işlemeciliği Yahudi kaynaklarında yer almamaktadır. Bazı İslâmî kaynaklarında ise Hz. Davud'un demiri tesadüf neticesinde adeta bir hamur gibi işleyip demire şekil verdiği anlatılmaktadır.

Bu görüşün yersiz olduğu kanaatini taşımaktayız. Çünkü bu görüşü kabul edersek ayette geçen “... *zirh yapma sanatını öğrettik...*” ibaresini görmemiş oluruz.

Yine İslâm kaynaklarında yer almasına rağmen Yahudi kaynaklarında yer almayan bir konu da Hz. Davud’un sesinin güzel olmasıdır. Hz. Davud’un sesi o kadar güzel ve etkileyicidir ki etrafındaki canlı ve cansız etkisi altına almıştır. Bunun yanında Kur’ân-ı Kerîm’de Hz. Davud’un Zebur’u okurken, onunla beraber bütün mahlûkatın da Allah’ı tesbih ettiği anlatılırken, Kitab-ı Mukaddes’te bunlardan bahsedilmemiştir.

Hz. Davud, Beytül Makdis’i yapmayı düşünse bile bu düşüncesini gerçekleştiremez ve Beytül Makdis’i yapmak oğlu Hz. Süleyman’a kısmet olur.

Hz. Davud, Allah’ın insanları doğru yola iletmek için gönderdiği nadide peygamberlerden birisidir. İnsanlar ne zaman yollarını şaşırırlarsa Allah insanlara bir uyarıcı göndermiştir. Hz. Davud, İsrailoğullarını doğru yola ulaştırmak için gönderilmiştir. Hz. Davud; sesinin güzelliği, tesbihine dağların ve kuşların katıldığı ve cevap verdikleri, ilmiyle, hikmet sahibi oluşla, hitap yeteneğiyle ön plâna çıkmıştır. Bu özellikleri Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından da anlatılmış ve bizlere örnek gösterilmiştir. Bu özelliklerinin yanında salih bir kul ve bütün işlerinde Allah’ın rızasını amaçlardı. Allah’ın, Hz. Davud’a bahşettiği en önemli özellikten biri de kendisine hem peygamberliğin hem de krallığın verilmesidir.

İslâm nazarında Hz. Davud, Yahudilik nazarında ise Kral Davud hakkında kaynaklarda çeşitli bilgilere rastlanmaktadır. Hem İslâmî kaynaklara hem de Yahudi kaynaklara göre Davud (a.s.) çok önemli bir yere sahiptir.

BİBLİYOGRAFYA

ADAM, Baki, “*Yahudilik*”, Yaşayan Dünya Dinleri, Editör: Şinasi Gündüz, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2007.

ALALU, Suzan- ARDİTİ, Klara- ASAYAS, Eda- BASMACI, Teri- ENDER, Fani- HALEVA, Beki- MAYA, Dalya- PARDO, Ninet- YANAROCAK, Sara, *Yahudilik’te Kavram ve Değerler*, Gözlem Gazetecilik Basın Ve Yayın A.Ş., İstanbul, 1996.

ARAS, Ahmet, *Dinlerde Çalışma Hayatı ve Meslekler*, Selçuk Üniversitesi Yayın Komisyonu Başkanlığı, Konya, 2004.

ATASAĞUN, Galip, *İlahi Dinlerde (Yahudilik, Hıristiyanlık Ve İslâm’da) Dinî Semboller*, Sebat Ofset Matbaacılık, Konya, 2002.

AYDEMİR, Abdullah, *İslâmi Kaynaklara Göre Peygamberler*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1992.

AYDIN, Fuat, *Yahudilik*, İnsan Yayınları, İstanbul, 2004.

AYDIN, Mehmet, *Dinler Tarihine Giriş*, Din Bilimleri Yayınları, 3. Baskı, Konya, 2004.

-----, *Ansiklopedik Dinler Sözlüğü*, Din Bilimleri Yayınları, Konya, 2005.

-----, *Din Fenomeni*, Din Bilimleri Yayınları, 3. Baskı, Konya, 2000.

AYDÜZ, Davut, *5 Vakit 4 Aşir*, Define Yayınları, İstanbul, 2010.

BEDİR, Ahmet, *Tevhidin Yurdu Kur’ân-ı Kerîm Atlası*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009.

BEHÇET, Ahmet, *Peygamberler Tarihi (Allah’ın Peygamberleri)*, Tercüme: Tacettin UZUN, Uysal Kitapevi, Konya, 1994.

BESALEL, Yusuf, *Yahudi Tarihi*, Üniversal Dil Hizmetleri ve Yayıncılık, İstanbul, 2000.

-----, “Aron Aberit” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (I/73-74).

----- “Avraam” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (I/87-88).

-----, “David Ameleh” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (I/136-137).

-----, “Golyat” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (I/191).

----- “Moşe Rabenu” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (II/429-431).

----- “Şaul” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (III/663-664).

----- “Yeoşua” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (III/779-780).

----- “Yosef” *Yahudi Ansiklopedisi (I-III)*, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2001. (III/795-798).

BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Peygamberler Tarihi*, Ailem Yayınları, İstanbul, 2008.

BLECH, Rabi Benjamin, *Geçmişten Günümüze Yahudi Tarihi ve Kültürü*, Tercüme: Estreya Seval VALI, Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2004.

BUHARİ, Ebu Abdillah Muhammed b. İsmail, *Tecrid-i Sarih(I-II)*, Tercüme: Abdullah Feyzi KOCAER, Hüner Yayıncılık, Konya, 2004.

CEVDET, Ahmed, *Kıyas-ı Enbiya*, Haz.: Mahir İz, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2. Baskı, Yer Yok, 1985.

CİLACI, Osman, “Zebur”, *Şamil İslâm Ansiklopedisi, (I-VIII)*, Dergâh Ofset, İstanbul, 2000. (VIII/334-335).

ÇAKAN, İsmail Lütfü -SOLMAZ, N. Mehmed, *Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2008.

ÇELEBİ, Ahmet, *Mukayeseli Dinler Açısından Yahudilik*, Çev.:Ahmet M. Büyükçınar- Ömer Faruk Harman, Kalem Yayınevi, İstanbul, 1978.

DRAPER, Robert, *Çelişkili Krallar*, National Geographic, İstanbul, 2010.

DUMAN, Zeki, *Beyanu'l-Hak*, Fecr Yayınları, Ankara, 2006.

ELİADE, Mircea, *Dinsel İnançlar Ve Düşünceler Tarihi (I-III)*, Çev.:Ali Berktaş, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2007.

ERDOĞAN, Ömer, *Yahudilik Tarihi*, Kalipso Yayınları, İstanbul, tz.

GEYLANİ, Abdülkadir, *Gunyet'üt Talibin*, 2.Baskı, Çev: Aldulkadir Akçiçek, Sağlam Yayınevi, İstanbul,1991.

GÜRER, Dilaver, *Fususü'l-Hikem ve Mesnevi'de Peygamber Öyküleri*, Gelenek Yayıncılık, İstanbul, 2010.

GÜRKAN, Salime Leyla, *Yahudilik*, İsam Yayınları, İstanbul, 2010.

HAMİDULLAH, Muhammed, *İslâm Peygamberi (I-II)*, Çev.: Salih Tuğ, 5.Baskı, İrfan Yayıncılık, İstanbul, 1993.

HARMAN, Ömer Faruk, “*Davud*”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, (IX), Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul, 1994.

İBNİ ARABİ, Muhyiddin, *Füsusu'l-Hikem (Hikmetlerin Özü)*, Tercüme: Abdülhalim Şener, Sufi Kitap, 4.Baskı, İstanbul, 2011.

İBNİ KESİR, Kasasü'l-Enbiyâ (Peygamberler Tarihi), Ter.: Mahmut Varhan, Hasan Ali Saygın, Polen Yayınları, İstanbul, 2011.

KARAMAN, Hayrettin- ÇAĞRICI, Mustafa- DÖNMEZ, İbrahim Kâfi-GÜMÜŞ, Sadrettin, *Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (I-V)*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2007,

KESKİOĞLU, Osman, *Peygamberler Tarihi*, Serhat Kitapevi, Konya, 2009.

KESLER, Muhammed Fatih, *Kur'an-ı Kerim'de Yahudiler ve Hıristiyanlar*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 1995.

KİTAB-I MUKADDES, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 2006.

KÖKSAL, Mustafa Asım, *Peygamberler Tarihi (I-II)*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 8. Baskı, Ankara, 2004.

KUR'ÂN-I KERİM

MEVLANA, Mesnevi, (I-VI), Haz.: Adnan Karaismailoğlu, Akçağ Yayınları, 2.Baskı, Ankara, 2007.

MEVDUDİ, Ebû'l-A'la, *Tefhimu'l Kur'an, (I-VII)* Tercüme: Muhammed Han KAYANI Yusuf KARACA, Naziye ŞİŞMAN, İsmail BOSNALI, Ali ÜNAL ve Hamdi AKTAŞ, İnsan Yayınları, İstanbul, 2006.

NÂNÂ, Mahmut, *Yahudi Tarihi*, Ter.: D. Ahsen BATUR, Selenge Yayınları, İstanbul, 2008.

PARRY, Rabi Aaron, *Talmud Nedir?*, Çev..Estreya Seval Vali, Gözlem Gazetecilik Basın Yayın A.Ş., İstanbul, 2005.

SAYI, Ali, *Firavun, Hâmân ve Kârun Karşısında Hz. Musa*, İz Yayıncılık, İstanbul, 1992.

SCHIMMEL, Annemarie, *Dinler Tarihi*, Kırkambar Kitaplığı, İstanbul, 2007.

ŞARKÂVÎ, Cemalettin, *Yehova'nın Ahit Sandığı*, Tercüme: Eldar Hasanov, Ocak Yayıncılık, İstanbul, 2012.

TABERİ, Ebu Cafer Muhammed bin Cerir'üt, *Tarih-i Taberi (I-IV)*, Tercüme: M. Faruk GÜRTUNCA, Sağlam Yayınevi, İstanbul, Tz.

-----, *Taberî Tefsiri (I-VI)*, Tercüme: Mehmet KESKİN, Hikmet Neşriyat, İstanbul, 2006.

TEKİN, Ubeydullah Bayram, *Tefsirli Peygamberler Tarihi*, Yasin Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 2012.

TEVRAT TORA NEVİİM KETUVİM, Kitabı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 2007.

TORA VE AFTARA, Çev: Moşe Farsi, Gözlem Gazetecilik ve Yayın A.Ş., İstanbul, 2002.

TURGAY, Nurettin, "Talut", *Şamil İslâm Ansiklopedisi, (I-VIII)*, Dergâh Ofset, İstanbul, 2000. (VII/383).

TÜMER, Günay-KÜÇÜK, Abdurrahman, *Dinler Tarihi*, Ocak Yayınları, 4. Baskı, Ankara, 2002.

ÜNLÜ, A. Ekrem, *Yahudi Kadim Mistik Öğretisi Kabala*, Yeni İnsan Yayınevi, İstanbul, 2008.

YAZIR, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili (I-X)*, Hikmet Neşriyat, İstanbul,

YENİBAŞ, Hasan, *Peygamberler Tarihi*, Işık Yayınları, İstanbul, 2011.

EKLER

EK-I

Ahit sandığının sembolik resmi³⁴⁴

³⁴⁴. <http://www.harbiforum.org/garip-olaylar/105152-gizli-kalmis-hazineler.html>

EK-II

Ürdün Nehri (Filistin tarafında güneyden kuzeye), Calut yakınları, Filistin³⁴⁵

³⁴⁵. Ahmet Bedir, *Tevhidin Yurdu Kur'ân-ı Kerîm Atlası*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009, s. 518.

EK-III

Hz. Davud'un Calut'u öldürmesinin sembolik resmi³⁴⁶

³⁴⁶. <http://www.johnpratt.com/>

EK-IV

Hz. Davud'un Krallığının Haritası³⁴⁷

³⁴⁷. Ahmet Bedir, *Tevhidin Yurdu Kur'an-ı Kerim Atlası*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009, s.140

EK-V

Davud kalkanının (yıldızının) temsili resmi³⁴⁸

³⁴⁸ . http://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:P_judaism.svg